

З В І Т

про виконання заходів

**Програми економічного і соціального
розвитку Чернігівської області
за підсумками 2019 року**

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
3. Зростання конкурентоспроможності економіки регіону, забезпечення умов стійкого економічного розвитку		
3.1. Податково-бюджетна політика		
Завдання 1. Ефективність адміністрування податків, посилення фінансової дисципліни		
1.	Забезпечення контролю за надходженнями до бюджету податків і зборів відповідно до макроекономічних показників розвитку по основних галузях економіки.	Протягом 2019 року до Зведеного бюджету зібрано 10889,6 млн грн податків та зборів, які контролюються Головним управлінням Державної податкової служби в області, що на 11,6 % більше 2018 року, в тому числі до Державного бюджету – 5016,8 млн грн, до місцевих бюджетів – 5872,9 млн гривень.
2.	Організація роботи по залученню до бюджету додаткових коштів за рахунок відпрацювання тіньового сектору економіки.	Протягом 2019 року Головним управлінням Державної податкової служби в області проведено 135 перевірок суб'єктів господарювання. За результатами перевірок до бюджетів надійшло 6,0 млн гривень. Здійснено 366 перевірок самозайнятих осіб, до бюджетів надійшло 3,8 млн гривень. Проводився перевірочний аналіз податкової звітності, опрацьовувалась інформація, яка надходить від інших органів влади. За рахунок проведення заходів офіційно оформлено трудові відносини з 6510 найманими працівниками, до державної реєстрації залучено 2179 осіб. До бюджету додатково надійшло 44,4 млн грн податків. Проведено 181 документальну перевірку суб'єктів господарювання, за результатами до зведеного бюджету сплачено 47,8 млн грн донарахованих сум.
3.	Реалізація комплексу заходів, спрямованих на погашення податкового боргу.	Станом на 01.01.2019 податковий борг до Зведеного бюджету склав 2066,4 млн грн, що на 201,3 млн грн більше, ніж на початок року. Протягом 2019 року завдяки вжитим заходам погашено 55,7 млн грн. боргу, списано як безнадійний 157,3 млн грн боргу (в тому числі 145,6 млн грн – по процедурах банкрутства). У результаті вжитих до боржників заходів стягнуто з банківських рахунків 3,0 млн гривень. В податкову заставу описано майно боржників на суму 27,1 млн гривень.
Завдання 2. Збалансованість місцевих бюджетів та підвищення ефективності використання бюджетних коштів		
4.	Прогнозування надходжень місцевих бюджетів на основі реальних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку області, фактичного рівня відповідних надходжень у минулому та поточному роках.	Доходна частина бюджету області на 2019 рік була розроблена на основі прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку регіону, вимог Бюджетного та Податкового кодексів України, Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» і динаміки надходження податків, зборів та інших платежів у попередні роки. До місцевих бюджетів області за 2019 рік надійшло 6595,9 млн грн (у тому числі до загального фонду 6168,30 млн грн, до спеціального 427,6 млн грн), що на 14,2 % більше у порівнянні з 2018 роком.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
5.	Забезпечення першочергового направлення коштів на фінансування оплати праці та інших захищених статей видатків при збалансованому підході до фінансування інших видатків.	Питання своєчасної виплати заробітної плати працівникам бюджетної сфери знаходиться під постійним контролем органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування області. Питома вага зазначених видатків з оплати праці і енергоносіїв у бюджетах міст обласного значення, районів та об'єднаних територіальних громад області складала 85,0 % від їх загальної суми, на захищені статті видатків – 90,0 % асигнувань. Завдяки ефективному спрямуванню власних фінансових ресурсів місцевих бюджетів та об'єктивного розподілу додаткових трансфертів з державного бюджету простроченої заборгованості із заробітної плати працівникам бюджетних установ області на початок 2020 року не допущено.
Завдання 3. Ефективне проведення публічних закупівель		
6.	Надання методично-консультативної допомоги розпорядникам бюджетних коштів області з питань публічних закупівель.	Розпорядженням голови облдержадміністрації від 26 липня 2016 року № 408 розпорядникам бюджетних коштів області рекомендовано проводити допорогові закупівлі з використанням системи ProZorro. Всього протягом 2019 року розпорядниками бюджетних коштів, підпорядкованими райдержадміністраціям успішно проведено 2024 допорогові закупівлі. Сума коштів за договорами, укладеними за результатами торгів у системі ProZorro, становить 61,7 млн гривень. Питома вага коштів, використаних через систему ProZorro, складає 43,7 %. Економія становить 11,7 %. Всього протягом 2019 року департаментами та управліннями облдержадміністрації та підпорядкованими їм установами успішно проведено 3097 допорогових закупівель. Укладено договорів на суму 86,8 млн гривень. Питома вага коштів, використаних через систему ProZorro, склала 37,2 %. Економія становить 13,8 %.
7.	Проведення семінарів-навчань з питань здійснення публічних закупівель.	На базі Чернігівського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, керівників державних підприємств, установ і організацій проводяться навчання для розпорядників бюджетних коштів області. Усього за 2019 рік навчання пройшли 245 осіб – 79 державних службовців та 166 посадових осіб місцевого самоврядування, крім цього 65 осіб – представники державних та комунальних підприємств, установ і організацій.
3.2. Розвиток підприємництва та удосконалення системи надання адміністративних послуг		
Завдання 1. Створення сприятливого середовища для розвитку малого і середнього підприємництва		
1.	Забезпечення прозорості та відкритості реалізації державної регуляторної політики в області, в тому числі сприяння застосуванню розробниками	Усі проекти рішень, що мають ознаки регуляторних актів, проходять встановлену Законом України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” процедуру їх розробки та прийняття. Інформація, що стосується реалізації регуляторної політики в області оприлюднюється на офіційному веб-сайті облдержадміністрації

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	<p>проектів он-лайн сервісу для підготовки аналізу регуляторного впливу та впровадженню стандарту набору відкритих даних регуляторних органів.</p>	<p>(http://cg.gov.ua) в рубриці “Регуляторна діяльність”.</p> <p>13 грудня 2019 року затверджено, 19 грудня оприлюднено на веб-сайті облдержадміністрації та на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних data.gov.ua “План діяльності з підготовки проектів регуляторних актів облдержадміністрації на 2020 рік”.</p> <p>Оприлюднено та актуалізується у форматі відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі “Реєстр чинних регуляторних актів Чернігівської обласної державної адміністрації”, який станом на 01.01.2020 року налічував 39 регуляторних актів із зазначенням дати набрання чинності, строку проведення базового, повторного та періодичного відстеження їх результативності, інформації про місце оприлюднення.</p> <p>Для забезпечення системності та узгодженості регуляторних актів у сферах економіки здійснювались заходи щодо: недопущення запровадження нових регулювань, які не відповідають принципам державної регуляторної політики; підвищення рівня відповідності аналізу регуляторного впливу вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта щодо обов’язковості здійснення регуляторними органами “cost-benefit analysis” (оцінки затрат та економічних вигод) та SMI-tes; забезпечення якості підготовки проектів регуляторних актів, дослідження впливу проекту регуляторного акта на конкурентоспроможність суб’єктів господарювання, використовуючи онлайн-інструмент з Розрахунку стандартних витрат суб’єктів малого підприємництва щодо регулювання та оцінки корупційних ризиків.</p> <p>Протягом 2019 року здійснено заходи з відстеження результативності дії регуляторних актів та підготовлено відповідні звіти стосовно 13 регуляторних актів.</p>
2.	<p>Консолідація зусиль органів влади і бізнесу області, залучення на постійній основі представників інститутів громадянського суспільства до формування та реалізації державної політики у сфері розвитку підприємництва.</p>	<p>Запроваджено постійний діалог між владою та бізнес-колами шляхом періодичних зустрічей з представниками громадських об’єднань підприємців області на засіданнях обласної координаційної ради з питань розвитку підприємництва та регіональної ради підприємців при облдержадміністрації, де обговорюються актуальні проблеми, з якими стикаються підприємці під час здійснення своєї господарської діяльності, заходи щодо усунення правових адміністративних, економічних та організаційних перешкод для поліпшення підприємницького клімату в регіоні, проекти регуляторних актів.</p>
Завдання 2. Доступність та підвищення якості надання адміністративних послуг		
3.	<p>Сприяння розширення мережі центрів надання адміністративних послуг в об’єднаних територіальних громадах.</p>	<p>В області створено та забезпечено функціонування 30 центрів надання адміністративних послуг, в т. ч. 13 в територіальних громадах (Парафіївська, Кіптівська, Остерська, Макіївська, Бобровицька, Варвинська, Куликівська, Коропська, Козелецька, Срібнянська, Вертіївська, Н-Сіверська, Ніжинська), а також в Ріпкинській селищній раді.</p> <p>Вживались заходи щодо поліпшення якості та спрощення доступу до адміністративних послуг, відкрито 3 сучасних, модернізованих ЦНАПи, обладнаних за допомогою Програми</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		«U-LEAD з Європою» меблями, офісною та комп'ютерною технікою з програмним спеціалізованим забезпеченням у Вертіївській, Бобровицькій та Куликівській ОТГ. Наразі ще 15 громад області проводять відповідну роботу.
4.	Підвищення поінформованості щодо участі органів місцевого самоврядування, об'єднаних територіальних громад в проєктах подальшої розбудови мережі Центрів надання адміністративних послуг, в тому числі U-LEAD.	<p>Постійно проводиться інформаційно-консультативна підтримка всіх ОТГ щодо участі в проєкті U-LEAD та отримання фінансування на створення, модернізацію Центрів надання адміністративних послуг, організацію мобільних та віддалених робочих місць.</p> <p>Інформація щодо участі у Фазі впровадження напряду з покращення якості надання адміністративних послуг для населення Програми «U-LEAD з Європою» розміщена на сайті та сторінці Facebook Департаменту розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації.</p> <p>Впродовж року здійснювалась методологічна підтримка діяльності центрів надання адміністративних послуг, в т.ч. проводились семінари-навчання з керівниками, адміністраторами (працівниками) центрів.</p> <p>14 травня 2019 року прийнято участь у інформаційному заході з питань розвитку мережі центрів надання адміністративних послуг та участі у 4 раунді відбору заявок органів місцевого самоврядування – кандидатів в учасники Програми «U-LEAD з Європою». Під час інформаційної сесії представники об'єднаних територіальних громад ознайомились з правилами та особливостями заповнення заявки.</p> <p>11 червня 2019 року на базі Чернігівського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, керівників державних підприємств, установ і організацій, відбувся тематичний короткотерміновий семінар: «Організація діяльності сучасного центру надання адміністративних послуг, запровадження електронних послуг». За участі представників об'єднаних громад розглянуто актуальні питання удосконалення надання адміністративних послуг на місцевому рівні.</p> <p>17 грудня 2019 року представники облдержадміністрації та Бобровицької і Носівської ОТГ прийняли участь у заході з Консультації між заінтересованими сторонами щодо майбутнього ЦНАП РДА. На заході було обговорено презентації Міністерств розвитку громад та територій і цифрової трансформації України, а також Програми «U-LEAD з Європою» щодо районного рівня влади та передачі функцій РДА іншим органам місцевого самоврядування.</p>
5.	Вдосконалення порядку надання адміністративних послуг з урахуванням загальнодержавної концепції розвитку системи електронних послуг.	<p>Обласною державною адміністрацією забезпечено створення на сайті в розділі «Адміністративні послуги» рубрики «Електронні послуги», в якій розміщено посилання на можливість отримання в електронному вигляді адміністративних послуг в Центрі надання адміністративних послуг міста Чернігова. Крім того, додатково в даному розділі створено «Кабінет електронних сервісів» з адресами відповідних сайтів.</p> <p>Портал адміністративних послуг в місті Чернігові admincher.gov.ua повністю відповідає всім</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>технічним вимогам інтеграції з Єдиним державним порталом адміністративних послуг щодо можливості отримання послуг та подачі документів в електронному вигляді.</p> <p>За допомогою реєстрації в особистому кабінеті на порталі можливо здійснити попередній запис на прийом за допомогою інтегрованої електронної черги. Проведені роботи по розширенню системи електронної черги, що дозволить проводити автентифікацію заявників при наданні послуг з отримання паспортних послуг.</p> <p>Актуальна інформація про перелік і порядок надання адміністративних послуг через центри, бланки-заяв в електронній формі висвітлено на офіційних сайтах райдержадміністрацій, міськвиконкомів та адміністративних органів.</p>
6.	<p>Аналіз діяльності роботи центрів надання адміністративних послуг та стану задоволення потреб одержувачів таких послуг.</p>	<p>Здійснюється моніторинг створення та функціонування мережі центрів надання адміністративних послуг в області, утворених відповідно до Закону України «Про адміністративні послуги». Інформація щодо актуалізації даних щоквартально надається Міністерству економічного розвитку і торгівлі України.</p> <p>Аналіз ефективності роботи центрів показує суттєве збільшення звернень та кількості отриманих адміністративних послуг. В цілому забезпечено функціонування мережі центрів надання адміністративних послуг, як публічних сервісів, якими протягом минулого року надано понад 745 тисяч послуг, що на 17 % більше, ніж у 2018 році.</p>
Завдання 3. Розширення доступу бізнесу до фінансово-кредитних ресурсів		
7.	<p>Надання фінансової підтримки у формах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - фінансового кредиту найбільш ефективних інвестиційних проектів суб'єктів підприємництва з пріоритетних видів діяльності; - часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами, залученими суб'єктами малого і середнього бізнесу в банківських установах. 	<p>В 2019 році через Державну організацію «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області» надано фінансово-кредитну підтримку з обласного бюджету ФОП Тимошенко А. М. (м. Чернігів) для реалізації проекту «Надання платних послуг за рахунок придбання крана маніпулятора» на суму 450 тис грн.</p> <p>Для підвищення обізнаності суб'єктів господарювання щодо умов, форм та пріоритетних напрямків надання фінансової підтримки, а також базових критеріїв відбору, яким повинні відповідати підприємницькі проекти, постійно оприлюднюється інформація на офіційних сайтах облдержадміністрації, Департаменту розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації та щоквартально в засобах масової інформації.</p>
8.	<p>Вивчення та впровадження додаткових форм здійснення фінансової підтримки суб'єктів малого і середнього підприємництва, в тому числі залучення міжнародної донорської допомоги, використання можливостей грантових програм для стартапів.</p>	<p>Задля розроблення ефективного механізму фінансово-кредитної підтримки суб'єктів малого та середнього підприємництва в Чернігівській області, з урахуванням європейського досвіду кредитування бізнесу, було вивчено можливість започаткування співробітництва з фінансовою установою Німецько-Український Фонд. Для цього був вивчений досвід співробітництва інших регіонів України, розроблений проект Угоди про співробітництво між облдержадміністрацією та Німецько-Українським Фондом.</p> <p>Опрацьовувалось питання щодо організації співробітництва між облдержадміністрацією та</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		АТ «Ощадбанк» в частині отримання представниками бізнесу Чернігівщини за програмою кредитування «Будуй своє», метою якої є пошук креативних стартапів та підтримка національних підприємців у різні періоди ведення бізнесу.
Завдання 4. Інформаційно-консультаційна допомога, розвиток мережі елементів інфраструктури підтримки МСП та забезпечення її ефективного функціонування		
9.	Розширення інформаційної та правової обізнаності суб'єктів підприємництва, в тому числі початківців, з питань реєстрації та ведення бізнесу; удосконалення системи консультативних послуг для підприємців.	<p>Для осіб, які виявили бажання започаткувати власну справу, надається допомога у виборі бізнес-ідеї, складанні бізнес-планів тощо. Так, у 2019 році індивідуальні профконсультаційні послуги надані 15,9 тис. безробітних осіб, в т. ч. 1,9 тис. осіб пройшли психодіагностичне тестування з метою виявлення схильності до певних видів професійної діяльності, в т.ч. й підприємницької.</p> <p>Для 1,1 тис. осіб, які виявили зацікавленість у самостійному започаткуванні власної справи, проведено 125 тематичних інформаційних семінарів „Як розпочати свій бізнес”, учасниками 22 семінарів з основ власної справи у сфері „зеленого туризму” стали 274 безробітні особи, 279 безробітних відвідали 22 навчальні семінари на тему „Ефективне ведення сільського господарства”. Загалом серед учасників цих семінарів було 785 сільських мешканців.</p> <p>Фахівцями Регіонального фонду підтримки підприємництва по Чернігівській області проведено 14 семінарів-тренінгів на тему «Розвиток малого та середнього бізнесу в ОТГ. Основи бізнес-планування», участь в яких взяли 210 мешканців ОТГ області.</p> <p>Після захисту бізнес-планів упродовж 2019 року за сприяння служби зайнятості 28 безробітних осіб організували власну справу, як суб'єкти підприємницької діяльності, шляхом отримання допомоги по безробіттю одноразово. Серед них - 11 жінок, 13 осіб у віці до 35 років, 5 інвалідів та 6 демобілізованих військовослужбовців - учасників бойових дій АТО/ССО.</p>
10.	Організація професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для суб'єктів малого і середнього підприємництва, підтримка підприємницьких ініціатив серед вразливих верств населення (молодь, ветерани АТО, жінки, ВПО).	<p>В рамках виконання заходів обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки реалізовувались заходи щодо підтримки молодіжних підприємницьких ініціатив, професійної діяльності жінок-підприємниць, залучення до підприємництва жителів сільської місцевості, в т.ч. демобілізованих з зони АТО і ВПО.</p> <p>З метою розширення інформаційної та правової обізнаності суб'єктів підприємництва, в тому числі початківців, протягом 2019 року в рамках Програми організовано та проведено наступні заходи: XVI обласний ярмарок «Що може жінка»; обласний Форум ділових та професійних жінок «WOMEN IN...»; III Всеукраїнський Бізнес-фест «Разом до успіху». Крім того, проводились Молодіжні школи бізнесу, цикл семінарів на тему «Підтримка місцевих товаровиробників» (міста Чернігів, Ніжин, Прилуки та Мена), Дні юридичної допомоги, семінар для підприємців та осіб, які мають бажання розпочати власну справу, в тому числі для демобілізованих із зони АТО та ВПО (м. Чернігів).</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
11.	Розвиток сучасної інфраструктури для підтримки бізнесу, підвищення рівня якості та розширення спектру послуг.	<p>В області активно функціонує понад 40 суб'єктів інфраструктури підтримки бізнес (бізнес-центр, фонди підтримки підприємництва, об'єднання підприємців та інші суб'єкти).</p> <p>Реалізовано проект зі створення регіонального Центру підтримки підприємництва, інновацій та стартапів, бізнес-акселератора на базі Агенції регіонального розвитку Чернігівської області.</p> <p>Запроваджено пілотний проект запуску мережі інформаційних пунктів підприємця на базі центрів надання адміністративних послуг міст Чернігова, Ніжина та смт Козелець за підтримки Офісу розвитку малого і середнього підприємництва при Мінекономіки та проєкту FORBIZ. Урочисте відкриття цих пунктів відбулось 4-5 грудня 2019 року.</p> <p>Зазначені установи будуть майданчиком для отримання інформаційної та консультаційної підтримки та надаватимуть стандартизований перелік адаптованих до місцевих потреб послуг у зручний для клієнта спосіб (веб-сторінка, портал; брошури, довідники, інструкції; консультації; семінари та тренінги).</p>
12.	Підвищення поінформованості суб'єктів малого і середнього підприємництва щодо можливості участі у програмах Європейського Союзу HORIZON 2020 та COSME.	<p>Інформація щодо участі у конкурсних відборах на стажування менеджерів за кордоном, в рамках Програм, регулярно доводиться до відома керівників підприємств, навчальних закладів, розповсюджується серед представників громадських організацій, об'єднань підприємців та розміщується на web – сайтах: облдержадміністрації, Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрацій та “Інвестуйте в Чернігівщину”.</p> <p>Підприємці області мають доступ до всіх наявних в Україні інструментів програми ЄС COSME – Європейської мережі підприємств EEN та програми обміну досвідом Erasmus for Young Entrepreneurs, що реалізуються Центром інформаційної підтримки бізнесу у м. Чернігові, заснованого на базі регіональної ТПП в рамках програми Європейського банку реконструкції та розвитку.</p> <p>21-22 лютого проведено семінар «Європейські інструменти для розвитку малого та середнього бізнесу України». Захід проведено в рамках проєкту «Використання європейських фінансових інструментів для розвитку агропромислового сектору (МСП) України», який реалізується Сіверським інститутом регіональних досліджень за фінансової підтримки Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках грантового компоненту «Громадська синергія» під егідою Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна - ЄС та Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства.</p>
13.	Впровадження на місцевому рівні он-лайн Платформи ефективного регулювання PRO Start Business Challenge.	29 травня 2019 року проведено семінар "Як започаткувати власну справу". Перед учасниками виступили експерти Офісу розвитку МСП, а також експерт Офісу ефективного регулювання BRDO, які розповіли про покроковий алгоритм та особливості процесу започаткування

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		власної справи, соціальне підприємництво, а також ознайомили з прикладами напрацьованих бізнес-кейсів Start business challenge.
3.3. Інвестиційна діяльність		
<i>Завдання 1. Створення умов для формування сприятливого інвестиційного середовища та позитивного іміджу області</i>		
1.	Проведення IV Міжнародного Форуму інвестицій та експорту Чернігівщини як основного іміджевого заходу для позиціонування Чернігівщини як інвестиційно-привабливого регіону та надійного бізнес-партнера.	Форум не проводився. Водночас для промоції інвестиційного потенціалу проводяться різноманітні публічні заходи. Зокрема, 22 листопада 2019 року спільно з Державною інноваційною фінансово-кредитною установою проведено Регіональний інноваційний форум «Формування ефективної інноваційної екосистеми як складової інвестиційного розвитку регіону», що став дієвим майданчиком для обговорення технологічних трендів, обміну досвідом і презентації інноваційних рішень з метою розвитку власного потенціалу та налагодження співпраці.
2.	Проведення та участь в різноманітних публічних заходах, зустрічах з вітчизняними та іноземними партнерами, інвесторами.	28 лютого 2019 року в Чернігові відбувся II регіональний форум «Органік Інвест», учасники якого обговорили шляхи залучення додаткових інвестицій, інструменти підтримки малого та середнього бізнесу в агропромисловому комплексі та ознайомились з кращими практиками виробництва органічної продукції та застосування інноваційних і наукових підходів в організації. В червні 2019 року Чернігівська область взяла участь у XXXI Міжнародній агропромисловій виставці «АГРО-2019». представивши нові розробки в харчовій галузі області. Це, зокрема, продукція ТОВ «Торговий дім «Рига хліб», ДП «Левона-С» ПП «Левона», ТОВ «Добродія Фудз», ФГ «Ніжин Агроінвест» та інші. 25 серпня 2019 року відбувся V фестиваль молока, в якому взяли участь більше 30-ти виробників молочних продуктів та супутніх товарів з Чернігівської області (зокрема, молока, твердих та кисломолочних сирів, бринзи, сметани, йогуртів, органічної молочної продукції, а також хлібобулочних, кондитерських виробів, меду та ін).
3.	Актуалізація та наповнення інтерактивної інвестиційної карти Чернігівської області. Актуалізація наявних інтернет-ресурсів для формування позитивного іміджу області та просування її економічного потенціалу	У 2019 році в рамках заходів щодо популяризації потенціалу регіону наповнювалась «Інтерактивна інвестиційна карта Чернігівської області», яка є джерелом корисної інформації для потенційного інвестора та електронним майданчиком для комунікації влади, бізнесу, громадян з питань активізації інвестиційної діяльності в регіоні.
<i>Завдання 2. Формування ефективної системи залучення, супроводу та кваліфікованого консультаційно-методичного забезпечення діяльності інвесторів в області</i>		
4.	Організація проактивної діяльності із залучення нових вітчизняних та	Презентаційні матеріали про область (в електронному вигляді - Презентація економічного та інвестиційного потенціалу області розповсюджується серед дипломатичних представництв

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	іноземних інвестицій, поглиблення діючих зв'язків з інвесторами, виявлення проблемних питань, що виникають під час впровадження інвестиційних проектів, відпрацювання шляхів їх вирішення.	України за кордоном та дипломатичним представництвом іноземних країн в Україні). Здійснюється постійний моніторинг інвестиційних проектів, пріоритетними визначено 90. Також готується змістовна інформація щодо інвестиційних можливостей, переваг, особливостей регіону у відповідь на кожний запит, що надходить від потенційного інвестора. Крім того, з метою налагодження ефективного діалогу та зворотнього зв'язку з інвесторами, їх супроводу та формування сталого сприйняття реальними і потенційними інвесторами можливостей успішного інвестування в регіональну економіку функціонує Агенція регіонального розвитку Чернігівської області.
5.	Запровадження єдиних стандартів залучення та супроводу інвесторів.	Рекомендації щодо стандартів залучення та супроводу інвесторів на місцевому та регіональному рівні розповсюджені серед райдержадміністрацій, виконавчих комітетів Чернігівської, Ніжинської, Прилуцької, Новгород-Сіверської міських рад та об'єднаних територіальних громад та розміщені на сайтах ОДА і Департаменту розвитку економіки та сільського господарства ОДА.
6.	Налагодження роботи щодо активізації процесу впровадження інструментів та механізмів державно-приватного партнерства в реалізації інвестиційних проектів.	Актуалізовано перелік об'єктів, щодо яких можливо застосовувати механізм державно-приватного партнерства, у т. ч. концесії. Ведеться робота щодо пошуку приватних партнерів для реалізації проектів в рамках ДПП, у тому числі за сприяння програм міжнародних організацій, що діють на території України.
7.	Проведення та участь у навчальних семінарах та тренінгах з актуальних питань інвестиційного розвитку, залучення міжнародної технічної допомоги, написання грантових заявок, проектного менеджменту, державно-приватного партнерства тощо.	5-6 червня 2019 року відбувся навчальний тренінг на тему «Інтернаціоналізація підприємств та розвиток експорту». Учасниками тренінгу стали представники підприємств області, органів місцевого самоврядування. Організатором заходу виступила Польська Агенція з Розвитку Підприємництва (Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości).
8.	Навчання і професійна підготовка співробітників структурних підрозділів ОДА, райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад, ОТГ відповідальних за формування та реалізацію інвестиційної політики (професійна комунікація з інвесторами, ведення ділових переговорів, написання та супровід інвестиційних проектів, ознайомлення зі світовим досвідом у	В області для представників райдержадміністрацій, міст обласного значення та представників органів місцевого самоврядування, у т.ч. об'єднаних громад, в Чернігівському центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій пройшли навчання 167 осіб, з них 70 – державних службовців та 97 посадових осіб органів місцевого самоврядування.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	сфері інвестиційної політики, вивчення іноземних мов (англійська) тощо).	
Завдання 3. Активізація залучення позабюджетних коштів в розвиток області		
9.	Забезпечення постійного інформування органів місцевого самоврядування, громадськості про відкриті для участі програми міжнародної технічної допомоги, грантові проекти, програми пільгового кредитування міжнародних фінансових організацій. Щомісячне оновлення та наповнення Грантового дайджесту «Будь у курсі подій - дій» актуальною інформацією.	Для пошуку потенційних інвесторів, залучення міжнародної технічної допомоги щомісячно оновлюється Грантовий дайджест «Будь у курсі подій – дій», який містить інформацію по проектах міжнародної технічної допомоги та програмах пільгового кредитування міжнародних фінансових організацій, які відкриті для участі у грантових конкурсах. Інформація щодо інвестиційних можливостей області постійно розміщується та оновлюється на офіційних інтернет-ресурсах (веб-сайті обласної державної адміністрації в рубриці «Пріоритети», розділі «Інвестиційний потенціал Чернігівщини»; веб-сайті Департаменту розвитку економіки та сільського господарства обласної державної адміністрації у рубриці «Гранти міжнародної технічної допомоги»; на сторінці у Facebook «Чернігівщина інвестиційна»).
10.	Постійний моніторинг стану впровадження та результатів діючих програм міжнародної технічної допомоги в області. Відслідковування позитивних результатів співробітництва з МФО, участі в грантових конкурсах, різноманітних донорських програмах органів місцевого самоврядування, громадських організацій та ініціативних громадян області.	У 2019 році завершено реалізацію проектів міжнародної технічної допомоги де обласна державна адміністрація виступала бенефіціаром: «Фінансування впровадження заходів з підвищення енергоефективності загальноосвітнього навчального закладу №5 та системи вуличного освітлення міста Чернігова»; ЄС «Транскордонна система гідрометеорологічного та екологічного моніторингу річки Дніпро», мета якого - підвищення ефективності інтегрованого управління транскордонними водними ресурсами річки; ЄС «Активізація малого та середнього бізнесу в прикордонних регіонах України - Білорусі», мета якого - підвищення комерційних можливостей, ділової активності та взаємодії малого та середнього бізнесу (МСБ) у малих містах прикордонних регіонів України-Білорусі на 10%, шляхом створення платформи для взаємодії між МСБ, органами місцевого самоврядування та інфраструктурами підтримки бізнесу прикордонних регіонів України-Білорусі. Область є учасником Проекту «Підвищення конкурентоспроможності українських регіонів та розвиток українсько-польської економічної співпраці», який реалізується Міністерством розвитку Польщі в 7-ми регіонах України. Продовжується реалізація пілотного проекту FORBIZ в рамках ініціативи EU4BUSINESS (бенефіціари проекту: Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Державна регуляторна служба України, Офіс ефективного регулювання BRDO (Better Regulation Delivery Office). 25.06.2019 відбулося засідання з підведення підсумків роботи у першій фазі проекту (з квітня 2016 року) та обговорення планів і основних завдань, що стоять перед проектом у фазі 2, яка триватиме до червня 2021 року. Інформація щодо інвестиційних та зовнішньоекономічних можливостей області постійно

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		оновлюється на веб-сайтах обласної державної адміністрації (www.cg.gov.ua), Департаменту розвитку економіки та сільського господарства обласної державної адміністрації (economy.cg.gov.ua), Економічному Порталі Чернігівської області (http://www.chernihiv-oblast.gov.ua/company) та його сторінці у Facebook (http://www.facebook.com/chernihivregion).
3.4. Розвиток інфраструктури регіону		
Завдання 1. Покращення стану соціальної інфраструктури		
1.	Організація та забезпечення реалізації нових бюджетних програм, передбачених в державному бюджеті на розвиток інфраструктури	В області здійснювалось будівництво (реконструкція) 6 мультифункціональних майданчиків для занять ігровими видами спорту (використано 4,5 млн грн), а також створено 2 спортивні комплекси при загальноосвітніх навчальних закладах (4,6 млн грн). У 2019 році спрямовано 31,2 млн грн на забезпечення належних санітарно-гігієнічних умов у 64 приміщеннях закладів загальної середньої освіти. Використано 11,83 млн грн коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення природоохоронних заходів на об'єктах комунальної власності, зокрема на реконструкцію каналізаційної насосної станції у м. Ічня та реконструкція каналізаційних очисних споруд смт Варва.
2.	Моніторинг стану використання державних коштів, спрямованих на соціально-економічний розвиток регіону.	Здійснюється щотижневий, щомісячний моніторинг використання коштів державного та місцевих бюджетів виділених на соціально-економічний розвиток регіону. Обсяг освоєних державних капітальних вкладень на будівництво, реконструкцію, ремонт об'єктів соціальної сфери за рахунок: коштів Державного фонду регіонального розвитку - 190,4 млн грн; субвенції на розвиток окремих територій області (залишки 2017, 2018 рр. та 2019 р.) - 288,1 млн грн; субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад - 133,4 млн грн; субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів, спрямованих на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості – 83,4 млн гривень. За рахунок цих та інших коштів і співфінансування з місцевих бюджетів здійснювалось будівництво, реконструкція та капітальний ремонт 620 об'єктів, з них: 187 об'єктів освітньої сфери (загальноосвітні та дошкільні навчальні заклади); 63 об'єкти сфери культури та спорту; 70 об'єктів сфери охорони здоров'я; 114 об'єктів сфери житлово-комунального господарства (у т.ч. 11 водопостачання); 164 об'єктів освітлення та дорожнього господарства; 10 об'єктів соціальної сфери та надання адміністративних послуг, підтримки підприємництва; 12 – інших. Також проводилась реалізація 350 проєктів по закупівлі комплектів обладнання і спецтехніки та 111 проєктів по закупівлі та встановленню спортивних та дитячих майданчиків. На реалізацію 11 об'єктів за рахунок бюджетної програми «Будівництво футбольних полів зі

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		штучним покриттям в регіонах України», було використано 7,7 млн грн.
3.	Забезпечення діяльності регіональної комісії з оцінки та проведення попереднього конкурсного відбору інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку, що можуть реалізуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку для здійснення якісного відбору інвестиційних програм.	У 2019 році розпорядженнями голови облдержадміністрації від 13.03.2019 №143, від 11.07.2019 № 407, від 21.12.2019 № 748 було оновлено склад регіональної комісії з оцінки та забезпечення проведення попереднього конкурсного відбору інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку, що можуть реалізуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку. Протягом 2019 року проведено 9 засідань регіональної комісії.
4.	Підготовка пакетів документів інвестиційних програм та проектів, що пройшли конкурсний відбір і фінансування яких передбачається за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку та надання їх Міжвідомчій комісії Мінрегіону.	До Мінрегіону відповідно до здійсненого відбору регіональною комісією з оцінки та забезпечення проведення попереднього конкурсного відбору інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку, що можуть реалізуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку було направлено всі необхідні пакети документів по проектах, які пройшли регіональний відбір. Розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 15.05.2019 № 351-р «Про інвестиційні програми і проекти регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2019 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку» (із внесеними змінами від 05.07.2019 №492-р) затверджено 32 інвестиційних проекти на загальну суму 210,2 млн грн, з яких використано – 190,4 млн грн, рівень освоєння становить 89,6%.
5.	Розгляд проектних заявок, поданих об'єднаними територіальними громадами, які пропонуються до реалізації за рахунок державних коштів	Облдержадміністрацією надавалися висновки щодо відповідності поданих проектних заявок планам соціально-економічного розвитку об'єднаних територіальних громад. У 2019 році 39 ОТГ області було передбачено 134,1 млн грн субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад, з яких використано 133,1 млн грн на реалізацію 210 проектів.
6.	Інформування громадськості з питань напрямів та пріоритетів використання коштів державного фонду регіонального розвитку.	Щомісячно на онлайн-платформі Мінрегіону висвітлювалась інформація щодо новин, стану реалізації та введення в експлуатацію об'єктів, які фінансувались за рахунок державного фонду регіонального розвитку та результативності використання коштів. Проходило оновлення відповідної інформації у місцевих засобах масової інформації, офіційних веб-сайтах місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.
7.	Проведення навчальних заходів для органів місцевого самоврядування та виконавчої влади щодо підготовки інвестиційних програм та проектів для подачі на конкурс.	14 березня 2019 року проведено семінар з теми "Розвиток муніципального співробітництва в ОТГ". Цільовою аудиторією заходу стали представники об'єднаних територіальних громад Чернігівщини. Під час семінару було зроблено акцент на проектах, які подавалися на конкурс проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>27 березня на семінарі для працівників апаратів виконкомів рад об'єднаних територіальних громад, міст обласного значення, апаратів райдержадміністрацій, виконавчих апаратів районних рад обговорені питання, які стосуються залучення бюджетних коштів в розвиток громади.</p> <p>29 березня проведено онлайн навчання відповідальних осіб за наповнення інтерактивної мапи проектів будівництва, ремонту об'єктів, які реалізуються на території області за рахунок коштів державного бюджету.</p> <p>2-3 квітня проводився тематичний семінар для сільських, селищних голів та секретарів відповідних рад. Основними темами семінару стали засади та напрямки міжмуніципального співробітництва, його значення в розвитку інфраструктури та соціальної сфери територіальних громад.</p> <p>22 травня відбувся практикум із застосування законодавства на тему: «Розробка та реалізація інфраструктурних та інвестиційних проектів за рахунок субвенції з Державного бюджету місцевим бюджетам, грантових коштів, позик та коштів ДФРР з використанням системи ProZorro».</p> <p>18 жовтня проведено семінар для представників економічних служб районів, міст, об'єднаних територіальних громад. Присутні ознайомились із основними підходами до розроблення місцевих стратегічних та програмних документів, вимогами до підготовки проектів, що можуть реалізуватися за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку, а також інших субвенцій з державного бюджету на проекти регіонального розвитку. Також окрему увагу спікери звернули на ефективне використання субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ.</p>
Завдання 2. Поліпшення транспортно-експлуатаційного стану дорожньої інфраструктури		
8.	Поліпшення стану та технічних показників автомобільних доріг і мостів загального користування місцевого та державного значення	<p>За 2019 рік на автомобільних дорогах загального користування місцевого значення проведені ремонтні роботи з поточного середнього ремонту протяжністю 50,5 км. Використано 417,2 млн грн коштів Державного дорожнього фонду.</p> <p>На ремонт та експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування державного значення витрачено 625,5 млн грн. Проведені ремонтні роботи з поточного середнього ремонту протяжністю 20,46 км, з експлуатаційного утримання – площею 421,7 тис. м².</p> <p>На заходи із підвищення безпеки дорожнього руху витрати становлять 41,8 млн грн, в т.ч.: встановлено дорожніх знаків – 3558; встановлено та замінено 1087 напрямних стовпчиків; відремонтовано 25,338 км існуючого металевого бар'єрного огороження.</p>
9.	Поліпшення стану та технічних показників автомобільних доріг	За рахунок Державного дорожнього фонду на поточний середній ремонт автомобільних доріг комунальної власності використано 88,0 млн грн (120 тис. м ²). Крім того, з місцевих

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	комунальної власності.	бюджетів на утримання таких робіт витрачено 380,0 млн грн.
10	Забезпечення якості виконання дорожніх робіт відповідно до вимог державних стандартів, будівельних норм і правил, галузевих будівельних норм, інших нормативно-правових актів.	З початку 2019 року, за результатами перевірки якості виконання дорожніх робіт на дорогах загального користування державного значення було видано 109 приписів, з них 14 – по порушенню технології робіт (недоліки усунено або роботи до оплати не прийнято 52 т асфальтобетону, 135 тис.грн.). Направлено 85 листа на підрядні організації. Лабораторією з контролю якості зафіксовано 185 протоколів випробувань матеріалів, з них 78 по асфальтобетону. Направлено 5 листів на підрядні організації. Здійснено 132 лабораторних випробувань укладеної асфальтобетонної суміші при виконанні робіт з поточного середнього ремонту на дорогах загального користування місцевого значення, постійно здійснюється контроль за додержанням вимоги та норм при виконанні дорожньо-ремонтних та будівельних робіт.
11.	Обмеження руху транспортних засобів за вагою у весняний період перезволоження земляного полотна та під час аномального підвищення температури повітря.	Згідно з розпорядженням Чернігівської ОДА від 10.05.2019 № 263 «Про тимчасове обмеження руху автомобільними дорогами загального користування у період підвищення температури повітря» по області встановлено необхідні тимчасові дорожні знаки, що обмежують рух автомобільними дорогами загального користування під час дії тимчасових обмежень. Управлінням Укртрансбезпеки України у Чернігівській області спільно з Управлінням патрульної поліції, Управлінням превентивної діяльності ГУНП посилено контроль за рухом транспортних засобів у вказаній період з метою збереження доріг. У весняний період з 11.03.2019 по 27.04.2019 в період весняного відтавання ґрунтів були введені тимчасові обмеження руху транспорту. Прийнято розпорядження голови ОДА від 19.02.2019 № 80 “Про збереження автомобільних доріг загального користування області у весняний період 2019 року”. Інформація про весняне обмеження руху розміщена на сайті Служби автомобільних доріг в області та передано на інші веб-ресурси. Установлено тимчасові дорожні знаки на мережі автодоріг. Прийнято спільний наказ Служби автомобільних доріг у Чернігівській області і Управління капітального будівництва Чернігівської обласної державної адміністрації від 28.02.2019 № 15 та № 56, яким визначено терміни тимчасові обмеження руху транспортних засобів загальною масою понад 20 тонн і осьовим навантаженням 7тс - на дорогах державного значення (національній та регіональних, територіальних). З метою збереження автомобільних доріг загального користування на період підвищення температурних показників повітря понад 28°C від передчасних руйнувань щорічно вводиться тимчасове обмеження руху вантажного транспорту по дорогах загального користування Чернігівської області державного значення вагою понад 24 тони і навантаженням на вісь більше ніж 7 тон на період з 10 ⁰⁰ год. до 22 ⁰⁰ год. за умови підвищення температури повітря

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		більше 28°C. Визначено 41 майданчик для відстою вантажних транспортних засобів на 374 машино/місць та можливість відстою для легкового транспорту на 592 машино/місць.
Завдання 3. Планування територій.		
12.	Коригування, розроблення містобудівної документації населених пунктів області.	<p>За інформацією, наданою райдержадміністраціями, міськвиконкомом та об'єднаними територіальними громадами у 2019 році: розроблено і затверджено генеральний план та зонінг селища Линовиця Прилуцького району; розроблені і затверджені генеральні плани та зонінги сільських населених пунктів: с. Григорівка, селища Веселе, с. Рубанка, с. Заболоття, с. Терешиха Бахмацького району; с. Вокзал-Городня Городнянського району; с. Івангород Ічнянського району; с. Сираї, с. Карпоки, с. Сокирин, с. Хрещате, с. Гальчин, Козелецького району; с. Бігач Менського району; с. Безуглівка, с. Курилівка, с. Пашківка, с. Синдаревське Менського району; с. Ларинівка, с. Фаївка Новгород-Сіверського району; с. Білорічиця, с. Бажанівка, с. Боротьба, с. Димирівка, с. Білошапки, с. Заїзд, с. Петрівське, с. Тихе, с. Канівщина, с. Крутоярівка, с. Малківка, с. Сухоярівка, с. Переволочна, с. Піддубівка, с. Пологи, с. Тарасівка, с. Високе, с. Заудаївське, с. Лісове, с. Смош, с. Яблунівка, с. Яблунівське, Прилуцького району; с. Нові Яриловичі, с. Скиток, с. Старі Яриловичі Ріпкинського району; с. Болотниця, с. Поповичка, с. Грабщина, с. Новопетрівське, с. Обухове, с. Українське, с. Займище, с. Слобідка, селища Основа Талалаївського району; с. Серединка, с. Топчіївка, с. Сіножацьке Чернігівського району; завершується розроблення (оновлення) генеральних планів та зонінгів міст Носівка і Бахмач, селищ міського типу Срібне, Любеч, Талалаївка; триває розроблення генеральних планів та планів зонування територій міст Батурич та Сновськ, селища міського типу Сосниця; продовжувалось виконання топографо-геодезичних робіт для розроблення містобудівної документації населених пунктів області.</p> <p>Всього за 2019 рік затверджено: генеральних планів – 57, зонінгів – 58; детальних планів територій в межах населених пунктів – 34 та детальних планів територій за межами населених пунктів – 31.</p> <p>Основним стримуючим фактором розроблення нової містобудівної документації залишається обмеженість коштів в місцевих бюджетах.</p>
13.	Створення та ведення містобудівного кадастру Чернігівської області.	<p>Діє регіональна цільова Програма створення та ведення містобудівного кадастру Чернігівської області на 2016-2020 роки (далі-Програма). Метою Програми є забезпечення на території області єдиної державної політики у сфері містобудування та архітектури, впровадження та використання сучасних передових геоінформаційних технологій, розроблення геоінформаційного порталу містобудівного кадастру області, що як наслідок створить передумови для ефективного вирішення функціональних завдань структурних підрозділів облдержадміністрації, райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		У 2019 році проводилось: закупівля другої черги апаратно-технічного обладнання (серверна стійка-шкаф та шредер) необхідного для організації подальшої роботи містобудівного кадастру області; виконання заходів зі збору профільної інформації для формування первинної бази геопросторової інформації містобудівного кадастру; виконання роботи по збору, обліку, зберіганню наданих примірників містобудівної документації в цифровому вигляді для ведення містобудівного кадастру; розроблення регламентів, нормативно-правових актів та інших документів, що визначають правову та нормативну основи створення та ведення містобудівного кадастру області; робота по створенню та веденню реєстрів Управління.
3.5. Житлово-комунальне господарство та житлова політика		
Завдання 1. Підвищення ефективності та надійності функціонування підприємств житлово-комунального господарства, забезпечення економічного механізму щодо аналізу динаміки розвитку цих підприємств		
1.	Надання методичної допомоги з питань формування цін/тарифів на житлово-комунальні послуги підприємствам житлово-комунального господарства Моніторинг тарифів на житлово-комунальні послуги та рівня розрахунків за них.	<p>Постійно надається методична допомога фахівцям галузі щодо здійснення розрахунків та порядку встановлення тарифів на житлово-комунальні послуги. Проводиться консультативно-методична допомога з актуальних питань - надсилаються листи-роз'яснення, розміщається відповідна інформація на веб-сайті Департаменту житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу, проводяться семінари та наради.</p> <p>27.02.2019 прийнято участь у семінарі-наradі для сільських і селищних голів Чернігівського району, під час якої було розглянуто проблемні питання управління багатоквартирним будинком та порядок розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів на комунальні послуги.</p> <p>30.05.2019 проведено семінар на тему: «Нове у законодавстві: послуга поводження з побутовими відходами» для спеціалістів підприємств, які надають послуги поводження з побутовими відходами.</p> <p>29.08.2019 року проведено семінар на тему: «Надання комунальних послуг. Нове у законодавстві» для спеціалістів підприємств, які надають послуги з централізованого водопостачання і водовідведення.</p> <p>Згідно з даними проведеного моніторингу у 2019 році уповноваженими органами (Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) та органами місцевого самоврядування) переглянуто і встановлено тарифи: на централізоване водопостачання для всіх категорій споживачів - в м. Чернігів (відповідно до постанови НКРЕКП) та м. Прилуки, Бахмач, Борзна, Городня, Корюківка, Мена, Новгород-Сіверський, Носівка, Остер, Семенівка, Сновськ та смт Сосниця (рішенням виконавчих органів місцевого самоврядування); на централізоване водовідведення</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>для всіх категорій споживачів - в м. Чернігів (відповідно до постанови НКРЕКП) та м. Прилуки, Бахмач, Борзна, Городня, Мена, Новгород-Сіверський, Носівка, Остер, Семенівка, Сновськ та смт Сосниця (рішенням виконавчих органів місцевого самоврядування); на послуги з централізованого постачання холодної води для всіх категорій споживачів (з використанням внутрішньобудинкових систем) - в м. Прилуки (рішенням виконавчого органу місцевого самоврядування) та м. Чернігів (відповідно до постанови НКРЕКП); на послуги з централізованого водовідведення для всіх категорій споживачів (з використанням внутрішньобудинкових систем) – в м. Прилуки (рішенням виконавчого органу місцевого самоврядування) та м. Чернігів (відповідно до постанови НКРЕКП); на послуги теплопостачання в м. Ніжин (рішенням виконавчого органу місцевого самоврядування) та м. Чернігів (відповідно до постанови НКРЕКП).</p> <p>На постійному контролі питання рівня оплати населенням за спожиті житлово-комунальні послуги.</p>
2.	<p>Сприяння поліпшенню технічного стану водопровідно-каналізаційного господарства, централізованого теплопостачання та житлового фонду, в тому числі за рахунок впровадження енергоефективних технологій та обладнання.</p>	<p>За 2019 рік підприємствами, які надають послугу з централізованого теплопостачання на заходи з ремонту, модернізації (реконструкції) основного та допоміжного обладнання, теплових мереж використано, за попередніми даними, 33,8 млн.грн.</p> <p>Кошти були спрямовані на проведення робіт по диспетчеризації котелень, заміні ділянки магістральної мережі в мікрорайоні «Масани» (АТ «ОТКЕ»), технічного переоснащення основних фондів та будівництва першої черги золонакопичувача №3 (КЕП «Чернігівська ТЕЦ» ТОВ фірми «Технова», заміні насосного обладнання та аварійних ділянок мереж.</p> <p>За 2019 рік по галузі водопровідно-каналізаційного господарства на проведення заходів з ремонту, модернізації (реконструкції) основного, допоміжного обладнання та мереж використано попередньо 98,5 млн.грн.</p> <p>Основні обсяги коштів було витрачено на виконання робіт по: реконструкції ділянок водопроводів по вул. Г. Полуботка, Магістратська, Кирпоноса, Шевченка (857 пог.м.) та по вул. Героїв Чорнобиля (1679 пог.м.) у м. Чернігів; заміні ділянок самопливних каналізаційних колекторів по вул. Кирпоноса (440 пог.м.) та вул. Героїв Чорнобиля (550 пог.м.); реконструкції водопровідної мережі у м. Ніжин (в тому числі будівництво нового водогону протяжністю 660 м); реконструкції каналізаційних очисних споруд з впровадженням енергозберігаючих технологій на основі установки «УМКА-БІО» в смт Варва, продуктивністю 500 м³/добу; реконструкції каналізаційної насосної станції по вул. Скубана, 1-А в м. Ічня; реконструкції каналізаційних мереж міста Сновськ.</p>
3.	<p>Забезпечення використання засобів обліку при виробництві, транспортуванні та наданні житлово-комунальних послуг,</p>	<p>Станом на 01.01.2020 року рівень оснащеності житлового фонду комерційними приладами обліку: теплової енергії – 78,6%; холодногo водопостачання – 79,7%.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	в тому числі встановлення індивідуальних теплових пунктів у житловому фонді.	
<i>Завдання 2. Сприяння розвитку конкурентного середовища у сфері надання житлово-комунальних послуг та забезпечення подальшого реформування галузі</i>		
4.	Забезпечення консультаційно-методичного супроводження діяльності посадових осіб органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, пов'язаних з реформуванням і розвитком житлово-комунального господарства.	<p>19.02.2019 проведено семінар на тему «Новації законодавства у сфері житлово-комунального господарства та їх практичне застосування».</p> <p>На початку червня 2019 року проведено нараду щодо аспектів діяльності Фонду Енергоефективності України та питань підтримки створення і розвитку потенціалу ОСББ за участю консультанта Програми «Фонд енергоефективності України» Міжнародної Фінансової Корпорації (IFC) Миколи Коломийця та національного консультанта в Чернігівській області Проекту ЄС/ПРООН «Об'єднання співвласників будинків для впровадження сталих енергоефективних рішень» Світлани Рожок. Під час наради поінформовано про роботу державної установи «Фонд енергоефективності», діяльність якої спрямована на підтримку ОСББ для впровадження енергоефективних заходів шляхом надання грантів та запровадження комплексних технічних рішень з врахуванням кращих європейських практик з термомодернізації будівель. За результатом проведеної наради досягнуто домовленості про подальші партнерські відносини з представниками Програми «Фонд енергоефективності України» Міжнародної Фінансової Корпорації (IFC) та Проекту ЄС/ПРООН «Об'єднання співвласників будинків для впровадження сталих енергоефективних рішень» з питань підтримки створення і розвитку потенціалу ОСББ та їх мотивації до підвищення рівня енергоефективності будинків.</p> <p>Протягом вересня у містах Ніжин та Чернігів проведено «Дні сталої енергії». У рамках заходу проведено виставку енергоефективного обладнання і технологій та семінар для представників ОСББ на тему: «Термомодернізація житлового фонду – виклики та можливості».</p>
5.	Моніторинг багатоквартирного житлового фонду, що переданий в управління управителям майном житлового комплексу та ОСББ.	<p>Станом на 01.01.2020 в житловому фонді області налічується 4229 багатоквартирних будинків. В області створено 450 ОСББ, які обслуговують 504 багатоквартирних житлових будинки (12,0 % до загальної кількості). За 2019 рік їх кількість зросла на 68 об'єднань.</p> <p>За результатами конкурсу органами місцевого самоврядування в 1428 багатоквартирних будинках призначено управителя (33,8% до загальної кількості).</p> <p>Мешканці 602 житлових будинків здійснюють управління самостійно (14,2%).</p> <p>В 1695 багатоквартирних будинках форму управління не обрано (40,0%), послуги надаються житлово-експлуатаційними конторами та житлово-будівельними кооперативами.</p>
6.	Залучення до процесу реформування та розвитку житлово-комунального	В Україні розпочинає свою роботу державна установа «Фонд енергоефективності», діяльність якої спрямована на підтримку ОСББ для впровадження енергоефективних заходів шляхом

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	господарства інвесторів, в тому числі фінансових ресурсів (кредитів, грантів) міжнародних організацій.	надання грантів та запровадження комплексних технічних рішень з врахуванням кращих європейських практик з термомодернізації будівель. Діяльність Фонду фінансується за рахунок коштів Держбюджету України (2,8 млрд.грн), за фінансової підтримки ЄС (80 млн доларів США) та уряду Німеччини (20 млн Євро). Програма Фонду енергоефективності реалізується у співпраці з IFC, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH та ПРООН. Північною Екологічною Фінансовою Корпорацією (НЕФКО) затверджено кредит для КП «Чернігівводоканал» та грант у рамках Інвестиційної платформи сусідства (NIP) для реконструкції очисних споруд (реконструкція системи подачі повітря в аеротенки), що дозволить оптимізувати виробничий процес та зменшити витрати електроенергії. Сума кредиту – до 1,5 млн євро, гранту – до 300 тис. євро.
Завдання 3. Реалізація програм підтримки житлового будівництва		
7.	Реалізація державних та регіональних програм житлового будівництва.	Для забезпечення сільського населення житлом в рамках впровадження обласної програми підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім». За 2019 рік з усіх джерел фінансування використано 11,07 млн. грн, укладено 90 угод. Введено в експлуатацію 43 індивідуальні житлові будинки загальною площею 4,6 тис. м. кв., придбано 28 одиниць житла, також використані кредитні кошти на розвиток 22 особистих селянських господарств, інженерно облаштовано 5 будинки та введено господарське приміщення на 0,05 тис м. кв. На реалізацію програми підтримки житлового кредитування молоді використано 6045,7 тис. грн (надано кредит на 8 квартир) в тому числі кошти статутного капіталу 1525,11 тис. грн. (придбано 2 квартири). За програмою «Доступне житло» використано 10,73 млн. грн (придбано 36 квартир). За програмою «Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» використано 292, 9 тис. гривень. На компенсацію процентних ставок за договорами, укладеними в рамках реалізації програми здешевлення вартості іпотечних кредитів було використано 964,4 тис. гривень.
8.	Реалізація бюджетних програм із забезпечення житлом пільгових категорій населення.	Області було виділено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей загиблих осіб, відповідно до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, для осіб з інвалідністю I—II групи, яка настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення в сумі 6,3 млн грн., кошти освоєні в повному обсязі, надана компенсація 5 сім'ям. Також виділено субвенцію з державного бюджету на виплату грошової компенсації для сімей

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>загиблих учасників бойових дій на території інших держав та для осіб з інвалідністю I-II групи з числа учасників бойових дій на території інших держав, які стали інвалідами та потребують поліпшення житлових умов, в сумі 6,1 млн грн, надано компенсацію 5 особам такої категорії громадян.</p> <p>Надана субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України в сумі 2,2 млн грн, протягом 2019 року закуплено 2 квартири.</p> <p>За рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, осіб з їх числа в сумі 25,6 млн грн придбано 1 будинок ДБСТ, виплачена грошова компенсація на придбання житла 54 дітям.</p> <p>За програмою «Надання пільгового довгострокового державного кредиту внутрішньо переміщеним особам, учасникам проведення антитерористичної операції (АТО) та/або учасникам проведення операції Об'єднаних сил (ООС) на придбання житла» передбачено 4,3 млн гривень. За зазначеною програмою до Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву звернулося 127 учасників АТО (надано кредит на 5 квартир) та 50 внутрішньо переміщених осіб (надано кредит на 1 квартиру).</p>
9.	<p>Передбачення коштів в місцевих бюджетах на реалізацію житлових програм</p>	<p>По обласній програмі підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» місцевими бюджетами передбачено 8846,1 тис. гривень. З початку року «Власний дім» перерахував позичальникам 8770,3 тис. гривень. Фондом вживаються заходи по збільшенню співфінансування за рахунок місцевих бюджетів на реалізацію зазначеної програми.</p> <p>На реалізацію програми підтримки житлового кредитування молоді за 2019 рік використано 4520,5 тис. грн (на 2 квартири).</p>
10.	<p>Збільшення житлового фонду соціального призначення</p>	<p>В області існує Житловий фонд соціального призначення, який представлений у вигляді 42 квартир та житлових приміщень наявного житлового фонду соціального призначення та 3 квартири та житлових приміщень вільного житлового фонду соціального призначення; 50 садибних (однокімнатних) житлових будинків.</p> <p>Функціонує соціальний гуртожиток для дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа, розрахований на 20 осіб.</p>

3.6. Енергозабезпечення та енергозбереження

Завдання 1. Підвищення рівня надійності енерго- та газопостачання

1.	Моніторинг виконання інвестиційних	У 2019 році ПАТ «Чернігівобленерго» виконувався ряд заходів для підвищення рівня якості
----	------------------------------------	---

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	програм підприємств.	<p>надання послуги з електропостачання населенню. Виконані роботи з реконструкції та модернізації понад 30,0 км електричних мереж напругою 0,4/10/35 кВ, технічного переоснащення 6 підстанцій. Обсяг залучених інвестицій понад 153,2 млн грн.</p> <p>З метою забезпечення належного технічного стану газового господарства та реалізації Плану розвитку газорозподільної системи області ПАТ «Чернігівгаз» проведено наступні заходи: виконано капітальний ремонт 630 м надземного газопроводу на суму 47,4 тис. грн; реконструкцію 9 ГРП на суму 85,96 тис. грн; частково на 21 ШГРП виконано роботи з реконструкції на суму 2672,44 тис. грн; капітальний ремонт шести станцій катодного захисту на суму 1464,8 тис. грн; замінено 1288 будинкових регуляторів на суму 3727,2 тис. грн; замінено 3590 несправних побутових лічильників газу та тих, що не пройшли повірки на суму 5609,85 тис. грн.</p> <p>Крім того, в рамках заходів із підготовки до роботи в опалювальний період 2019-2020 рр ПАТ «Чернігівгаз» підготовлено до пуску тепла 16 котелень (100% до плану), проведено обстеження 4787,9 км. газопроводів (100% від плану), відремонтовано 940 п.м. (94% до плану), пофарбовано 2750 п.м газопроводів (68 % від плану), проведено поточний ремонт на 905 станціях катодного захисту (98 % до плану).</p> <p>В рамках виконання Інвестиційної програми КЕП «Чернігівська ТЕЦ» ТОВ фірми «ТехНова» у 2019 році було проведено робіт з модернізації основного обладнання, реконструкції ВРП 35 кВ з заміною роз'єднувачів на сучасні, технічного переоснащення основних фондів та будівництва першої черги золонакочувача № 3, на загальну суму понад 9 600 тис.грн.</p>
2.	Проведення системного контролю за станом розрахунків за енергоносії.	<p>Станом на 01.01.2020 всіма категоріями споживачів спожито електричної енергії на загальну суму 2,7 млн грн, сплачено – 2,6 млн грн, що становить 95,3 %.</p> <p>Рівень розрахунків за спожиту електричну енергію підприємств житлово-комунального господарства становить 92,9 %, населення безпосередньо – 89,2 %, пільги та субсидії – 100,0 %, установи державного бюджету – 98,7 %, установи місцевого бюджету – 96,8 %.</p> <p>За оперативними даними ТОВ «Чернігівгаз Збут» станом на 01.01.2020 рівень розрахунків за природний газ за поточний рік по всіх групах споживачів становить 111,7 % (безпосередньо населенням – 97,8 %, пільги – 149,1 %, субсидії – 206,8 %, установи державного бюджету – 105,1 %, обласного бюджету – 102,3 %, місцевого бюджету – 102,1 %).</p> <p>За оперативними даними НАК «Нафтогаз України» підприємствами теплоенергетики спожито природного газу на суму 596,0 млн грн, сплачено – 184,12 млн грн, що становить 30,9 %. Загальний борг підприємств теплоенергетики за спожитий природний газ за даними підприємств перед НАК «Нафтогаз України» становить 411,89 млн гривень.</p>
3.	Забезпечення повних розрахунків за енергоносії установами, що	Постійно вживаються заходи щодо погашення заборгованості на місцях за спожиті енергоносії. Ведеться щомісячний моніторинг стану розрахунків, проводяться спільні наради.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	фінансуються з місцевих бюджетів.	Станом на 01.01.2020 рівень розрахунків за спожиті енергоносії установ, що фінансуються з місцевих бюджетів, за електроенергію становлять 83,0%, за природний газ – 102,0 %, за теплову енергію – 77,4 %.
<i>Завдання 2. Оптимізація споживання енергетичних ресурсів всіма категоріями споживачів області та збільшення споживання альтернативних видів палива.</i>		
4.	Сприяє впровадженню системи енергоменеджменту та енергосервісу в установах бюджетної сфери.	Відповідно до Меморандуму про партнерство щодо забезпечення систем енергетичного менеджменту для підвищення енергетичної ефективності будівель бюджетних установ, укладеного між Держенергоефективності та Чернігівською ОДА, розпочато роботу щодо впровадження даної системи на території області. Методичні рекомендації, розроблені Держенергоефективності, надіслано до райдержадміністрацій та місцевих органів самоврядування. В містах Чернігів та Ніжин за допомогою програмних продуктів на основі аналізу споживання формується рейтинг будівель за класами енергоспоживання. Зазначена інформація входить до бази даних експлуатаційних та енергетичних характеристик будівель бюджетних установ міста. В Менській та Сосницькій громадах вже використовується програмний засіб для ведення енергомоніторингу «Енергобаланс», завдяки якому в бюджетній сфері здійснюється щоденний контроль за споживанням енергоресурсів. З метою залучення інвестицій та укладання енергосервісних договорів в області створено базу енергоспоживання будівель бюджетних установ, яка знаходиться у вільному доступі. У місті Ніжин укладено п'ять енергосервісних договорів між міською радою та інвестором на суму майже 6,2 млн. грн.
5.	Організація і моніторинг реконструкції систем централізованого та автономного опалення бюджетних установ і організацій, в тому числі із встановленням котлів на альтернативних видах палива, термомодернізація об'єктів.	Для зменшення споживання природного газу у 2019 році на 30 об'єктах (теплопостачальні підприємства та заклади бюджетної сфери) проводились роботи з реконструкції газових котельень. На 3-х об'єктах бюджетної сфери завершено роботи з монтажу твердопаливного котельного обладнання (Линовицький ДНЗ № 2-Линовицька ОТГ, Смолинська ЗОШ – Гончарівське ОТГ, Ніжинська ЗОШ № 9 – Ніжинська ОТГ) та встановлено блочно-модульну котельню на альтернативному паливі (Сновська районна гімназія) загальною потужністю 0,384 Гкал. Очікуваний обсяг скорочення споживання природного газу від впроваджених заходів близько 780,0 тис. м ³ /рік. На території області на 212 об'єктах бюджетної сфери виконано роботи, направлені на підвищення енергоефективності будівель, на суму 151 млн грн, у тому числі за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку – 30 млн.грн, субвенції соцеконом-розвитку – 32 млн грн, субвенції на розвиток ОТГ – 14,6 млн грн, місцевих бюджетів –

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>57,5 млн грн, інших джерел – 17 млн грн.</p> <p>Органами місцевого самоврядування підписано угоди з міжнародними фінансовими організаціями для реалізації енергоефективних проєктів на суму 56,8 млн грн., з них:</p> <p>Чернігівською міською радою у рамках співпраці з проєктом GIZ «Енергоефективність у лікарнях» реалізується проєкт з комплексної термосанації Пологового будинку вартістю 24,3 млн грн, у т. ч. грант - 300,0 тис. євро; Ніжинською міською радою за співпраці з Північною екологічною фінансовою корпорацією (НЕФКО) реалізується проєкт «Заходи з енергоефективності: капітальний ремонт шляхом проведення комплексної термомодернізації об'єкту Ніжинська ЗОШ № 10» вартістю 13,8 млн грн, з них 1,4 млн грн – співфінансування; Прилуцькою міською радою за співпраці з Північною екологічною фінансовою корпорацією (НЕФКО) реалізується проєкт «Підвищення енергоефективності об'єктів бюджетної сфери (освітні навчальні заклади) та системи зовнішнього освітлення м. Прилуки» вартістю 13,4 млн. грн, з них 1,41 млн. грн – співфінансування. Крім того, грантова складова - майже 199,3 тис. Євро.</p>
6.	<p>Сприяння збільшенню обсягів виробництва та споживання альтернативних та місцевих видів палива.</p>	<p>З метою диверсифікації джерел енергопостачання та підвищення рівня енергоефективності в області розвивається альтернативна енергетика.</p> <p>З початку 2019 року в області введено в експлуатацію 4,3 МВт потужностей з виробництва електричної енергії, виробленої з альтернативних та відновлюваних джерел, в тому числі за рахунок встановлення об'єктами приватної власності та домогосподарствами сонячних панелей потужністю 1,3 МВт. Загальна кількість об'єктів, які виробляють електричну енергію з енергії сонця в області становить 159 одиниць потужністю майже 4,0 МВт.</p> <p>Так, на території с. Малинівка Чернігівського району ТОВ «НІККОМ-СОЛАР» введено в експлуатацію першу чергу потужностей 0,6 МВт, сонячних панелей (загальна потужність об'єкта передбачається на рівні 1,2 МВт.</p> <p>У м. Прилуки ТОВ «СОНЯЧНА ГЕНЕРАЦІЯ» запущено другу чергу потужностей (I черга – 122,0 кВт, II черга – 300,0 кВт) на відновлювальній сонячній енергії.</p> <p>У м. Чернігів ТОВ "Чернігівська генеруюча компанія" введено в експлуатацію нову когенераційну установку з виробництва електричної (потужність – 0,490 МВт) та теплової (потужністю – 0,739 Гкал/год) енергії, яка працює на твердому паливі.</p> <p>Загальна потужність об'єктів, що працюють на альтернативних, відновлювальних джерелах та виробляють електроенергію (з біомаси, біогазу, сонячної енергії та за допомогою сили води) становить майже 13,0 МВт.</p>
Завдання 3. Ефективне використання енергетичних ресурсів		
7.	<p>Забезпечення відшкодування частини відсоткової ставки по кредитах,</p>	<p>Відповідно до постанови КМУ від 01.03.2010 № 243 «Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	отриманих населенням на впровадження енергоефективних заходів.	відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010 - 2020 роки» та з метою стимулювання населення до раціонального використання енергоресурсів реалізовувалася Програма стимулювання до запровадження енергоефективних заходів населення, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та житлово-будівельних кооперативів Чернігівської області на 2018-2020 роки, якою передбачено фінансування по 1,0 млн грн на кожний рік. За 2019 рік видано 652 кредити на 53,0 млн грн, у т. ч. 48 ОСББ на суму 36,0 млн грн. З обласного бюджету відшкодування отримали 586 позичальників у сумі 984,1 тис. гривень.
8.	Проведення роз'яснювальної роботи щодо необхідності впровадження енергоефективних заходів.	У 2019 році органами місцевого самоврядування за сприяння міжнародних організацій з технічної допомоги (GIZ, IFC, ПРООН) та представників облдержадміністрації, проведено ряд заходів, направлених на підвищення свідомості мешканців населених пунктів області щодо ощадливого ставлення до енергоресурсів, у тому числі необхідності впровадження енергоефективних заходів (проведення Днів сталої енергії у містах-підписантах Європейської ініціативи «Угода мерів», семінари/тренінги для представників ОСББ, ЖКГ та бюджетних установ/організацій).

3.7. Науково-технічний та інноваційний розвиток. Технічне регулювання

Завдання 1. Стимулювання інноваційного та науково-технічного розвитку

1.	Інформаційна підтримка інноваційної діяльності суб'єктів господарювання області шляхом надання широкого спектру інформаційних послуг на базі передових інформаційних технологій.	28 березня пройшла зустріч «Смарт спеціалізація: результат співпраці влади, бізнесу, науки» за участю членів робочої групи з розробки Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на 2021-2027 роки. Ініціатором заходу виступив Ukrainian Institute for International Politics (Український інститут міжнародної політики).
2.	Забезпечення ефективного функціонування на базі вищих навчальних закладів профільних структурних підрозділів з наукових досліджень, розробок, впровадження нових технологій та інноваційної продукції. Перегляд навчальних програм з метою їх оновлення на інноваційній основі з використанням інформаційно-комп'ютерних технологій, інтерактивних форм і методів навчання.	В Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка продовжують діяльність: науково-дослідний центр археології та стародавньої і ранньомодерної історії Північного Лівобережжя імені Д.Я. Самоквасова, науково-дослідні лабораторії з вивчення біологічного і ландшафтного різноманіття Лівобережного Полісся, з розробки засобів навчання, проблем формування рухової функції осіб, які займаються фізичним вихованням та спортом, засобів професійної підготовки вчителів інформатики. До реалізації інноваційної діяльності регіонального рівня залучені науково-дослідні лабораторії Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (гоголівський центр, науково-дослідна лабораторія порівняльних педагогічних досліджень при кафедрі англійської мови та методики її викладання, наукова лабораторія з краєзнавчо-туристичних досліджень при кафедрі географії, лабораторія оптики напівпровідників і лабораторія технології напівпровідникових та оксидних структур).

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>Активно функціонують на базі Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут» такі структури, як: інноваційний центр з розробки, дослідження і впровадження сучасних технологій механізації та автоматизації технологічних процесів у рослинництві і тваринництві в умовах Полісся; навчально-науково-практична лабораторія луб'яних та олійних культур.</p> <p>Науково-дослідний центр з питань діяльності органів та установ Державної пенітенціарної служби України (Академія Державної пенітенціарної служби) здійснює наукову, науково-дослідну та науково-технічну діяльність за пріоритетними напрямками реформування та функціонування органів і установ, що належать до сфери управління Державної пенітенціарної служби України.</p>
3.	Проведення конкурсу «Краща науково-технічна розробка регіону».	З метою стимулювання та заохочення інноваційної діяльності, популяризації та просування на ринок інноваційних розробок, проведено конкурс «Краща інноваційна розробка». Для формування ефективного механізму реалізації науково-технічної, інноваційної та промислової політики на регіональному рівні та посилення зв'язків між виробництвом і наукою, сформовано каталог з конкурсних робіт.
4.	Проведення семінарів, тренінгів та майстер-класів з питань управління якістю, безпечністю харчових продуктів, гігієною та безпекою праці підприємств і організацій.	У 2019 році проведено: школу-тренінг для початківців щодо розроблення та впровадження СУЯ – 5; школу-тренінг для початківців щодо розроблення та впровадження НАССР – 3; майстер-клас для внутрішніх аудиторів СУЯ: «Як ефективно провести внутрішній аудит. Вчимося на прикладах» - 6; майстер-клас для внутрішніх аудиторів НАССР: «Як ефективно провести внутрішній аудит. Вчимося на прикладах» – 6.
Завдання 2. Розвиток сучасної системи технічного регулювання		
5.	Створення системи добровільної сертифікації продукції, послуг	Наказом ДП «Чернігівстандартметрологія» в області створено та запроваджено добровільну систему сертифікації (ДСС).
6.	Перехід від системи обов'язкової сертифікації до системи оцінки відповідності товарів і послуг відповідно до вимог міжнародних стандартів.	<p>Орган з сертифікації продукції, послуг ДП "Чернігівстандартметрологія" проводить оцінку відповідності промислової продукції вимогам технічних регламентів засобів індивідуального захисту та мийних засобів, з 29.12.2017 р. здійснив перехід від системи обов'язкової сертифікації до системи добровільної системи сертифікації та оцінки відповідності (атестат акредитації НААУ № 10247 від 14.02.2019).</p> <p>Зареєстровано документів в системі оцінки відповідності: сертифікатів перевірки типу – 7. Видано 202 сертифіката відповідності в добровільній системі сертифікації (ДСС), а саме на: промислову продукцію та тютюнові вироби – 27, харчову продукцію – 175.</p>
7.	Сприяння розробленню та впровадженню на підприємствах, в організаціях області систем управління:	Консультативним пунктом сформована та постійно актуалізується добірка матеріалів для фахівців підприємств, що розпочинають роботи з розроблення документації та впровадження систем управління. До неї входять: стандарти ДСТУ ISO серії 9000, 14000, 22000, ДСТУ

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	якістю; екологічного керування; безпечністю харчових продуктів; гігієною та безпекою праці.	<p>OHSAS 18001; «Методичні рекомендації з розроблення і впровадження системи управління якістю у відповідності з вимогами ДСТУ ISO 9001:2015»; «Методичні рекомендації з розроблення і впровадження системи управління безпечністю харчових продуктів у відповідності з вимогами ДСТУ ISO 22000:2007»; «Методичний посібник: "Внутрішні перевірки (аудити) системи управління якістю за ДСТУ ISO 9001:2015 та системи управління безпечністю харчових продуктів за ДСТУ ISO 22000:2007. Настанови щодо здійснення аудитів (ДСТУ ISO 19011:2012)»; «Слайди до круглого столу з питань вимоги нової версії міжнародного стандарту ISO 9001:2015 (ДСТУ ISO 9001:2015)»; «Слайди до круглого столу з питань впровадження та сертифікації систем управління безпечністю харчових продуктів згідно вимог ДСТУ ISO 22000:2007».</p> <p>У 2019 році консультативним пунктом ДП «Чернігівстандартметрологія» надано консультацій з питань розроблення та впровадження СУЯ – 5 підприємствам, НАССР -3, OHSAS -1. Проведені школа-тренінгу для початківців щодо розроблення та впровадження СУЯ – 5, НАССР – 3. Проведені майстер-клас (для внутрішніх аудиторів «Як ефективно провести внутрішній аудит. Вчимося на прикладах» СУЯ – 6, НАССР – 6.</p> <p>Запроваджено електронний реєстр підприємств області, які займаються розробленням та впровадженням вищезазначених систем.</p> <p>Органом з сертифікації систем управління ДП «Чернігівстандартметрологія» у 2019 році на підприємствах області впроваджено сертифіковані системи управління якістю за ДСТУ ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги» - 19 та сертифіковані системи управління безпечністю харчових продуктів за ДСТУ ISO 22000:2007 «Системи управління безпечністю харчових продуктів. Вимоги до будь-яких організацій харчового ланцюга» – 16.</p> <p>Сертифіковані системи екологічного керування за ДСТУ ISO 14001:2015 «Системи екологічного керування. Вимоги та настанови щодо застосування»-1. Сертифіковані системи управління гігієною та безпекою праці за ДСТУ OHSAS 18001:2010 «Системи управління гігієною та безпекою праці. Вимоги» – відсутні.</p>

3.8. Зовнішньоекономічна діяльність

Завдання 1. Створення умов для активації зовнішньоекономічної діяльності

1.	Проведення активної інформаційної політики щодо експортного потенціалу підприємств регіону, у тому числі через: - зовнішньоекономічний Портал Чернігівської області та його сторінку у facebook;	Матеріали про експортні можливості господарюючих суб'єктів Чернігівщини, в тому числі й каталог суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, розміщуються на Економічному Порталі Чернігівської області (http://www.chernihiv-oblast.gov.ua/company), проводиться робота щодо його наповнення інформацією про комерційні пропозиції, новини підприємств-експортерів, в законодавстві з питань розвитку зовнішньоекономічної діяльності. З метою просування експортного потенціалу Чернігівщини при листуванні з ЦОВВ,
----	---	---

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	<p>- надання підтримки регіональним суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності у представленні їх продукції та інформаційно-презентаційних матеріалів на регіональних, національних та міжнародних виставках, економічних форумах;</p> <p>- продовження співробітництва з дипломатичними представництвами України за кордоном, закордонними в Україні та міжнародними організаціями, зокрема шляхом обміну комерційними пропозиціями між регіональними і закордонними діловими колами.</p>	<p>дипломатичними представництвами (вітчизняними та зарубіжними), підприємствами, установами, організаціями тощо зазначається посилання на даний Портал.</p> <p>У звітному періоді Портал розширено окремою рубрикою «Інвестиції», де міститься інформація про законодавчі зміни у відповідній сфері, гранти, статистичні й аналітичні дані, про допомогу інвестору, державно-приватне партнерство та індустріальний парк.</p> <p>До підприємств області доводилась інформація про міжнародні виставкові заходи, які проводяться як в Україні, так і за кордоном, а також про комерційні пропозиції іноземних ділових кіл.</p> <p>У разі необхідності в межах компетенції надавалася підтримка підприємствам для їх участі у вищезазначених заходах.</p> <p>З метою налагодження бізнес-контактів з закордонними партнерами диппредставництвам України в закордонних країнах та закордонних країн в Україні надавалася інформація про комерційні пропозиції регіональних суб'єктів господарювання.</p>
2.	<p>Організація проведення заходів за участю господарюючих суб'єктів регіону з актуальних питань розвитку зовнішньоекономічної діяльності, в т.ч. із залученням відповідних представників центральних органів виконавчої влади та міжнародних експертів.</p>	<p>Завершено реалізацію проєкту в рамках Програми територіального співробітництва «Україна-Білорусь» ініціативи Східне Партнерство «Активізація малого та середнього бізнесу в прикордонних регіонах України - Білорусі». Одним з результатів його впровадження стало створення мережі з 15 локальних консультантів, яка складається з 7 контактних пунктів - центрів транскордонного співробітництва, що працюють в кожному з охоплених регіонів. Одним з локальних консультантів є представник Департаменту розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації. У цих центрах підприємствам надаватимуть професійні інформаційно-консультаційні послуги з підтримки в області маркетингу, юридичних, фінансових та економічних аспектів ведення транскордонного бізнесу.</p> <p>1 жовтня в м.Чернігові відбувся семінар-навчання для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, організований Офісом з просування експорту України щодо питань ефективного здійснення їх експортної діяльності. Також у рамках заходу презентовано нові безкоштовні освітні можливості для розвитку власного бізнесу.</p> <p>Проведено широку інформаційну кампанію серед суб'єктів господарювання області щодо їх залучення до участі в нових освітніх програмах Офісу з просування експорту. За результатами роботи Чернігівська область посіла 6 місце серед регіонів України за кількістю залучених учасників до відповідних програм.</p> <p>3 грудня в м. Чернігові під час візиту до області членів Міжнародного трейд-клубу в Україні організовано зустріч у форматі переговорів з діловими колами Чернігівщини.</p>
<p>Завдання 2 Активізація роботи щодо розвитку вже існуючих та налагодження нових міжрегіональних зв'язків регіону, а також формування позитивного міжнародного іміджу області</p>		

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
3.	<p>Організація візитів Надзвичайних і Повноважних Послів, іноземних офіційних делегацій, представників міжнародних організацій, участь офіційних делегацій області у міжнародних заходах з питань розвитку міжрегіонального та транскордонного співробітництва.</p>	<p>З метою формування позитивного міжнародного іміджу області проведено ряд міжнародних заходів. Зокрема, відбулися зустрічі керівництва: 31 січня - з Надзвичайним і Повноважним Послом Австралії в Україні Мелісою О'Рурк; 6 березня - з делегацією Посольства Латвійської Республіки в Україні; 3 квітня - з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Австрія в Україні пані Герміне Поппелер; 14 травня - з делегації представників Асоціації гмін басейну річки Віслока (Польща) в рамках конференції на тему «Реалізація проектів регіонального розвитку на засадах міжмуніципального співробітництва: польський досвід»; 6 червня - з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Кіпр в Україні паном Луїсом Телемаху; 13 червня - з представниками Посольства Королівства Швеції в Україні, бізнесових структур країн ЄС і України. 13 листопада - з комерційним радником Посла Королівства Данія в Україні та керівництвом данської компанії «Spectre A/S».</p> <p>19 листопада - з представниками Посольства Королівства Нідерландів в Україні. 3 грудня – з членами Міжнародного трейд-клубу в Україні у складі дипломатів, ділових кіл та представників міжнародних організацій, Європейської Економічної палати, ЄБРР, асоціації «Клуб банкірів».</p>
4.	<p>Продовження виконання угод про торговельно-економічне, науково-технічне та культурне міжрегіональне співробітництво з регіонами-партнерами області, напрацювання нових міжрегіональних контактів з метою укладання угод про торговельно-економічне, науково-технічне та культурне співробітництво.</p>	<p>З метою реалізації міжрегіональних угод про співробітництво між Чернігівською областю та адміністративно-територіальними одиницями інших країн відбувався інформаційний обмін щодо проведення виставково-ярмаркових заходів на територіях Сторін.</p> <p>На виконання Листа про наміри щодо співпраці Чернігівської обласної державної адміністрації та Великопольського воєводства Республіки Польща продовжується співробітництво між двома регіонами, в тому числі між структурами області та Великопольського воєводства з питань регіонального розвитку.</p> <p>У рамках виконання Угоди про міжрегіональне співробітництво між Чернігівською обласною державною адміністрацією та Гомельським обласним виконавчим комітетом від 25.05.2018 делегації Чернігівської області взяли участь: у роботі XVI Гомельського економічного форуму та XX Міжнародної універсальної виставки-ярмарку «Весна в Гомелі»; у роботі Другого Форуму регіонів України та Республіки Білорусь за участю Президента України та Президента Республіки Білорусь (3-4 жовтня 2019 року, м. Житомир).</p> <p>Крім того, в рамках Форуму Чернігівська область була представлена у Виставці великогабаритної техніки українських та білоруських підприємств та на Ярмарку продукції та виробів декоративно-прикладного мистецтва майстрів з України та Республіки Білорусь.</p> <p>Проведено роботу з Тренчинським самоврядним краєм Словацької Республіки щодо підписання двосторонньої Угоди про співробітництво. У звітному періоді сторони узгодили текст проекту Угоди та пройшли процедуру погодження відповідно до національних законодавств.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
3.9. Управління об'єктами державної та комунальної власності		
Завдання 1. Ефективна фінансово-господарська діяльність підприємств державного та комунального секторів економіки		
1.	Забезпечення складання фінансових планів підприємств державного сектора економіки, які перебувають у сфері управління обласної державної адміністрації та її структурних підрозділів, підприємств комунального сектора економіки та здійснення моніторингу виконання їх показників.	На даний час в управлінні обласної державної адміністрації перебуває одне державне підприємство - державне комерційне підприємство «Готель «Слов'янський», органом управління якого є Управління капітального будівництва облдержадміністрації. Фінансовий план підприємства на 2020 рік затверджено у визначений законодавством термін. Копії фінансового плану надіслані Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерству фінансів України та Державній фіскальній службі України. Фінансові плани комунальних підприємств на 2020 рік складені у визначені законодавством терміни. Здійснюється щоквартальний моніторинг виконання фінансових планів підприємств.
Завдання 2. Управління державним та комунальним майном		
2.	Проведення систематичних перевірок стану утримання, використання та збереження державного і комунального майна.	Протягом 2019 року з метою забезпечення збереження та ефективного використання державного майна проведено перевірки 124 одиниці державного майна та 46 обстежень об'єктів нерухомості комунальної власності.
3.	Аналіз ефективності управління об'єктами державної та комунальної власності, корпоративними правами держави у статутних капіталах акціонерних товариств.	Проводиться щоквартальний аналіз ефективності управління об'єктами державної власності, які перебувають в сфері управління обласної державної адміністрації та її структурних підрозділів. Відповідна інформація надається Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. Крім того, Управлінням забезпечення реалізації повноважень у Чернігівській області Регіонального відділення Фонду державного майна України по Київській, Черкаській та Чернігівській областях щоквартально здійснюється аналіз ефективності управління об'єктами державної власності та корпоративними правами держави у статутних капіталах акціонерних товариств, які належать до сфери його управління.
4.	Пошук нових об'єктів оренди державної і комунальної власності та укладення нових договорів оренди, контроль за станом їх використання, вжиття дієвих заходів щодо погашення заборгованості з орендної плати.	З метою укладення нових договорів оренди та пошуку нових орендарів переліки потенційних об'єктів оренди розміщуються на веб-сайті та на інформаційному стенді у приміщенні Управління забезпечення реалізації повноважень у Чернігівській області Регіонального відділення Фонду державного майна України по Київській, Черкаській та Чернігівській областях. Перелік потенційних об'єктів оренди комунальної власності розміщено на веб-сайті Управління комунального майна Чернігівської обласної ради. Протягом 2019 року Управлінням забезпечення реалізації повноважень у Чернігівській

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>області РВ ФДМУ по Київській, Черкаській та Чернігівській областях укладено 85 договорів оренди державного майна. Здійснено 132 комплексні перевірки використання орендованого державного майна та виконання умов договорів оренди.</p> <p>Станом на 01.01.2020 в Реєстрі договорів оренди державного майна, розташованого на території Чернігівської області, обліковувалось 626 договорів, на контролі управління комунального майна перебуває 506 договорів оренди майна спільної власності. До державного бюджету від оренди державного майна у 2019 році надійшло 10,1 млн гривень.</p> <p>Станом на 31.12.2019 заборгованість з орендної плати державного майна складала 446,9 тис. гривень. З метою погашення заборгованості з орендної плати орендарям направлено 76 претензій, 642 листи попередження, в судовому порядку задоволено 6 позовів щодо стягнення заборгованості з орендної плати.</p> <p>Від оренди майна спільної власності надійшло 15,7 млн грн, з них до обласного бюджету – 5,0 млн гривень. Заборгованість з орендної плати складала 0,8 млн гривень. З метою погашення заборгованості з орендної плати за майно спільної власності подано 89 претензій. До органів ДВС направлено 4 накази про примусове виконання рішень суду на суму 265,9 тис. гривень. Орендодавцями комунального майна подано до суду 9 позовів про примусове її стягнення на загальну суму 299,2 тис. гривень.</p>
5.	Забезпечення передачі об'єктів державної власності до комунальної.	Протягом 2019 року з державної у комунальну власність територіальних громад області було передано 18 об'єктів, які у процесі приватизації не увійшли до статутних капіталів господарських товариств.
6.	Формування переліку об'єктів державної та комунальної власності, які пропонуватимуться до приватизації, забезпечення їх приватизації відповідно до вимог чинного законодавства.	У переліку об'єктів державної власності, що пропонуються до приватизації, інформація про які розміщена в реєстрі електронно-торгової системи «ProZorro. Продажі» перебувають 32 об'єкти. Протягом 2019 року приватизовано 14 об'єктів шляхом продажу на аукціоні, до державного бюджету надійшло 7,2 млн гривень. Також продано 1 об'єкт комунальної власності за ціною 6,3 млн грн та частка об'єкту вартістю 1,0 млн гривень. Кошти в повному обсязі надійшли до обласного бюджету.
7.	Забезпечення ведення Реєстру об'єктів державної власності та державного майна.	Обласною державною адміністрацією проводиться робота щодо інвентаризації об'єктів державної власності області для формування Єдиного реєстру об'єктів державної власності (автоматизованої системи «Юридичні особи»). Відповідний Реєстр ведеться також і Управлінням забезпечення реалізації повноважень у Чернігівській області Регіонального відділення Фонду державного майна України по Київській, Черкаській та Чернігівській областях щодо об'єктів державної власності, які перебувають в сфері його управління. Інформація про результати роботи в паперовому та електронному вигляді надається Фонду державного майна України.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
8.	Організація роботи обласної комісії з питань упорядкування обліку юридичних осіб права державної власності.	В області працює обласна комісія з питань упорядкування обліку юридичних осіб права державної власності, що за даними Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України належать до сфери управління органів державної влади, які цього не підтверджують. Інформація про результати роботи комісії щоквартально надається Фонду державного майна України.
4. Реальний сектор економіки		
4.1. Промисловість		
Завдання 1. Підвищення конкурентоспроможності промислового комплексу		
1.	Забезпечення виконання основних напрямків регіональної промислової політики. Проведення моніторингу діяльності промислового комплексу області.	<p>Індекс промислової продукції за 2019 рік становив 89,9% до 2018 року.</p> <p>Позитивну динаміку зростання випуску продукції забезпечено у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування (+28,3%), виробництві хімічних речовин і хімічної продукції (+3,0%), виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (+0,9%) та на підприємствах добувної промисловості і розроблення кар'єрів (+2,6 %).</p> <p>Негативні тенденції, що склались на підприємствах з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (-18,0%), в основному за рахунок зменшення виробництва тютюнових виробів, стали визначальними для роботи всієї переробної галузі (-13,6%).</p> <p>Допущене відставання до минулорічних обсягів у машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устаткування (-18,8%), текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (-18,0%), виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічної діяльності (-9,5%), та у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (-7,1%).</p> <p>Обсяг реалізованої промислової продукції за 2019 рік склав 34,1 млрд грн.</p>
2.	Проведення засідань, нарад, робочих зустрічей з керівниками підприємств, спрямованих на поглиблене вивчення ситуації на проблемних підприємствах та надання практичної допомоги у вирішенні конкретних господарських питань.	<p>Продовжується практика зустрічей керівництва облдержадміністрації з керівниками підприємств, спрямованих на поглиблене вивчення ситуації на проблемних підприємствах, надання практичної допомоги у вирішенні конкретних господарських питань. Зокрема, проведено робочі наради з керівниками підприємств ПрАТ «ЧеЗаРа», ПрАТ «КСК «Чексіл» та ДП «Чернігівторф».</p> <p>В березні п.р. облдержадміністрацією було проведено нараду за участю Генерального директора ДК «Укрторф» Озерчука А.М. та представниками ДП «Чернігівторф» щодо виведення з кризового стану Державного підприємства «Чернігівторф» та опрацювання перспектив подальшого розвитку торфодобувної галузі області.</p> <p>В жовтні п.р. проводились робоча зустріч та нарада з керівництвом Державного підприємства «Чернігівторф» щодо перспектив розвитку підприємства та його філій.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
3.	Ініціювання та надання пропозицій центральним органам виконавчої влади щодо вирішення проблемних питань промислових підприємств області.	На загальнодержавному рівні порушувались питання, які потребують реагування на рівні центральних органів виконавчої влади, зокрема: Кабінету Міністрів України щодо стабілізації роботи ДП «Чернігівторф»; генеральному директору ДК «Укрторф» щодо кризового стану ДП «Чернігівторф» і опрацювання перспектив подальшого розвитку торфодобувної галузі області та запрошення до участі у нараді з порушених питань; Міністру енергетики та вугільної промисловості та генеральному директору ДК «Укрторф» щодо перспектив, термінів та обсягів фінансування технічного переоснащення ДП «Чернігівторф»; Прем'єр-міністру України щодо фінансового оздоровлення та оновлення виробничих потужностей ДП «Чернігівторф», Прем'єр-міністру України щодо відновлення сталої роботи Гнідинцівського газопереробного заводу ПАТ «Укрнафта».
<i>Завдання 2. Впровадження основних напрямів державної промислової політики на регіональному рівні</i>		
4.	Сприяння розвитку внутрішньообласної кооперації, налагодження довготривалих коопераційних зв'язків з вітчизняними і зарубіжними партнерами.	Продовжується співпраця підприємств області з підприємствами оборонно - промислового комплексу, в т.ч., що входять до сфери управління ДК «Укроборонпром» у виробництві нових зразків продукції військового призначення, комплектуючих до них та в рамках імпортозаміщення комплектуючих виробів для авіаційної техніки (у тому числі й безпілотних авіаційних комплексів), бронетанкової техніки, високоточних засобів ураження, засобів рятувальної техніки та тилового забезпечення військ тощо.
5.	Сприяння розвитку високотехнологічних перспективних секторів, поглиблення співпраці науково-технічного та виробничого потенціалу.	Для промоції промислового потенціалу підприємств області створено та оновлюється каталог продукції промислових підприємств області, де відображено виробничі можливості підприємств.
4.2. Аграрний комплекс		
<i>Завдання 1. Раціоналізація структури сільськогосподарського виробництва з метою зростання його доданої вартості</i>		
1.	Сприяння розвитку підприємств, зосереджених на виробництві тваринницької продукції, шляхом проведення нарад, семінарів, навчань щодо впровадження та поширення передових технологій в галузі тваринництва з метою нарощування виробництва конкурентоспроможної продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.	Протягом 2019 року було підготовлено та проведено ряд заходів, спрямованих на ефективний розвиток галузі тваринництва області, впровадження та поширення передових технологій з метою нарощування виробництва конкурентоспроможної тваринницької продукції як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках. До проведення заходів залучались фахівці світових виробників кормозаготівельної техніки, тваринницького обладнання, консультанти по питаннях заготівлі кормів і годівлі, відтворення, утримання та здоров'я тварин. Так, в травні проведено обласну практичну семінар-нараду по кормозаготівлі на базі ПСП «Авангард» Бахмацького району. В листопаді на базі ФГ «Напорівське» Чернігівського району відбулася семінар-нарада по переведенню худоби на зимово-стійлове утримання, в котрій прийняло участь близько 30 суб'єктів господарювання, що займаються розвитком

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		молочного та м'ясного скотарства. Також в грудні спільно з ГО «Чернігівське обласне об'єднання бджолярів» проведено обласну конференцію з питань стану розвитку галузі бджільництва, в котрій прийняло участь близько 100 пасічників.
2.	Оптимізація спеціалізації сільського господарства з метою підвищення ефективності аграрного сектора та раціонального використання земельних ресурсів шляхом навчання та підвищення кваліфікації керівників та фахівців сільськогосподарських формувань Чернігівщини з питань ефективності ведення галузі рослинництва, ефективного використання земель сільгосппризначення та наявного технічного потенціалу, нарощування виробництва с/г продукції, підвищення її конкурентоспроможності, покращення родючості ґрунтів.	<p>Протягом 2019 року було здійснено підготовку та проведення низки заходів, спрямованих на ефективний розвиток аграрного сектора та раціонального використання земельних ресурсів. Це районні, міжрайонні та обласні семінари-навчання, конференції, наради і дні поля, демонстраційні покази техніки, а також організовувались поїздки аграріїв області на загальнодержавні, регіональні виставки, дні поля, тощо. Серед основних: 27.03.19 нарада-семінар з питань технологічних підходів у вирощуванні сільськогосподарських культур та особливостей комплексу весняно-польових робіт в умовах 2019 року: «Врожайність чи прибутковість? Як досягнути максимальної ефективності при вирощуванні сільськогосподарських культур»; 20.06.19 щорічний обласний День поля – 2019 на базі Носівської селекційно-дослідної станції Миронівського інституту пшениці імені В.М. Ремесла НААН України.</p> <p>Головною метою заходів було навчання та підвищення кваліфікації керівників та фахівців сільськогосподарських формувань Чернігівщини, а також впровадження і поширення прогресивних, ресурсо- та енергозберігаючих технологій вирощування сільгоспкультур, ефективного використання земель сільгосппризначення та наявного технічного потенціалу, нарощування виробництва сільськогосподарської продукції, підвищення її конкурентоспроможності, підвищення родючості ґрунтів, тощо.</p> <p>За 2019 рік в комунальному навчальному закладі «Чернігівський обласний навчально-виробничий центр» 354 осіб пройшли підготовку та підвищення кваліфікації «тракторист-машиніст» сільськогосподарського виробництва.</p> <p>Крім того, в навчальних закладах області пройшли навчання керівники та спеціалісти сільгосп підприємств з охорони праці – 342 особи та електробезпеки – 872 особи.</p>
Завдання 2. Технологічне переоснащення діючих та створення високотехнологічних нових підприємств з виробництва та переробки сільгосп продукції		
3.	Підтримка технічного переоснащення малих, середніх агровиробників та їх об'єднань, що працюють на території Чернігівської області.	Вживаються заходи по оновленню машинно-тракторного парку новітньою високопродуктивною та потужною технікою. У 2019 році придбано 830 од. тракторів, 100 од. зернозбиральних комбайнів та біля 800 од. іншої високопродуктивної техніки та обладнання, як вітчизняного так і зарубіжного виробництва, яка поетапно оновлює структуру та віковий стан всієї техніки, що дає змогу проводити в оптимальні терміни весь цикл польових робіт та завдяки цьому дає мінімізувати витрати паливо мастильних матеріалів.
Завдання 3. Підтримка розвитку виробництва екологічно чистих продуктів харчування та органічного землеробства в області		
4.	Сприяння розвитку екологічного та	В області діє «Програма фінансової підтримки органічного виробництва в Чернігівській

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	органічного виробництва через фінансову підтримку органічного виробництва шляхом компенсації витрат на підтвердження відповідності виробництва органічної продукції (сировини).	області на 2016 - 2021 роки». Програмою передбачено надання компенсації витрат сільгосптоваровиробникам, понесених у зв'язку із проведенням та підтвердженням відповідності виробництва органічної продукції (сировини) та видачею сертифіката відповідності у рослинництві, тваринництві та переробці сільськогосподарської продукції, в тому числі у перехідний період. В 2019 році з обласного бюджету було виділено 250 тис. грн. на реалізацію заходів програми з відшкодування сертифікації. На 01.01.2020, згідно даних сертифікаційного органу «Органік стандарт» в області налічується 12 сертифікованих суб'єктів органічного виробництва.
5.	Проведення для сільгоспвиробників семінарів, навчань з питань виробництва екологічно чистих продуктів та органічного землеробства.	У лютому 2019 року проведено Чернігівський обласний форум органічних виробників «Органік Інвест», у якому брали участь виробники органічної продукції, інші сільськогосподарські виробники, представники місцевих органів влади. В ході заходу учасники ознайомились із процесом сертифікації продукції, можливостями її реалізації, програмами фінансової підтримки сільгосптоваровиробників, досвідом діючих виробників.
Завдання 4. Розвиток сучасних форм кооперації в аграрному секторі		
6.	Розвиток системи консультативних (дорадчих) служб.	З метою підвищення рівня знань та навичок малих та середніх сільгоспвиробників, а також розширення спрямування їх діяльності на сучасні потреби сільського населення і територіальних громад села, селища триває процес налагодження роботи в області сільськогосподарського дорадництва. Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 19.06.2019 № 332 ГО «Центр сприяння розвитку громад» внесено до Реєстру сільськогосподарських дорадчих служб та видано сертифікат на право надання дорадчих послуг. У 2019 році завдяки спільним зусиллям Інституту сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААН і Департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації в регіоні розпочала свою роботу Секція науково-інноваційного розвитку агропромислового комплексу області Північного міжрегіонального наукового центру НААН.
7.	Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед членів особистих селянських, фермерських господарств та фізичних осіб – сільськогосподарських товаровиробників про конкурентні переваги провадження їх діяльності у складі сільськогосподарських	З 10 по 14 червня 2019 року проведено ряд зустрічей з аграрним активом області, на яких було висвітлено основні акценти державної підтримки агропромислового комплексу в 2019 році, а також переваги провадження діяльності дрібних та середніх виробників сільськогосподарської продукції у складі сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	обслуговуючих кооперативів.	
8.	Часткове відшкодування сільськогосподарським обслуговуючим кооперативам вартості придбаної техніки та обладнання для виробництва, заготівлі та переробки сільськогосподарської продукції.	На 2019 рік у обласному бюджеті не передбачені кошти на виконання заходів Програми підтримки розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів області на 2017-2021 роки.
9.	Фінансова підтримка сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів з державного бюджету для придбання обладнання із зберігання та переробки сільськогосподарської продукції	У 2019 році заяви від сільськогосподарських кооперативів по напрямку «Фінансова підтримка сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів» не надходили.
<i>Завдання 5. Сприяння самозайнятості та підтримка розвитку неаграрних видів бізнесу у сільській місцевості</i>		
10.	Підтримка особистих селянських господарств, які утримують 4 і більше корів шляхом часткового відшкодування вартості закуплених установок для індивідуального доїння.	На 2019 рік у обласному бюджеті не передбачені кошти на виконання заходів Програми підтримки особистих селянських господарств області на 2016-2020 роки.
11.	Підтримка сільських багатодітних сімей, в яких виховується 5 і більше дітей шляхом закупівлі та передачі їм нетелей.	На виконання заходів Програми передачі нетелей багатодітним сім'ям, які проживають у сільській місцевості Чернігівської області на 2016-2020 роки, у обласному бюджеті на 2019 рік передбачено 1197 тис. грн. В ході виконання заходів «Програми» в 2019 році 21 багатодітній сім'ї було передано нетелі з високим генетичним потенціалом.
4.3. Транспорт і зв'язок		
<i>Завдання 1. Організація безпечних і якісних пасажирських перевезень на автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі області</i>		
1.	Оптимізація існуючої обласної мережі автобусних маршрутів загального користування з урахуванням максимального охоплення автобусним сполученням сільських населених пунктів.	З метою формування та удосконалення маршрутної мережі області, покращення організації та підвищення якості й безпеки пасажирських автоперевезень за підсумками 2019 року проведено 6 засідань Конкурсного комітету з підготовки та проведення конкурсу на автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі області (внутрішньообласні маршрути), обласної державної адміністрації по 86 об'єктах конкурсів. На конкурсних засадах продовжено роботу 22 автобусних маршрутів загального користування, на яких задіяні 50 транспортних засобів. Проведено 16 засідань Координаційної ради облдержадміністрації з питань організації пасажирських автоперевезень в області, де було розглянуто 91 нагальне

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>питання у сфері пасажирських автоперевезень та пропозиції по їх покращенню.</p> <p>З метою охоплення сільських населених пунктів, особливо віддалених, продовжується робота по оптимізації існуючих маршрутів. Внесено зміни до обласної мережі автобусних маршрутів загального користування: змінено маршрутів – 11; виключено – 13; внесено нових – 37. Підготовлено 4 проекти розпоряджень голови облдержадміністрації по внесенню змін до обласної мережі.</p>
2.	<p>Забезпечення потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями у якісному транспортному обслуговуванні шляхом використання автобусів спеціалізованого призначення.</p>	<p>Для забезпечення вільного доступу осіб з інвалідністю до наземного громадського транспорту в області постійно проводиться оновлення тролейбусного, автобусного парків транспортними засобами, які пристосовані для перевезення пасажирів з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Перевізники облаштовують та позначають зручні місця для сидіння інвалідів (поблизу виходу), демонтують центральні поручні дверей, прибирають сидіння на задніх площадках.</p> <p>Рішенням Чернігівської міської ради №33/VII-3 від 21.08.2018 затверджено Програму розвитку електричного транспорту м.Чернігова на 2018-2022 роки. На виконання затвердженої Програми Комунальне підприємство «Чернігівське тролейбусне управління» Чернігівської міської ради у 2019 році придбало 6 нових односекційних низькопідлогових тролейбусів, які вже обслуговують маршрути міста.</p> <p>На виконання інвестиційних зобов'язань щодо оновлення рухомого складу на автобусних маршрутах загального користування, у листопаді 2019 року підприємством ПрАТ «Таксосервіс» було придбано 5 нових автобусів АТАМАН А-092Н6, пристосованих для перевезення осіб в інвалідних візках та інших маломобільних пасажирів.</p> <p>У м.Чернігові на всіх тролейбусних маршрутах працює 34 одиниці односекційних низькопідлогових тролейбусів та 9 нових автобусів, пристосованих для перевезення осіб з обмеженими фізичними можливостями. На 28 тролейбусах функціонує система зовнішнього та внутрішнього звукового інформування пасажирів.</p> <p>Транспортні засоби, що обслуговують маршрутну мережу міста, обладнані GPS-трекерами. За допомогою GPS-моніторингу транспорту пасажирів можуть отримати вичерпну інформацію про місце знаходження рухомого складу громадського транспорту, у тому числі низькопідлогових тролейбусів, час прибуття його на зупинку та ефективно планувати свій час. Особливо це важливо для осіб з обмеженими фізичними можливостями.</p> <p>В оголошенні про проведення конкурсів з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території Чернігівської області (внутрішньообласні маршрути) облдержадміністрація встановила вимогу до перевізників-претендентів щодо забезпечення роботи на об'єкті конкурсу транспортних засобів, пристосованих для перевезення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення,</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
до 35 % від загальної кількості автобусів до 31 грудня 2019р. та до 50 % – з 1 січня 2020 року.		
Завдання 2. Забезпечення прозорості конкуренції на ринку пасажирських автоперевезень		
3.	Організація роботи щодо припинення надання послуг по перевезенню пасажирів на автобусних маршрутах перевізниками без відповідних дозвільних документів.	<p>З метою забезпечення дотримання вимог Закону України «Про автомобільний транспорт» суб'єктами господарювання, які здійснюють перевезення пасажирів, попередження аварійності на автомобільному транспорті працівниками Управлінням Укртрансбезпеки у Чернігівській області спільно з правоохоронними та контролюючими органами області за 2019 рік проведено 386 рейдових перевірок транспортних засобів перевізників різних форм власності, що здійснюють перевезення пасажирів. Так було перевірено 20739 одиниць транспортних засобів, виявлено 7094 порушення вимог діючого законодавства про автомобільний транспорт, складено 4288 актів за порушення норм законодавства у галузі автотранспорту.</p> <p>За результатами розгляду матеріалів перевірок винесено 7613 постанов про застосування фінансових санкцій на загальну суму 6596,0 тис. грн, в тому числі на перевізників, які здійснюють регулярні перевезення пасажирів без дозвільних документів, винесено 943 постанови на суму 1504,3 тис. гривень.</p> <p>Облдержадміністрацією було організовано та скоординовано роботу п'яти оперативно-секретних заходів з припинення діяльності перевізників, які надають послуги з перевезення пасажирів без відповідних дозвільних документів.</p>
4.	Посилення контролю за виконанням договірних умов і вимог законодавства у сфері пасажирських автоперевезень.	<p>З метою здійснення контролю за діяльністю автоперевізників по обслуговуванню автобусних маршрутів загального користування ведеться постійний моніторинг виконання договірних умов, зокрема регулярності виконання рейсів на маршрутах. У разі невиконання перевізниками договірних умов вноситься попередження про необхідність стабілізації роботи на маршруті, в протилежному випадку перед облдержадміністрацією ініціюється питання розірвання договорів на обслуговування приміських, міжміських внутрішньообласних автобусних маршрутів загального користування. Протягом 2019 року перевізникам було надіслано більше 100 листів попереджень щодо дотримання ними виконання умов укладених з облдержадміністрацією договорів: у частині регулярності виконання рейсів - 68 листів, надання паспорту маршруту – 32 листи, використання на маршруті транспортних засобів, визначених умовами договору – 2 листи.</p> <p>Так, з початку 2019 року за невиконання договірних умов було розірвано 3 договори з перевізниками на обслуговування внутрішньообласних автобусних маршрутів загального користування.</p>
Завдання 3. Оптимізація мережі поштового зв'язку та розвиток телекомунікаційних мереж загального користування		
5.	Реформування мережі відділень поштового зв'язку з урахуванням регіональних особливостей області та	З червня 2018 року на території Чернігівської області АТ «Укрпошта» було розпочато впровадження проекту «Сільське відділення», яким передбачалось до кінця 2018 року запустити 130 мобільних бригад (пересувних відділень поштового зв'язку), на обслуговування яких

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	дотриманням максимальної орієнтації на потреби сільських населених пунктів.	перейшло б 443 діючих неавтоматизованих відділень поштового зв'язку. З травня 2019 року скарг щодо незадовільної роботи філії Чернігівська дирекція АТ «Укрпошта» на адресу обласної державної адміністрації не надходило. На сьогодні філія Чернігівська дирекція АТ «Укрпошта» надає послуги в області через наступні типи відділень поштового зв'язку (ВПЗ): 86 стаціонарних автоматизованих (ВПЗ) та 130 пересувних неавтоматизованих ВПЗ в 11 точках базування.
6.	Сприяння розвитку існуючих та впровадження нових технологій і послуг систем мобільного зв'язку, ширококутового доступу до Інтернету, що відповідатимуть потребам мешканців області.	<p>Продовжується робота у напрямку модернізації технологічних процесів, реалізації завдань по наданню якісних послуг мобільного зв'язку, ширококутового доступу до Інтернету, впровадження нових послуг та сервісів, зокрема, модернізації сільських автоматизованих телефонних станцій, реконструкції та ремонту ліній зв'язку в області. Чернігівська філія ПАТ «Укртелеком» є оператором фіксованого телефонного зв'язку та телекомунікаційних послуг (телеграфний зв'язок, доступ до Інтернету, інтерактивне телебачення) в області. Майданчики ширококутового інтернет-доступу у Прилуцькому, Чернігівському, Бахмацькому, Коропському, Носівському, Корюківському, Срібнянському районах області розраховані майже на тисячу інтернет-портів. Чернігівською філією ПАТ «Укртелеком» забезпечено швидкісним безлімітним Інтернетом майже всю територію Чернігівської області.</p> <p>Крім того, ринок послуг мобільного зв'язку та телекомунікаційних послуг в області представляють оператори мобільного зв'язку Водафон Україна, Київстар та Лайфселл. Волоконно-оптична мережа Київстар забезпечує більше 90% території та близько 70% населення міст та сіл області послугами швидкісного 3G/4G мобільного зв'язку. Оператори мобільного зв'язку зі свого боку постійно проводять роботу по модернізації існуючих станцій, будівництву нових, отриманню ліцензії на новий діапазон частот. Усі ці заходи повинні збільшити зону покриття та поліпшити якість зв'язку. У малонаселених районах, де небагато абонентів, мобільні оператори використовують вежі спільно, щоб зменшити власні витрати та забезпечити максимальне покриття області якісним мобільним GSM зв'язком та 4G інтернет-зв'язком на основні дороги та сільські населені пункти, а також створення системи оповіщення у прикордонному північному регіоні віддалених від обласного та районних центрів населених пунктах.</p> <p>26.12.2019 проведено нараду з питання підвищення якості надання послуг операторами мобільного зв'язку в області, за підсумками якої підготовлені звернення до підприємств ПрАТ «Водафон Україна» та ПрАТ «Київстар» щодо надання пропозицій (або плану заходів) з покращення якості мобільного зв'язку на автомобільній дорозі загального користування державного значення М-01 Київ - Чернігів - Нові Яриловичі та на території с.Красне Чернігівського району. За інформацією ПрАТ «ВФ Україна» поблизу с. Красне Чернігівського району заплановано будівництво нової 2G/4G БС.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
4.4. Споживчий ринок.		
Завдання 1. Створення сприятливих умов для просування на споживчий ринок товарів місцевого виробництва		
1.	Надання постійної інформаційно-консультативної підтримки в роботі місцевих товаровиробників, проведення семінарів-практикумів, бізнес-майстерень тощо з пошуку ринків збуту продукції місцевого виробництва.	<p>Проведено цикл виїзних семінарів за кушовим принципом для суб'єктів малого і середнього підприємництва в громадах області на тему «Підтримка місцевих товаровиробників» у містах Ніжині (15.05), Мені (19.06), Прилуках (20.06) та Чернігові (21.06) за участю представників Державної організації «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», територіальних органів ДФС, Держпраці, юстиції, Держпродспоживслужби в Чернігівській області.</p> <p>Проведено навчальний семінар для виробників харчової галузі з питань нового Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» (26.07). Взято участь у роз'яснювальній передачі «Тема дня» на Суспільному телебаченні з питань законодавства щодо маркування продукції для споживачів (18.02).</p> <p>Надано інформаційно-консультаційну підтримку з пошуку ринків збуту надано понад 30-ти суб'єктам господарювання. Надається інформація про оптові ринки в Україні, можливість та умови участі у міжнародних виставках. Особлива увага звертається на підвищення конкурентоспроможності продукції, впровадження органічного виробництва та міжнародних систем безпечності продукції НАССР. На постійній основі ведеться робота щодо співпраці між виробниками сировини та виробниками готової продукції.</p>
2.	Розробка механізму та впровадження часткового відшкодування на конкурсних засадах витрат підприємств області на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях.	Рішенням вісімнадцятої сесії Чернігівської обласної ради від 26.06.2019 № 9-18/VII до обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки (далі – Програма) внесені зміни щодо здійснення часткового відшкодування витрат підприємств області на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях та затверджено Порядок часткового відшкодування витрат підприємств області на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях (додаток 3 до Програми).
3.	Реалізація ініціативи «Чернігівщина, купуй рідне».	Розпочато реалізацію ініціативи «Чернігівщина, купуй рідне». На офіційному вебсайті Чернігівської облдержадміністрації створено відповідний тематичний розділ, де розміщено знак-логотип «Чернігівщина, купуй рідне» для маркування продукції місцевими товаровиробниками та розповсюдження його в об'єктах торгівлі регіону з метою популяризації товарів, що виробляються в області. Також тут міститься інформація про товаровиробників продовольчих і непродовольчих товарів Чернігівщини, переліки заходів виставково-ярмаркової діяльності, інша корисна інформація щодо захисту споживачів, якості та безпечності товарів тощо.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>Виготовлено у кількості 3 тис. екземплярів знаку-логотипу «Чернігівщина, купуй рідне», його надано представникам органів місцевого самоврядування, райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад Ніжина, Н.-Сіверського, Прилук (в м. Чернігові реалізується ініціатива «Чернігів, купуй рідне»); знак-логотип поширено і розміщено в об'єктах торгівлі районів та міст (крім м. Чернігова).</p> <p>Підготовлено фото-презентацію про розміщення знаку-логотипу в об'єктах торгівлі області та оприлюднено її на офіційному вебсайті Чернігівської облдержадміністрації в рубриці «Чернігівщина, купуй рідне».</p>
4.	Проведення щорічного конкурсу «Кращий товар року Чернігівщини».	<p>В рамках обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки проведено щорічний обласний конкурс «Кращий товар Чернігівщини» –2019.</p> <p>На виконання розпорядження голови облдержадміністрації від 10.07.2019 № 403 «Про проведення щорічного обласного конкурсу «Кращий товар Чернігівщини»-2019» 15.08.2019 відбулося засідання конкурсної комісії, на якому визначені переможці конкурсу у номінації «Продовольчі товари» - масло вершкове з какао - «Шоколадне» 62 % жиру, молоко сухе знежирене, зефір глазуrowаний «Насолода» з ароматом ванілі та зефір біло-рожевий, крохмаль картопляний, що виробляються такими суб'єктами господарювання як ПрАТ «Куликівське молоко»; ТДВ «Продовольча компанія “ЯСЕН”», ПБП «Вимал»; у номінації «Промислові товари для населення» - товари легкої промисловості, а саме: туплі домашні дитячі, білизна жіноча, що виробляються ПрАТ «Чернігівська взуттєва фабрика “Берегиня”» і ПрАТ «Еліта».</p> <p>Підготовлено електронний каталог товарів-переможців конкурсу «Кращий товар Чернігівщини – 2019» та розміщено його на офіційному вебсайті Чернігівської облдержадміністрації в рубриці «Чернігівщина, купуй рідне».</p>
<i>Завдання 2. Реалізація державної цінової політики, недопущення необґрунтованих цінових коливань на споживчому ринку</i>		
5.	Регулювання цін і тарифів відповідно до наданих повноважень.	<p>Упродовж 2019 року набули чинності 11 розпоряджень голови Чернігівської облдержадміністрації з регулювання (встановлення) цін (тарифів), з них 8 є регуляторними актами, 3 – нерегуляторний акт.</p> <p>Одночасно, втратили чинність 12 розпоряджень голови облдержадміністрації. (11 регуляторних та 1 нерегуляторний акти).</p>
6.	Здійснення аналізу результативності регуляторних актів щодо цінового регулювання.	<p>Здійснено 21 відстеження результативності регуляторних актів з цінових питань, з них базових (перед набуттям чинності) - 8, повторних – 7 та періодичних – 6.</p> <p>За результатами проведення повторних та періодичних відстежень результативності регуляторних актів забезпечено дотримання державної дисципліни цін та стабілізацію цінової ситуації на ринку платних медичних послуг, послуг у сфері громадського харчування та позитивний вплив на цінову ситуацію на паливному ринку (дрова).</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
7.	<p>Проведення моніторингу та аналізу споживчих цін, у межах наданих повноважень, насамперед, на ринках соціально значущих товарів і послуг (продовольчому, паливно-мастильних матеріалів, житлово-комунальних послуг тощо).</p>	<p>Щомісяця проводиться узагальнення та аналіз моніторингу цін на продовольчі товари, що реалізуються в роздрібній мережі та на продовольчих ринках за даними райдержадміністрацій та виконкомів міських рад. Щомісячно здійснюється моніторинг середніх рівнів цін на основні соціально-значущі товари та паливно-мастильні матеріали за даними органів статистики.</p> <p>Адміністративною колегією обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надані рекомендації: 17 суб'єктам господарювання, які здійснюють діяльність на ринках роздрібною торгівлі світлими нафтопродуктами, 6 молокопереробним заводам, які здійснюють діяльність на ринку закупівлі молока для промислової переробки. 14 райдержадміністраціям - при проведенні конкурсного відбору пасажирських перевізників. Рекомендації виконані.</p> <p>На ринках природних монополій житлово-комунальної сфери: КП «Любецьке» (Ріпкинський район); Любецькій селищній раді; Менській міській раді; АТ «Облтеплокомуненерго»; ТОВ «НіжинТеплоМережі», КП «Прилуkiteпловодопостачання», ПП «Спеціальна енергетична компанія», ТОВ фірми «ТехНова» в особі КЕП «Чернігівська ТЕЦ» ТОВ фірми «ТехНова»; Ніжинській, Прилуцькій міським радам; Заїздській, Сухополов'янській, Дідовецькій, Замостянській сільським радам та Малодівицькій селищній раді; КП «Виробниче управління комунального господарства» (м. Ніжин). Рекомендації виконані.</p> <p>Розпочато розгляд справ проти: ТОВ «НіжинТеплоМережі»; КП «Прилуkiteпловодопостачання»; виконавчих комітетів Ніжинської, Прилуцької міських рад; Городнянського виробничого управління житлово-комунального господарства; Городнянської міської ради за ознаками порушення Закону України «Про захист економічної конкуренції».</p> <p>Прийнято рішення у справах проти: Остерської міської, Срібнянської селищної рад (порушення припинено); Дочірнього підприємства «Міськдобробут благоустрій» (м. Бобровиця) (накладено штрафні санкції); Бобровицької міської ради.</p>
Завдання 3. Підвищення рівня захисту прав населення на споживання якісних та безпечних для життя і здоров'я товарів і послуг		
8.	<p>Організація профілактичної роботи щодо недопущення надходження на споживчий ринок небезпечної, фальсифікованої, контрафактної продукції (товарів) з метою запобігання фактам їх реалізації споживачам, у разі необхідності вжиття адекватних заходів реагування.</p>	<p>У рамках здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист прав споживачів Головним управлінням Держпродспоживслужби в Чернігівській області проведено 200 перевірок (у т.ч. 34 – планові) суб'єктів господарювання, порушення виявлені на 87 підприємстві (43,5 % від перевірених). Перевірено товарів (робіт, послуг) на загальну суму понад 10,9 млн грн, забраковано товарів (робіт, послуг) на загальну суму майже 3,5 млн. грн. За результатами перевірок на 41 особу накладено адмінштрафи, до 22 суб'єктів господарювання застосовані адміністративно-господарські санкції. Розглянуто 914 звернень споживачів, з них задоволено - 548, надано роз'яснень – по 359, надіслано за належністю - 7. За результатами розгляду звернень споживачам повернуто кошти на загальну суму</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		135,6 тис грн.
9.	Проведення перевірок відповідності характеристик продукції згідно з вимогами чинного законодавства України про державний ринковий нагляд та вжиття у разі необхідності обмежувальних (корегувальних) заходів.	Проведено 55 планових перевірок характеристик продукції. Виявлено порушення законодавства у сфері ринкового нагляду у 74 од. продукції. Винесено 49 постанов про накладення штрафних санкцій на загальну суму 459,9 тис. грн, з них сплачено 242,3 тис. грн. Відносно продукції, щодо якої виявлені порушення, застосовано 219 рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів. Проведено 30 планових перевірок характеристик продукції на відповідність вимогам Технічних регламентів щодо медичних виробів, медичних виробів для діагностики «In vitro», 3 позапланові перевірки стану виконання суб'єктом господарювання рішень про вжиття обмежувальних заходів. За результатами ринкового нагляду прийнято 31 рішення щодо вжиття обмежувальних заходів до 50 медичних виробів та застосовано до 5 суб'єктів господарювання штрафні санкції на суму 11,5 тис. грн.
10.	Проведення семінарів, лекцій, надання практичної методичної допомоги громадянам, суб'єктам господарювання з питань дотримання законодавства про захист прав споживачів.	Головне управління Держпродспоживслужби в Чернігівській області має офіційний вебсайт, на якому постійно оновлюється інформація для ознайомлення громадян та суб'єктів господарювання. В області функціонує консультаційно-інформаційна служба «гаряча лінія» з питань захисту прав споживачів. Проведено 5 лекцій, взято участь у 9 семінарах, 6 теле- та радіопередачах.
11.	Сприяння впровадженню системи НАССР (система аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках) для забезпечення безпечності харчової продукції.	Для забезпечення безпечності харчової продукції систему НАССР впроваджено 177 операторами ринку.
Завдання 4. Проведення економічного обстеження, аналізу, прогнозування та оцінки розвитку споживчого ринку		
12.	Здійснення моніторингу виїзного обслуговування мешканців малих та віддалених населених пунктів.	Станом на 01.01.2020 із 459 населених пунктів області, в яких відсутня стаціонарна мережа магазинів, виїзна торгівля була налагоджена в 408; із 758 населених пунктів регіону, де відсутня стаціонарна мережа об'єктів сфери побуту, виїзне обслуговування здійснювалось в 673.
13.	Прогнозування споживчого попиту та ресурсного наповнення ринків основними видами продовольчих ресурсів.	В області здійснюється щомісячний моніторинг регіональних балансів попиту і пропозиції основних видів продовольчих ресурсів (цукор, пшениця та жито продовольчі, борошно пшеничне, крупа гречана, олія соняшникова, масло вершкове, яловичина, свинина, м'ясо птиці, яйця курячі, капуста, картопля, морква, цибуля, буряк столовий, яблука), про що інформується Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. За результатами моніторингу, продовольчий ринок регіону забезпечує потреби населення та

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		харчопереробних підприємств в основних продовольчих ресурсах у повному обсязі.
14.	Проведення інвентаризації мережі об'єктів роздрібної торгівлі та ресторанного бізнесу (громадського харчування).	Станом на 01.01.2019 торговельне обслуговування населення області забезпечували понад 6,7 тис. стаціонарних об'єктів роздрібної торгівлі, 50 ринків та понад 1,1 тис. закладів ресторанного господарства (без урахування даних обласного центру). Найбільшу частину серед стаціонарних закладів торгівлі становили магазини (78 % або 5,3 тис. од.).
5. Соціальна і гуманітарна сфери		
5.1. Демографічна ситуація, підтримка сімей, дітей та молоді, гендерна політика		
Завдання 1. Утвердження здорового способу життя. Оздоровлення дітей		
1.	Проведення інформаційно-просвітницьких заходів щодо попередження соціально небезпечних хвороб, профілактики шкідливих звичок (тютюнопаління, алкоголізму, наркоманії), популяризація та утвердження здорового і безпечного способу життя та культури здоров'я серед молоді.	Інформаційно - просвітницькі заходи проводяться працівниками центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, фахівцями із соціальної роботи об'єднаних територіальних громад у навчальних закладах області. Упродовж 2019 року проведено 1254 заходи з питань попередження соціально небезпечних хвороб, профілактики шкідливих звичок, популяризації та утвердження здорового способу, охоплено понад 28 тисяч осіб учнівської, студентської молоді та надано понад 7 тисяч індивідуальних консультацій. Також для попередження соціально-небезпечних хвороб, профілактики шкідливих звичок використовуються засоби масової інформації. Так, в усіх видах ЗМІ протягом 2019 року розміщено 366 інформаційних матеріалів. З них на сайтах районних адміністрацій, міських рад розміщено 252 публікації з даної тематики, 41 стаття в друкованих ЗМІ, 38 виступів на радіо, 3 – на телебаченні тощо.
2.	Забезпечення діяльності виїзних мобільних консультативних пунктів соціальної роботи проведення інформаційно-профілактичної роботи в сільській місцевості з питань збереження репродуктивного здоров'я, популяризації здорового способу життя.	При місцевих центрах соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді діють мобільні консультативні пункти соціальної роботи. Упродовж 2019 року їх виїзної роботи проведено 485 групових заходів з питань профілактики соціально-небезпечних хвороб та пропаганди здорового способу життя, ними охоплено 4081 особу надано 1458 індивідуальних послуг.
3.	Розробка, видання та розповсюдження соціально-рекламної продукції щодо збереження репродуктивного здоров'я, популяризації здорового способу життя.	Упродовж 2019 року розповсюджено понад 3000 екземплярів соціально-рекламної продукції з наступної тематики: «Профілактика вживання алкоголю»; «Здоровим бути модно. Бережи здоров'я змолоду»; «Скажемо «НІ!» шкідливим звичкам»; «Подоласмо туберкульоз разом!»; «Обирай здоровий спосіб життя!»; «Твоє життя – твій вибір»; «Боятися не треба, треба знати!»; «Що потрібно знати про туберкульоз»; «Шкідливі звички»; «Скажемо палінню прощай!»; «Туберкульоз шукає нові жертви»; «Захисти себе від туберкульозу»;

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		«Алкогільний ідол, наслідок жалюгідного існування»; «За хмарою тютюнового диму»; «ВІЛ через дружбу не передається» тощо.
4.	Проведення державної атестації дитячих закладів оздоровлення та відпочинку області.	У 2019 році планувалось проведення державної атестації 3-х дитячих позаміських закладів оздоровлення та відпочинку (Підприємство об'єднань громадян Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку «Сузір'я» Коропського району; Позаміський табір «Лісова казка» Черешенської спеціалізованої школи-інтернату I-III ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів та курсів Чернігівської обласної ради; Дитячого табору санаторного типу «Десна» Менського санаторію «Остреч» Менського району). У 2019 році атестацію вищезазначених закладів не проведено у зв'язку з припиненням роботи закладів.
5.	Забезпечення оздоровлення дітей, що потребують особливої соціальної уваги та підтримки.	У 2019 році в області оздоровчу кампанію проводили 16 дитячих позаміських закладів оздоровлення та відпочинку. У своїй діяльності заклади дотримуються Державного соціального стандарту оздоровлення та відпочинку дітей, затвердженого наказом Мінсім'ямолодьспорт від 13.08.2009 № 2881.
<i>Завдання 2. Підтримка дітей соціально незахищених категорій та сімей, які опинились у складних життєвих обставинах, багатодітних сімей</i>		
6.	Організація та проведення навчальних семінарів для спеціалістів та фахівців із соціальної роботи районних/міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, закладів соціального обслуговування, фахівців із соціальної роботи об'єднаних територіальних громад стосовно впровадження нових форм і методів у соціальну роботу.	Упродовж 2019 року проведено: навчальний семінар «Ведення випадку як базового методу надання соціальних послуг вразливим сім'ям з дітьми» для новопризначених спеціалістів місцевих центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, спеціалістів, фахівців із соціальної роботи об'єднаних територіальних громад; навчальні семінари з питань: співпраці із закладами соціального обслуговування та іншими суб'єктами соціальної роботи щодо соціальної адаптації дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа; створення та функціонування прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, здійснення їх соціального супроводження; профілактики негативних явищ у молодіжному середовищі; профілактики відмов від новонародженої дитини, формування засад відповідального батьківства, уміння розуміти власних дітей; практичний семінар-тренінг з питань надання допомоги у вирішенні конфліктних ситуацій, які виникають між батьками і підлітками, для працівників місцевих центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, спеціалістів, фахівців із соціальної роботи об'єднаних територіальних громад; засідання «за круглим столом» на тему «Популяризація сімейних форм виховання та залучення громади до даного процесу»; «Виявлення сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг та здійснення соціального супроводу»; «Реалізація державної політики у сфері надання соціальних послуг сім'ям, дітям та молоді. Взаємодія суб'єктів соціальної роботи у сфері протидії торгівлі людьми»; «Залучення ресурсів громад для здійснення соціальної роботи з особами, які перебувають у місцях позбавлення волі, та звільнилися з них»; «Організація соціального захисту населення та надання соціальних послуг

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		в об'єднаній територіальній громаді. Соціальний діалог».
7.	Проведення інформаційно-просвітницьких заходів щодо пропагування сімейних цінностей, формування свідомого та відповідального ставлення до батьківства, повноцінного виховання та розвитку дітей.	З метою пропагування сімейних цінностей, формування свідомого та відповідального ставлення до батьківства, повноцінного виховання та розвитку дітей проведено 660 інформаційно – просвітницьких заходів, якими охоплено 5117 осіб.
8.	Запровадження послуги патронату над дитиною.	У 2019 році місцевими центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді області проводилась інформаційна кампанія, спрямована на популяризацію патронатного виховання, як тимчасового догляду, виховання та реабілітації дитини. Під час зустрічей керівництва обласного центру соціальних служб із головами об'єднаних територіальних громад та спеціалістами, які надають соціальні послуги сім'ям з дітьми, обговорюються питання первинного відбору кандидатів у патронатні вихователі, влаштування, перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя. Протягом року обласним центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді проведено навчання та підготовлено 5 патронатних вихователів Станом на 01.01.2020 в області підписані угоди про надання послуги патронату над дитиною з 10 патронатними вихователями (по одній у Бобровицькому, Борзнянському, Варвинському, Куликівському, Чернігівському районах та у м. Ніжин, по дві – м. Прилуки, м. Чернігів).
9.	Забезпечення діяльності мобільного консультативного пункту обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з питань відповідального батьківства, попередження сімейного неблагополуччя, підготовки молоді до сімейного життя.	Пропаганда здорового способу життя, формування засад відповідального батьківства, підготовка до сімейного життя, запобігання соціально-небезпечним хворобам у дитячому та молодіжному середовищі здійснюється через виїзну роботу мобільного консультативного пункту обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Упродовж 2019 року здійснено виїзди у 48 виїздів у населені пункти області, проведено 93 заходи, якими охоплено 2782 особи.
10.	Проведення благодійних акцій, святкових заходів для дітей соціально незахищених категорій.	31.05.2019 з нагоди святкування в області Міжнародного дня захисту дітей забезпечено проведення заключного етапу обласного конкурсу дитячої творчості «Світ очима дітей», в якому взяли участь 100 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. В обласному Палаці дітей та юнацтва була організована виставка робіт учасників конкурсу та проведено нагородження переможців, які отримали призи та грамоти. Для учасників заходу організований святковий концентр за участі гуртківців палацу, харчування, анімаційна програма, ігри на батутах у розважальному закладі «Дитяча планета»; 01.06.2019 з нагоди Міжнародного дня захисту дітей було забезпечено проведення благодійної акції «Даруймо радість дітям», в рамках якої проведено фінальну частину обласного конкурсу дитячої творчості серед дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>піклування (100 дітей–сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування). Для дітей було організовано харчування та розважальні програми. Всі учасники отримали подарунки та сухі пайки. 27.09.2019 з нагоди Дня усиновлення у облдержавній адміністрації проведена зустріч керівництва облдержадміністрації з усиновлювачами, опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками - вихователями (представники з районів та міст області, всього 26 осіб). Учасники заходу були відзначені Подяками Голови облдержадміністрації, їм вручені подарунки, квіти, організована концертна програма, проведена екскурсія у Чернігівському історичному музеї ім. В.В.Тарновського; 19.12.2019 до Дня Святого Миколая для дітей соціально-незахищених категорій області, в Обласному палаці дітей та юнацтва, проведено святковий захід в якому взяли участь: діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, які опинились у складних життєвих обставинах, діти загиблих учасників АТО та воїнів АТО, діти внутрішньо переміщених осіб, діти з особливими потребами, діти із малозабезпечених та багатодітних сімей (всього було охоплено 400 осіб). Учасникам вручені подарунки (солодощі), забезпечено харчування, організовано проведення розважальної та концертної програми.</p>
11.	Проведення заходів щодо підтримки багатодітних сімей, забезпечення їх прав на пільги.	<p>Відповідно до єдиного обліку багатодітних сімей в області станом на 01.01.2020 проживає 7155 сімей, в яких виховується 24443 дитини. Значна частина цих сімей є уразливою і потребує державної підтримки. Тому в рамках Комплексної обласної програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2020 року в обласному бюджеті передбачаються кошти на покращення соціально-побутових умов багатодітних сімей, в яких виховується 5 і більше дітей. У 2019 році здійснено моніторинг стану потреб та умов проживання багатодітних сімей з п'ятьма та більше дітьми для визначення тих, які потребують допомоги у вирішенні проблемних житлових та соціально-побутових питань. У результаті сформовано банк даних про такі сім'ї, які потребують відповідної допомоги. Упродовж року 78 багатодітних сімей, де 5 і більше дітей отримали допомогу на суму 415,8 тис гривень для покращення умов проживання у вигляді предметів побуту. Зокрема, 25 багатодітним сім'ям вручено двоярусні дитячі ліжка з матрацами, 43 багатодітним сім'ям – меблі, побутову техніку у вигляді холодильників, пральних машин, посудомийної машини, хлібопічки, газових плит, котлів, морозильних камер. 10 багатодітних сімей отримали набори посуду й комплекти постільної білизни. Відповідно до діючого законодавства багатодітні сім'ї області забезпечуються посвідченнями батьків та дітей з багатодітної сім'ї. У 2019 році право на користування пільгами отримали 1567 багатодітних сімей та 4667 дітей з таких сімей. Станом на 01.01.2020 близько 4,9 тис. багатодітних сімей скористались пільгами з оплати житлово-комунальних послуг, на</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>придбання твердого палива та скрапленого газу готівкою – 1,4 тис. сімей, на позачергове встановлення квартирних телефонів та 50% знижку абонентної плати за користування телефоном – 229 сімей.</p> <p>Протягом 2019 року близько 4,4 тис. багатодітних сімей звільнено від оплати за харчування дітей в загальноосвітніх закладах області, у 4,3 тис. сімей діти безкоштовно відвідують різноманітні гуртки та секції, 843 сім'ї (11,8 % від загальної кількості родин) отримали гуманітарну допомогу.</p>
Завдання 3. Розвиток сімейних форм виховання		
12.	<p>Проведення серед населення області інформаційних кампаній щодо формування позитивного сприйняття сімейного влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, спонукання кандидатів на створення прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу (ДБСТ).</p>	<p>Продовжується робота щодо популяризації альтернативних форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, серед населення. Інформаційні матеріали з даної тематики розміщуються у місцевих засобах масової інформації, на сайтах райдержадміністрацій, міських, сільських та селищних рад тощо. Зокрема, на сайтах Носівської, Срібнянської, Ріпкинської райдержадміністрацій, Вертіївської сільської ради розміщені інформаційні повідомлення «Приймна сім'я крок за кроком», «Пошук прийомних батьків триває», «Зігрійте дитину родинним теплом» та інші.</p> <p>У районах розміщені оголошення про пошук кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі в центрі зайнятості, районній лікарні, райдержадміністрації, навчальних закладах. Районними центрами СССДМ організовані та проведені інформаційні заходи з питань створення прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу: Носівським – у загальноосвітніх школах; Куликівським – в районному центрі зайнятості для безробітних (5 заходів); Ріпкинським – в ДНЗ «Веселка» та «Колосок», районній бібліотеці, територіальному центрі соціального обслуговування, Управлінні пенсійного фонду, Ріпкинській філії Чернігівського обласного центру зайнятості (10 заходів). Семенівським центром проведені бесіди з сільськими головами/старостами та мешканцями сіл району; Варвинським центром проводиться індивідуальна робота з цільовою групою населення: бездітними родинами, забезпеченими сім'ями, які цікавляться проблемами дітей-сиріт.</p> <p>У 2019 році Сосницьким, Ічнянським, Срібнянським, Талалаївським, Куликівським, Ріпкинським центрами СССДМ виготовлені та розповсюджені буклети, плакати: «Кожна дитина заслуговує на родину», «Приймна сім'я – це для мене», «Подаруйте мені сім'ю», «Приймна сім'я. Крок за кроком», «Подаруйте дитині сім'ю», «Нова сім'я».</p>
13.	<p>Розробка, випуск та розповсюдження методичної літератури, друкованої інформаційно-просвітницької продукції, інформації в мережі Інтернет стосовно влаштування дітей-сиріт, дітей,</p>	<p>Протягом останніх років служба у справах дітей облдержадміністрації співпрацює з Всеукраїнською громадською організацією «Магнолія», БФ «Зміни одне життя – Україно», БФ «Розвиток України» в рамках проекту «Сирітству – ні!». За цей час інформація про більш ніж 600 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, була розміщена на порталах вищезазначених організацій, вони отримали можливість виховуватися в сімейному</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм виховання.	оточенні. У травні 2019 року розроблено довідник усиновлювача «Кожна дитина потребує тепла і захисту батьків» в кількості 5 тис. примірників, які передані районним та міським службам у справах дітей.
14.	Проведення тренінгових занять для кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, а також навчань з метою підвищення виховного потенціалу прийомних батьків та батьків-вихователів.	У 2019 році організовано чотири тренінгові курси підготовки кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі та опікуни/піклувальники, пройшли навчання та отримали відповідні рекомендації 17 сімей та 7 осіб кандидатів в прийомні батьки, батьки-вихователі, 35 опікунів/піклувальників. Для удосконалення роботи з підготовки потенційних опікунів, піклувальників, прийомних батьків та батьків-вихователів під час тренінгових курсів залучались лікарі, викладачі вищих навчальних закладів, практичні психологи, спеціалісти служби у справах дітей, Департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації. Учасники тренінгу знайомились з досвідом прийомних батьків, сім'ї яких вдало функціонують більше шести років. Для збереження виховного потенціалу сімей, поширення інноваційних підходів до становлення особистості дитини, встановлення конструктивної взаємодії між прийомними та біологічними дітьми, налагодження стосунків з біологічною родиною проведено курси підвищення кваліфікації прийомних батьків, батьків-вихователів. Протягом року підвищили виховний потенціал 119 прийомних батьків та батьків вихователів.
15.	Здійснення спеціалістами центрів СССДМ соціального супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу.	Під соціальним супроводженням центрів соціальних служб для сім'ї дітей та молоді впродовж 2019 року перебувало 212 прийомних сімей, в яких виховувалось 341 дитина, та 29 дитячих будинків сімейного типу, в яких виховувалось 193 вихованця. Соціальними послугами працівників центрів СССДМ та фахівцями із соціальної роботи охоплені 744 опікунські сім'ї. В тому числі, послугу соціального супроводу отримали 207 опікунських родин. Станом на 01.01.2020 в Чернігівській області функціонує 198 прийомних сімей, в яких виховуються 327 дітей та 27 дитячих будинків сімейного типу - 180 вихованців.
16.	Сприяння збільшенню мережі прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу. Влаштування дітей, що залишились без батьківської опіки, до сімейних форм виховання.	У 2019 році створено 21 прийомну сім'ю та 2 дитячі будинки сімейного типу, до цих альтернативних форм сімейного виховання влаштовано 68 дітей. З кожним роком зростає кількість дітей, які виховуються у прийомних сім'ях (ПС) та дитячих будинках сімейного типу (ДБСТ). Станом на 01.01.2020, у порівнянні з 01.01.2019, загальне число вихованців у цих альтернативних формах збільшилось на 2,4% (з 499 до 511). Протягом 2019 року отримали статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 300 осіб, а до сімейних форм виховання було влаштовано 323 дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, з числа яких: 48 – усиновлено (38 – громадянами України, 10 - іноземцями), 68 - у прийомні сім'ї (ПС), дитячі будинки сімейного типу (ДБСТ), 194 - під опіку, піклування, 8 - повернуто в біологічну сім'ю, 5 - у сім'ї родичів, знайомих, що на 7,7% більше у порівнянні з кількістю осіб, які протягом минулого року посиротіли.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		Питома вага дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, охоплених сімейними формами виховання, становить 92,1%.
17.	Проведення «Літньої школи» для прийомних батьків, батьків-вихователів, прийомних дітей, дітей-вихованців, власних дітей з цих родин.	06-08.08.2019 на базі Громадської спілки «Освітній дім прав людини в Чернігові» проведена «Літня школа», у роботі якої взяли участь 11 прийомних батьків, батьків-вихователів з 6 прийомних сімей та 2-х дитячих будинків сімейного типу, 13 прийомних та 1 власна дитина. Протягом трьох днів з батьками працювали психологи, педагоги, проводились тренінгові навчання з актуальних питань щодо виховання дітей, проведені майстер-класи, спортивні змагання, квест, зустріч з олімпійцями та інші активності. Для батьків та дітей за рахунок організаторів передбачено харчування та проживання.
Завдання 4. Зменшення рівня дитячої бездоглядності та безпритульності, інших антигромадських проявів серед дітей		
18.	Виявлення дітей, які опинились за межами сім'ї, бездоглядних та безпритульних дітей.	З метою виявлення дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, залишилися без піклування батьків, бездоглядних та безпритульних дітей службами у справах дітей області спільно із представниками органів освіти, охорони здоров'я, внутрішніх справ, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді проводяться профілактичні рейди «Вокзал», «Діти вулиці». Впродовж 2019 року проведено 1557 профілактичних рейдів «Вокзал», «Діти вулиці», під час яких виявлено 266 дітей, які потребували уваги відповідних органів та служб, перевірено умови проживання 3293 сімей, ініційовано притягнення до адміністративної відповідальності 309 батьків.
19.	Проведення виїзних нарад, засідань за «круглим столом» з питань соціально-правового захисту дітей.	У травні 2019 року обласним центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді спільно з громадською організацією «Спілка жінок Чернігівщини» організовано і проведено засідання «за круглим столом» на тему «Формування позитивного іміджу сім'ї та її соціальна підтримка». У червні відбулось засідання «за круглим столом» з питань популяризації сімейних форм виховання та залучення громади до даного процесу.
20.	Розробка, випуск та розповсюдження методичної літератури з питань профілактики дитячої бездоглядності та безпритульності, друкованої інформаційно-просвітницької продукції із захисту прав дитини.	Протягом 2019 року забезпечено розробку, випуск та розповсюдження методичних матеріалів: «Щодо протидії домашньому насильству та жорстокому поводженню дітей», «Щодо соціально-правового захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах», «На допомогу працівникам, які займаються питаннями усиновлення», буклетів «30 років Конвенції ООН про права дитини», наклейок «Допоможіть дитині», які через місцеві служби у справах дітей розповсюджуються серед дітей, розміщуються у навчальних закладах, громадських місцях, транспорті, місцях масового скупчення людей тощо, а також буклетів «Довідник усиновлювача».
21.	Організація діяльності мобільного інформаційно-консультативного пункту з прав дитини.	Забезпечено діяльність мобільного інформаційно-консультативного пункту з прав дитини у Борзнянському, Прилуцькому районах та Батуринській ОТГ, центрах соціально-психологічної реабілітації дітей. У рамках роботи інформаційно-консультативних пунктів з прав дитини

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		проводились зустрічі з керівництвом органів місцевого самоврядування, вихованцями та педагогічними працівниками центрів соціально-психологічної реабілітації дітей, дітям роз'яснювались основні положення законодавства щодо захисту їх прав, здійснювалась анкетування дітей для виявлення випадків жорстокого поводження, тощо.
Завдання 5. Соціальне становлення та підтримка молоді		
22.	Формування громадянської позиції, національно-патріотичне виховання, самовдосконалення та інтелектуальний розвиток молоді.	Протягом року проводились заходи, зокрема: Чернігівський регіональний етап конкурсу «Кращий студент України; церемонія нагородження недержавним орденом «Народний Герой України»; «Квест до 350-річчя Батурина»; військово-патріотичний вишкіл «Сіверські воїни»; в навчальних закладах міста Чернігова та 13 районів Чернігівської області для учнівської молоді допризовного віку – військово-патріотичний захід «Бойова готовність»; історичний семінар «Пам'ятай про великі дні наших Визвольних змагань»; у рамках обласної акції до Дня пам'яті та примирення – «Пам'ятаємо. Перемагаємо!»; урочисте відкриття фотодокументальної виставки «Три війни – одна звитяга»; національно-патріотичний вишкіл «Форпост Північ: Корюкіґка»; військово-патріотичний вишкіл «Північний рейд». Взято участь представників від області у Всеукраїнському вишколі «Нащадки вільних» імені К.І. Острозького в м. Очаків Миколаївської області; у Всеукраїнському вишколі «Джура-Прикордонник» в місті Ізмаїл Одеської області. На Київщині відбувся національно-патріотичний семінар-тренінг «Державотворець»; в смт Десна на базі 169 Навчального центру Сухопутних військ Збройних Сил України проходив обласний національно-патріотичний захід «Я – патріот».
23.	Розвиток неформальної освіти через набуття молодими людьми знань, навичок та інших компетентностей поза системою освіти.	Комунальною установою «Чернігівський обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради постійно проводяться зустрічі, семінари, тренінги. Окрім, того важливе місце в даному напрямку посідає робота та популяризація ігор-практик, постійно діє ігровий клуб, де учасники навчаються та вдосконалюють навички креативного мислення, відстоювати власну позицію та точку зору, вдосконалюють навички ведення переговорів та переконувати опонента та ін. В травні 2019 року проведено весняний турнір інтелектуальної командної гри «Мафія», що стало важливим елементом у розвитку інтелектуального, психологічного, творчого потенціалу та створення можливостей для самореалізації молоді. З 28 по 30 жовтня 2019 року пройшов базовий тренінг національної програми «Молодіжний працівник». 36 фахівців молодіжної галузі підвищили теоретичні знання та практичні навички щодо окремих складових формування та реалізації обґрунтованої молодіжної політики, у тому числі з питань національно-патріотичного виховання, шляхом проведення навчальних тренінгів.
24.	Створення умов для працевлаштування	Протягом 2019 року заходами комунальної установи «Чернігівський обласний молодіжний

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	молоді (забезпечення первинної і вторинної зайнятості та самозайнятості молоді).	<p>центр» Чернігівської обласної ради охоплено 1497 осіб з різноманітних питань щодо працевлаштування, організації підприємницької діяльності, профорієнтації, вторинної зайнятості, тощо.</p> <p>Проведено дев'ять лекцій-бесід з теми «Лайфхаки вибору професії» для школярів 8-10 класів м. Чернігова. Учасники заходів мали можливість ознайомитись з сучасними та актуальними освітніми та інформаційними матеріалами щодо вибору професій. Окрім, того проведено профорієнтаційну виставку-форум закладів професійної (професійно-технічної) освіти «Я - Profi». Під час заходу близько 1200 учнів ознайомились з можливостями їх подальшого навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти м. Чернігова та області; 14 закладів професійної (професійно-технічної) освіти м. Чернігова та області представили учнівській молоді можливі місця подальшого навчання та здобуття професій; представники Чернігівського обласного центру зайнятості ознайомили учнівську молодь з профорієнтаційними онлайн інструментами та провели тестування з профорієнтації.</p> <p>22 жовтня 2019 року проведено освітньо-профорієнтаційний захід «Ринок праці». 24 молоді особи області підвищили рівень навичок критичного мислення; навчились проявляти свою громадянську позицію і підвищили спроможності свідомо й відповідально робити свій вибір у житті; розширили знання стосовно світу професій; змодельовали вплив вибору професій на майбутнє.</p>
25.	Надання фінансової підтримки молодіжним та дитячим громадським організаціям.	<p>Проведено конкурс з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету. За результатами зазначеного конкурсу у 2019 році було реалізовано: проект «Молодіжний квест «ТехноБрама», громадської організації «Сіверська Січ»; проект «Семінар-тренінг «Крок до партнерства», ГЕО «Мама-86-Ніжин»; захід «Семінар-тренінг з базової психологічної допомоги «Підійти, підтримати...», ГО «Бахмацька районна територіальна спілка товаришів – воїнів АТО»; проект «Бібліотеки як молодіжні простори», ГО «Центр профілактики «Вибір»; проект «Пленер на Арт-пікніку в Батурині», ГО «Вогонь Відродження»; захід «Велопробіг до всесвітнього дня довкілля», ГО «Вогонь Відродження»; «Теренова гра «Легенда», ГО «Сіверська Січ»; «Військово-патріотичний – «Бойова готовність», ГО «Сіверська Січ»; «Військово-патріотичний вишкіл «Північний рейд», ГО «Сіверська Січ»; «Військово-патріотичний вишкіл «Сіверські воїни», ГЕО «Мама-86-Ніжин»; «Квест до 350 –річчя Батурина», ГО «Вогонь Відродження».</p>
26.	Проведення міжнародних молодіжних заходів.	<p>У період з 26 по 27 червня 2019 року до Дня молоді на території комплексу "Голубі озера", пройшов міжнародний молодіжний фестиваль «БУМ-сейшн».</p> <p>Протягом двох днів учасники активно спілкувались, обмінювались досвідом та взяли участь у спортивних змаганнях з комплексної естафети на воді каяки-сап, з пляжного волейболу,</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		настільного тенісу, стрільби з пневматичної зброї та перетягування канату, творчих та інтелектуальних змагань. Також на фестиваль завітала талановита молодь із Республіки Білорусь, яка позмагалася із чернігівцями у пісенному конкурсі та у битві діджеїв Україна-Білорусь.
<i>Завдання 6. Популяризація сімейних цінностей, запобігання та протидія домашньому насильству, торгівлі людьми</i>		
27	Проведення заходів у рамках Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» та інших інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на формування нетерпимого ставлення у суспільстві до всіх проявів насильства та дискримінації за ознакою статі.	<p>Впродовж лютого-березня 2019 року проведено щорічну регіональну інформаційно-просвітницьку акцію «Жінки, знайте свої права». Під час акції в сільських громадах та трудових колективах, в навчальних закладах області проводилися різноманітні заходи (засідання за круглим столом, навчальні семінари, лекції, тренінги, відеолекторії, книжкові виставки тощо), спрямовані на підвищення рівня обізнаності населення щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, попередження та зупинення усіх форм насильства стосовно жінок і дітей, шляхів попередження та інструментів протидії дискримінації за ознакою статі.</p> <p>19.04.2019 проведено навчальний семінар на тему «Організація заходів щодо запобігання домашньому насильству та протидії торгівлі людьми на місцевому рівні» для представників структурних підрозділів райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад міст обласного значення, відповідальних за реалізацію державної політики з питань запобігання та протидії домашньому насильству та директорів районних та міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. 10 червня 2019 року в облдержадміністрації проведено прес-брифінг на тему «Як запобігти домашньому насильству»; 26-27.11.2019 – навчальний семінар «Основні напрями роботи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству в умовах децентралізації»; тренінгові заняття: «Ефективне спілкування батьків з дітьми», «Насильство в сім'ї: види, форми, наслідки», «Запобігання насильству в сім'ї», «Профілактика насильства та булінгу в школі». Індивідуальні та групові консультації для молоді груп ризику та осіб, які постраждали від домашнього насильства та потребують допомоги; тематичні виставки: «Стоп насильству!», конкурси дитячих малюнків та колажів «Світ очима дітей – світ без насильства», «Зупинимо насильство разом».</p> <p>На обласних телеканалах «Дитинець», «Новий Чернігів» та «Національна суспільна телерадіокомпанія України» відбулася трансляція відеоролика «Розірви коло», який привертає увагу суспільства до проблеми насильства.</p>
28.	Здійснення заходів щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми.	Протягом 2019 року в області встановлено 12 статусів особам, постраждалим від торгівлі людьми. З них - 2 жінки та 10 чоловіків.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
29.	<p>Проведення інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на підвищення рівня інформованості населення щодо запобігання ризикам потрапляння в ситуації торгівлі людьми та можливостей отримання допомоги (зокрема до Всесвітнього дня боротьби з торгівлею людьми, Європейського дня боротьби з торгівлею людьми).</p>	<p>30 липня 2019 року відбувся прес-брифінг «30 липня - Всесвітній день протидії торгівлі людьми»; 30 липня 2019 року, в рамках широкомасштабної інформаційної кампанії з питань протидії торгівлі людьми у приміщенні Чернігівського обласного молодіжного центру відбувся безкоштовний показ фільму «Жінка в полоні». Перед початком перегляду фільму було організовано арт-інсталяцію «Невидимі», розповсюджено інформаційну друковану продукцію (повітряні кульки з зазначенням номеру телефону Національної безкоштовної гарячої лінії з протидії торгівлі людьми, магніти, наклейки з відповідної тематики, інформаційні буклети, плакати), організовано роботу консультпункту Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Розповсюджувалася інформаційна продукція серед мешканців міста Чернігова.</p> <p>В населених пунктах області представниками профільних структурних підрозділів райдержадміністрацій проведено інформаційні акції «Торгівля людьми як проблема порушення прав людини», «Ми проти торгівлі людьми», під час яких розповсюджено інформаційні матеріали з питань попередження та протидії торгівлі людьми, консультування фахівцями в сфері протидії торгівлі людьми.</p> <p>На обласних телеканалах «Дитинець», «Новий Чернігів» та «Національна суспільна телерадіокомпанія України» з 26 липня по 6 серпня транслювалися відеоролики «Безпечне працевлаштування за кордоном», «Втягнення у жебракування – один з видів торгівлі людьми», «Купівля-продаж дитини – грубе порушення прав людини», «Сексуальна експлуатація – не потрапляй до сучасного рабства» та «Трудова експлуатація всередині країни». Всі проведені заходи висвітлювалися на офіційних веб-сайтах та в ЗМІ.</p>
30.	<p>Забезпечення проведення навчальних семінарів, тренінгів серед представників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми.</p>	<p>19.04.2019 проведено навчальний семінар на тему: «Організація заходів щодо запобігання домашньому насильству та протидії торгівлі людьми» для представників структурних підрозділів райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад міст обласного значення, відповідальних за реалізацію державної політики з питань запобігання та протидії домашньому насильству та директорів районних і міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Розглянуто питання про підвищення рівня ідентифікації осіб, які постраждали від торгівлі людьми та впровадження «Методичних рекомендацій щодо застосування критеріїв/індикаторів для виявлення осіб, в тому числі дітей. Протягом 2019 року в області встановлено 12 статусів особам, постраждалим від торгівлі людьми. З них - 2 жінки та 10 чоловіків. У рамках проекту «Впровадження Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, в тому числі дітьми в Чернігівській області», який реалізується Чернігівським громадським комітетом захисту прав людини, з початку року проведено 16 тематичних зустрічей з питань протидії торгівлі людьми за участю представників профільних структурних підрозділів</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		облдержадміністрації та керівників і представників об'єднаних територіальних громад. Посадові особи органів виконавчої влади районного рівня, відповідальні за проведення процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми (22 особи), отримали знання з протидії торгівлі людьми на навчальному семінарі 8-9 липня 2019 року,
<i>Завдання 7. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства та впровадження європейських стандартів рівності</i>		
31.	Розгляд питань з гендерної проблематики на засіданнях Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми при облдержадміністрації та відповідних координаційних рад при райдержадміністраціях, виконавчих комітетах міських рад, рад об'єднаних територіальних громад .	На засіданнях Міжвідомчої ради у квітні та липні 2019 року розглянуто питання, які стосуються діяльності всіх зацікавлених структур щодо запобігання та протидії гендерно зумовленому насильству. 25.11.2019 на черговому засіданні Міжвідомчої ради розглядалися питання: про проведення Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» в області; комплекс питань щодо забезпечення гендерної рівності в області, зокрема: <ul style="list-style-type: none"> • про основні виклики забезпечення гендерної рівності на регіональному рівні; • про роботу Департаменту розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації щодо розвитку жіночого бізнесу та підтримки підприємництва в області; • про роль громадських організацій у впровадженні гендерних підходів в об'єднаних територіальних громадах.
32.	Проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, освітніх, культурно-мистецьких заходів з питань утвердження в суспільстві культури гендерної рівності та подолання гендерних стереотипів, протидії гендерно зумовленого насильства, гендерних аспектів запобігання та врегулювання конфліктів.	07.02.2019 проведено обласну науково-практичну конференцію «Імплементация гендерної рівності у реформу децентралізації в області». Під час конференції обговорювали актуальні питання посилення політичної, економічної та соціальної участі жінок на місцевому та регіональному рівнях, зокрема: роль жінок у розбудові ОТГ, включення жінок у політичне і громадське життя; розвиток жіночого підприємництва в ОТГ; проблеми соціально-правового захисту сучасної жінки в ОТГ, гендерний аспект у трудових відносинах; участь жінок у миротворчих процесах, запобігання та протидія гендерно зумовленому насильству; жіночі об'єднання в ОТГ і розвиток громадянського суспільства; міжнародний досвід інтеграції жінок у місцеві громади. <p>Впродовж лютого-березня в рамках щорічної регіональної інформаційно-просвітницької акції «Жінки, знайте свої права» в районах і містах області проведено: засідання «за круглим столом»: «Гендерна рівність у світі праці. Розширення економічних прав і можливостей жінок у контексті європейської стратегії України та змін у сфері праці», «Комплексний підхід до розв'язання проблем захисту соціальних та економічних прав жінок», «Захист і реалізація прав та інтересів жінок»; тренінги «Гендерні стереотипи та їх уникнення», «Хлопці та дівчата», «Знайте свої права», «Гендерні особливості світосприйняття»; бесіди та лекції: «Захист і реалізація прав та інтересів працюючих жінок», Гендерна рівність та взаємна повага в сім'ї».</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>21-22 травня у м. Чернігові пройшла Асамблея Європейського Бюро Міжнародної Ради Жінок. Учасниці заходу обговорили питання участі жінок у прийнятті рішень, підвищення рівня представництва жінок у демократичних процесах, сучасні виклики гендерної політики в Україні, протидії домашньому насильству та інші. В заході взяли участь 62 делегата, серед яких представники органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадського сектору, представники сфери освіти, охорони здоров'я. Серед учасників були 23 представниці Великобританії, Франції, Португалії, Іспанії, Кореї, Марокко, Ізраїлю. 12.06.2019 проведено семінар на тему «Жінка – дієвий фактор розвитку громад». 30.07.2019 проведено дискусійну панель «Механізми залучення жінок до процесу прийняття рішень в ОТГ», участь в якій взяли 20 представниць громад області. 16.10.2019 в «Навчально-методичному центрі» Федерації профспілкових організацій області проведено обласний Форум ділових та професійних жінок «WOMEN IN...».</p>

5.2. Ринок праці

Завдання 1. Повернення безробітних до продуктивної зайнятості, створення нових робочих місць та легалізація праці

1.	<p>Сприяння працевлаштуванню населення, що шукає роботу та звертається за послугами до служби зайнятості, на вільні та новостворені робочі місця та соціально вразливих верств населення, які не здатні на рівних конкурувати на ринку праці.</p>	<p>За направленням служби зайнятості області протягом 2019 року забезпечено роботою шляхом працевлаштування на вільні та новостворені робочі місця 27,4 тис. громадян, зокрема, за безпосереднім направленням служби зайнятості – 26,6 тис. осіб, у тому числі 10,4 тис. офіційно безробітних. 28 безробітних отримали усю належну їм допомогу по безробіттю одноразово та започаткували власну справу.</p> <p>Відповідно до «Порядку компенсації роботодавцям витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» 164 роботодавцям області, які працевлаштували 281 безробітного на новостворені робочі місця, здійснювалася компенсація розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.</p>
2.	<p>Активізація профорієнтаційної роботи у напрямку інформування та мотивації широких верств населення до професійного росту, розвитку вмінь, компетенції та кваліфікації протягом усього життя, легальної зайнятості.</p>	<p>Протягом 2019 року 113,9 тис. осіб різних категорій населення, зокрема, 32,3 тис. безробітних, які перебували на обліку в службі зайнятості області, отримали 222,5 тис. профорієнтаційних послуг, у т.ч. 157,3 тис. профінформаційних, 64,8 тис. профконсультаційних та 464 послуги з профвідбору.</p> <p>З метою мотивації до здобуття актуальних на ринку праці робітничих професій, професійного росту та підвищення кваліфікації для 6,9 тис. безробітних осіб проведено 501 семінар з орієнтації на професійне навчання, в т.ч. в центрах професійно-технічної освіти ДСЗУ.</p> <p>З метою попередження нелегального працевлаштування та боротьби із тіньовою зайнятістю проведено 435 семінарів «Легальна зайнятість» для 5,9 тис. громадян, які перебували на обліку в службі зайнятості області. 19,6 тис. безробітних осіб стали учасниками 2,9 тис. семінарів з техніки пошуку роботи, на яких мали змогу дізнатися про джерела пошуку</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>вакансій, опанувати навички ведення співбесіди з роботодавцями, навчитись складати резюме, розширити уявлення про підходящу роботу, визначити ефективні шляхи та методи пошуку роботи з урахуванням власних умінь, професійно-кваліфікаційних якостей та наявного досвіду. Крім того, з метою підвищення мотивації до працевлаштування, активізації власних зусиль у пошуку роботи для 2,0 тис. безробітних осіб проведено 179 тренінгів, у т.ч. 9 тренінгів «Побудова кар'єри та професійний розвиток», учасниками яких стали 126 безробітних осіб.</p> <p>Індивідуальні профконсультаційні послуги були надані 15,9 тис. безробітних осіб, в т.ч. 1,9 тис. осіб отримали профконсультації із застосуванням психодіагностичних тестових методик, результати яких допомагають особі виявити схильність до певних видів професійної діяльності, усвідомлено підійти до вибору чи зміни професії.</p>
3.	<p>Організація професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації з урахуванням потреб ринку праці та замовлень роботодавців.</p>	<p>Протягом 2019 року пройшли професійне навчання 3,1 тис. безробітних, усі - за замовленням роботодавців. Для оперативного реагування на потреби роботодавців за індивідуальними планами і програмами навчалися 55 безробітних за професіями: верстатник широкого профілю, оператор котельні, водій навантажувача, електрик, машиніст автовишки, слюсар-ремонтник, електрозварник, штукатур, сировар, ліфтер, перукар, продавець продовольчих товарів, бармен тощо. Підвищували кваліфікацію шляхом стажування безпосередньо на робочих місцях 1,2 тис. осіб за професіями: тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва, електрогазозварник, водій автотранспортних засобів, столяр, маляр, штукатур, оператор котельні, лісоруб, дояр, кухар, продавець продовольчих товарів, швачка, кондитер, бармен, офіціант тощо.</p> <p>1,8 тис. безробітних з нашої області навчалися у центрах професійно-технічної освіти державної служби зайнятості у Сумській, Рівненській, Одеській та Херсонській областях.</p> <p>30 осіб у віці старше за 45 років та такі, що мали страховий стаж не менше 15 років, отримали ваучер для підвищення своєї конкурентоздатності за професіями: кухар (10 осіб), електрогазозварник (10 осіб), кондитер (7 осіб), монтажник гіпсокартонних конструкцій (2 особи), тракторист-машиніст (1 особа).</p>
4.	<p>Організація громадських робіт та інших робіт тимчасового характеру, які заохочують та стимулюють безробітних до продуктивної зайнятості.</p> <p>Розширення обсягів громадських робіт, зокрема, в інтересах територіальних громад та у напрямку екологічного захисту навколишнього середовища.</p>	<p>До участі у громадських та інших роботах тимчасового характеру, що стимулювали та заохочували безробітних до праці, було залучено 6,2 тис. осіб.</p> <p>4,2 тис. безробітних займалися роботами по благоустрою населених пунктів, впорядкуванню кладовищ, ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ, зокрема, екологічним захистом навколишнього середовища (прибиранням та збором вторинної сировини - макулатури, поліетилену, поліетиленових пляшок); 56 безробітних надавали допомогу сім'ям загиблих учасників АТО, 114 осіб – соціально вразливим верствам населення; 291 безробітний працював в управліннях соціального захисту населення - інформували громадян про порядок отримання житлових субсидій та оформлення відповідних документів; 90 безробітних були</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		залучені до підсобних робіт на будівництві та ремонті об'єктів соціальної сфери (ремонт дошкільних закладів, лікарень та будинків культури). 1,6 тис. безробітних були залучені до робіт тимчасового характеру у сільському та лісовому господарствах, у переробній промисловості тощо.
5.	Організація професійного навчання учасників антитерористичної операції в рамках реалізації бюджетної програми, спрямованої на здобуття або удосконалення професійних знань, умінь та навичок.	В рамках реалізації бюджетної програми у 2019 році 144 особи пільгової категорії перенавчалися за професією «водій автотранспортних засобів». Робота в даному напрямку триває, проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота щодо реалізації заходів із соціальної та професійної адаптації учасників АТО/ООС.
6.	Здійснення контролю за дотриманням законодавства про працю юридичними особами щодо захисту трудового права громадян, особливо в частині легалізації зайнятості, а також упередження та припинення порушень трудового законодавства. Інформування роботодавців області про найбільш ефективні способи додержання законодавства про працю, у т.ч. – зниження рівня незадекларованої праці.	Упродовж 2019 року в області здійснено 905 контрольних заходів 771 суб'єкта господарювання, за результатами яких керівникам підприємств, установ та організацій області видано 496 приписів, внесено 19 пропозицій щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб, складено 159 протоколів про адміністративні правопорушення для розгляду справ місцевими судами, з них 23 протоколи – відносно керівників підприємств-боржників. Судами винесено 102 рішення щодо накладання штрафних санкцій на суму 60,4 тис. гривень. Передано до правоохоронних органів 100 матеріалів контрольних заходів для притягнення керівників до кримінальної відповідальності за ст.ст. 172, 175 Кримінального Кодексу, у зв'язку з чим правоохоронними органами внесено інформацію до єдиного державного реєстру досудових розслідувань про відкриття 8 кримінальних проваджень. Всього упродовж 2019 року розглянуто 172 справи щодо застосування фінансових санкцій та винесено рішення щодо накладання штрафу у розмірі 55,1 млн. грн., по 124 постановках сплачено 5,8 млн. гривень. З метою надання допомоги фахівцям підприємств, установ та організацій області щодо додержання норм трудового законодавства державні інспектори у 2019 році взяли участь у 4023 семінарах, нарадах та інших превентивних заходах. 1716 особам надано обґрунтовані консультації та роз'яснення з питань додержання вимог законодавства про працю та інших нормативно правових актів.
Завдання 2. Підвищення рівня оплати праці		
7.	Здійснення моніторингу рівня життя населення, показників оплати праці та контролю, вжиття заходів для забезпечення своєчасної та в повному обсязі виплати заробітної плати, погашення існуючої заборгованості.	За даними моніторингу, загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати в області з початку 2019 року скоротилася на 4,8 млн грн або на 27,9 % і на 01.01.2020 становила 12,4 млн грн, у т.ч. по економічно активних підприємствах – 11,3 млн грн. На початок січня 2020 року відсутні борги із виплати заробітної плати у суб'єктів господарювання 21 району та м. Н.- Сіверський. Роботу по погашенню заборгованості із виплати заробітної плати в області контролює

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>тимчасова обласна комісія з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат, на засіданнях якої відпрацьовуються додаткові заходи та методи впливу на ситуацію по ліквідації боргів.</p> <p>У 2019 році відбулося 151 засідання тимчасових обласної, районних і міських комісій з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат (з них: обласної – 12, районних – 89, міських – 50), де заслухано 146 звітів керівників підприємств-боржників, з них 59 – попереджено про персональну відповідальність за порушення термінів виплати заробітної плати найманим працівникам підпорядкованих підприємств відповідно до діючого трудового законодавства України.</p>
8.	Здійснення моніторингу колективно-договірного регулювання трудових відносин	<p>У процесі 905 контрольних заходів виявлено 944 факти порушення законодавства про працю, з них: 410 (43,4 %) – стосуються питань оплати праці; 69 (7,3 %) – робочого часу і відпочинку; 213 (22,6 %) – питань укладання та додержання умов трудових договорів; 188 (19,9 %) – ведення трудових книжок; 64 (6,8 %) – інших порушень.</p> <p>Керівникам підприємств, організацій та установ області винесено 496 приписів на усунення виявлених порушень, по яких, у визначені терміни станом на 01.01.2020, виконано вимоги по 497 приписах, тобто на 100 %.</p>
9.	Здійснення моніторингу та контролю за додержанням законодавства про працю, вжиття заходів щодо упередження та припинення порушень трудового законодавства.	<p>За допущені порушення законодавства про працю та невжиття заходів щодо їх усунення на винних посадових осіб та роботодавців складено і передано до місцевих судів 159 протоколів про адміністративні правопорушення (20,6 % від перевірених підприємств) згідно з ст.ст. 41, 188-1 КУпАП (з них 23 протоколи відносно керівників підприємств-боржників) та складено 19 адміністративних протоколів за ст. 188⁶ КУпАП (з них 10 відносно керівників підприємств-боржників). Судами винесено 102 рішення з накладенням штрафних санкцій на загальну суму 60,4 тис. гривень; матеріали 29 контрольних заходів підприємств-боржників та матеріали відносно 71 роботодавця, які використовують найману працю осіб, без належного оформлення трудових відносин, передано правоохоронним органам відповідно до ст. 214 КПК України, з метою вирішення питання щодо притягнення керівників-порушників до кримінальної відповідальності за ознаками злочинів, передбачених ст.ст. 172 та 175 КК України; направлено керівникам підприємств 19 пропозицій щодо накладення дисциплінарного стягнення на відповідальних осіб, винних у допущенні порушень законодавства про працю.</p>

Завдання 3. Створення належних безпечних умов праці на підприємствах, установах і організаціях усіх форм власності, зниження виробничого травматизму та професійних захворювань в області

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
10.	Здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства про охорону праці.	<p>Комплексне управління охороною праці, промисловою безпекою та соціальний захист працюючого населення на рівні області здійснюється шляхом державного регулювання і контролю майже у всіх сферах діяльності, а також нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, зайнятості населення та інших нормативно-правових актів, за якістю проведення атестації робочих місць за умовами праці, гігієною праці, виконанням заходів щодо запобігання виникненню професійних захворювань, дотриманням вимог санітарних норм та правил, своєчасним здійсненням профілактичних заходів, спрямованих на попередження шкідливої дії факторів виробничого середовища і трудового процесу, збереженням здоров'я працівників.</p> <p>У 2019 році проведено 837 перевірок суб'єктів господарювання, у т.ч. 536 планових та 301 позапланову. Виробничих об'єктів перевірено 1612 (у т.ч. 1305 планово, 307 позапланово), виявлено 23887 порушень вимог законодавчих і нормативно-правових актів з охорони праці, притягнуто до адміністративної відповідальності 1487 працівників, у т.ч. 744 керівників підприємств.</p>
11.	Здійснення превентивних заходів, спрямованих на додержання законодавчих та нормативно-правових актів з питань охорони праці та промислової безпеки.	<p>На засіданнях Регіональної ради з питань безпечної життєдіяльності населення щоквартально розглядається питання: «Про стан травматизму виробничого характеру на території області» та проводиться детальний аналіз виробничого травматизму, розробляються заходи щодо його запобігання.</p> <p>З метою надання допомоги фахівцям підприємств, установ та організацій області щодо додержання законодавчих та нормативно - правових актів з питань охорони праці та промислової безпеки державними інспекторами у 2019 році прийнято участь у понад 1000 превентивних заходах (семінарах, нарад, конференціях та інших заходах інформаційно-роз'яснювального характеру), в яких взяли участь понад 2200 суб'єктів господарювання.</p> <p>У засобах масової інформації систематично публікуються матеріали щодо висвітлення роботи з питань забезпечення та дотримання законодавства України з охорони праці, запобігання аварій та виробничого травматизму на підприємствах області.</p>
12.	Державний нагляд (контролю) у сфері гігієни праці. Своєчасне та якісне проведення попередніх та періодичних медичних оглядів працівників, дотримання вимог санітарних норм та правил.	<p>Упродовж 2019 року складено 4 санітарно-гігієнічні характеристики умов праці, у зв'язку з підозрою на професійне захворювання, проведено розслідування випадку професійного захворювання та складено акт за формою П-4.</p> <p>В ході обстежень умов праці при підозрі на професійні захворювання та складанні актів розслідування випадків професійних захворювань, Управління Держпраці у Чернігівській області співпрацює з робочим органом виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, лікувально-профілактичними закладами та профспілковими організаціями. Матеріали розслідування випадків професійних захворювань узгоджуються та підписуються всіма членами комісії, без</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		зауважень.
5.3. Соціальний захист та соціальне забезпечення населення		
Завдання 1. Реалізація конституційних прав громадян на соціальний захист, забезпечення рівня життя всіх груп населення не нижче прожиткового мінімуму		
1.	Забезпечення своєчасного та в повному обсязі надання населенню всіх видів державної допомоги, субсидій згідно із чинним законодавством.	Право на пільги за соціальною ознакою в області мають 280,4 тис. осіб. Станом на 01.01.2020 для надання пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива та скрапленого газу спрямовано 284,3 млн гривень. З метою підтримки і соціального захисту населення станом на 01.01.2020 різні види державних соціальних допомог в області отримує 57,4 тис. осіб. В області житлові субсидії у грудні 2019 року отримують 139,8 тис. сімей.
Завдання 2. Соціальний захист учасників антитерористичної операції та осіб з інвалідністю		
2.	Сприяння у забезпеченні житлом членів сімей загиблих учасників АТО, осіб з інвалідністю 1-2 груп з числа учасників АТО, а також внутрішньо переміщених осіб, які брали безпосередню участь в АТО та визнані особами з інвалідністю внаслідок війни 3 групи та учасників бойових дій з числа учасників АТО, і потребують поліпшення житлових умов.	Грошова компенсація на придбання житла станом на 01.01.2020 призначена 55 особам зазначених пільгових категорій. У 2019 році область отримала з державного бюджету кошти в сумі 8,5 млн. грн, що дозволило виплатити компенсацію 7 родинам.
3.	Забезпечення санаторно-курортним лікуванням, технічними та іншими засобами реабілітації, проходження психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції.	В органах соціального захисту населення на обліку для забезпечення санаторно-курортними путівками перебуває 495 осіб із числа учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності. У 2019 році з державного бюджету області виділено майже 1,7 млн грн, що дало змогу оздоровити в санаторно-курортних закладах 196 осіб. Крім того, 19 осіб зазначеної категорії та 2 члени сімей загиблих учасників АТО отримали путівки за рахунок коштів місцевого бюджету міста Прилуки. Для отримання послуг з психологічної реабілітації до реабілітаційних закладів направлено 73 особи даної категорії, на реабілітацію яких використано з державного бюджету майже 780,1 тис. гривень. Для забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації в місцевих органах соціального захисту населення перебуває на обліку 33 особи з числа учасників АТО, з яких 23 – повністю забезпечені необхідними засобами реабілітації.
Завдання 3. Підвищення стандартів життя людей з особливими потребами.		

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
4.	Сприяння забезпеченню у повному обсязі потреби у технічних та інших засобах реабілітації та пересування осіб з обмеженими фізичними можливостями.	На область для забезпечення осіб з інвалідністю та інших пільгових категорій технічними та іншими засобами реабілітації у 2019 році виділено 53,1 млн грн, що дало змогу укласти майже 3 тис. двосторонніх та тристоронніх договорів на виготовлення та видачу засобів реабілітації. Згідно укладених договорів, підприємствами станом на 01.01.2020 виготовлено та видано понад 12 тис. різноманітних виробів особам з обмеженими фізичними можливостями.
5.	Сприяння забезпеченню санаторно-курортним лікуванням осіб з інвалідністю внаслідок війни, осіб з інвалідністю внаслідок загального захворювання та з дитинства.	На обліку для забезпечення санаторно-курортним лікуванням в органах соціального захисту населення перебуває майже 4,2 тис. осіб з інвалідністю, ветеранів війни та інших пільгових категорій громадян. У 2019 році послугами з санаторно-курортного лікування забезпечено 206 осіб з інвалідністю внаслідок загального захворювання та захворювання з дитинства, 16 осіб, що супроводжують осіб з інвалідністю I групи та 48 осіб з наслідками травм і захворюваннями хребта та спинного мозку області, на що було використано з державного бюджету 2,6 млн гривень. Крім того, 337 осіб з числа ветеранів війни та осіб з інвалідністю протягом 2019 року направлено на оздоровлення до підвідомчих санаторіїв Міністерства соціальної політики України.
6.	Сприяння у направленні осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю до реабілітаційних установ для отримання реабілітаційних послуг.	Надання реабілітаційних послуг для дітей з інвалідністю в області здійснюють 4 центри комплексної реабілітації. Станом на 01.01.2020 для отримання реабілітаційних послуг було направлено до реабілітаційних закладів понад 1,3 тис дітей, а саме: до Обласного центру комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження» 1,2 тис., до Козелецького центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю – 40; до Ніжинського центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Віра» – 40; до Прилуцького центру комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Світанок» – 59 . У 2019 році для закупівлі комплексу додаткових реабілітаційних послуг для дітей з інвалідністю внаслідок ДЦП області було виділено 1,1 млн грн., що дало змогу направити до реабілітаційних закладів, визначених Фондом соціального захисту інвалідів, 60 дітей з інвалідністю.
Завдання 4. Стабільність пенсійної системи та пенсійного забезпечення громадян.		
7.	Реалізація законів України та рішень Уряду щодо пенсійного забезпечення громадян.	Станом на 01.01.2002 на обліку в органах Пенсійного фонду України в області перебували 328,2 тис. пенсіонерів. Протягом січня-грудня 2019 року призначено 11,0 тис. пенсій, проведено 51,6 тис. поточних перерахунків за зверненнями громадян. Встановлено 246 пенсій за особливі заслуги. Середній розмір пенсійних виплат на 1 січня 2020 року становив 2764,36 грн, що на 69,0 %

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		більше прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність (1638,0 грн).
8.	Забезпечити співпрацю органів місцевої влади, правоохоронних, контролюючих органів, соціальних партнерів та установ Пенсійного фонду області з метою сприяння максимально повному надходженню коштів до Пенсійного фонду та погашення існуючої заборгованості.	<p>Триває співпраця органів Пенсійного фонду із соціальними партнерами, правоохоронними та фіскальними органами, територіальними органами Держпраці в області та місцевою виконавчою владою щодо зменшення кількості порушень трудових прав працівників та погашення заборгованості з платежів до Пенсійного фонду.</p> <p>Проведено заходи, спрямовані на погашення боргів, розглянуто 134 матеріали, 55 керівників підприємств-боржників заслухано на засіданнях тимчасової комісії з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат. По 6 фактах заборгованості платників до Пенсійного фонду проінформовано соціальних партнерів. На 2600 суб'єктів господарювання до органів місцевого самоврядування, Головного управління Державної податкової служби в області, управління Держпраці в області та соціальним партнерам направлено матеріали щодо розгляду порушення трудових прав працівників, легалізації заробітної плати та зайнятості населення. Матеріали по 141 суб'єкту господарювання розглянуті на засіданнях робочої групи з питань легалізації виплати заробітної плати і зайнятості населення. Від заходів надійшло 6,8 млн гривень.</p> <p>Недоїмка по страхових внесках на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування зменшилась на 2,4% і станом на 01.01.2020 року складала 5,2 млн гривень.</p>

5.4. Охорона здоров'я

Завдання 1. Продовження реформування сфери охорони здоров'я області з акцентом на первинну ланку

1.	Проведення просвітницької роботи з пропаганди здорового способу життя. Всебічне висвітлення сутності та заходів започаткованих перетворень у медичній сфері в друкованих та електронних ЗМІ.	<p>Відповідно до плану основних організаційних заходів на 2019 рік в засобах масової інформації висвітлюються результати вирішення актуальних питань з питань пропаганди здорового способу життя та започаткованих перетворень у медичній сфері. В обласних газетах «Деснянська правда», «Гарт», «Вісник», «Чернігівські відомості», «Чернігівщина» організовані постійно діючі рубрики «Здоров'я», «Ваше здоров'я». На обласному радіо медичні працівники приймають участь у передачах «Будьте здорові. Вчимо не хворіти», в яких висвітлюються основні аспекти діяльності медичної галузі області. В електронних засобах масової інформації – «Чернігівський монітор», «Високий вал», «GOROD», «Час Чернігівський», «0462ua», «Челайн», «Панорама» публікуються виступи та коментарі фахівців.</p> <p>Протягом 2019 року з ініціатив щодо реформування сфери охорони здоров'я Чернігівщини проведено 76 телепередач, 22 радіопередачі, розміщено 91 публікацію в газетах та 546 – в</p>
----	--	---

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		інтернет-виданнях. На офіційних сайтах облдержадміністрації та Управління охорони здоров'я ОДА розміщено 106 публікацій. З питань пропаганди здорового способу життя проведено 42 телепередачі, 45 радіопередач, розміщено 66 публікацій в газетах та 264 – в інтернет-виданнях.
2.	Модернізація мережі закладів охорони здоров'я області, що надають первинну медико-санітарну допомогу.	З метою підвищення доступності медичного обслуговування до населення у сільській місцевості в області у 2019 році здійснювалося будівництво 22-х сільських лікарських амбулаторій, ремонт та реконструкція існуючих, які забезпечувались обладнанням та автотранспортом.
3.	Будівництво, реконструкція та ремонт закладів охорони здоров'я, покращення їх матеріально-технічної бази.	Протягом 2019 року з різних джерел фінансування на покращення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я області було спрямовано 285,58 млн грн, з них: для придбання медичного обладнання та апаратури витрачено 109,5 млн грн, а саме: кошти НСЗУ - Національної служби здоров'я України) – 12,8 млн грн, кошти місцевих бюджетів – 24,3 млн грн; кошти спеціального фонду і фонду бюджету розвитку – 38,3 млн грн, кошти Державного бюджету – 14,7 млн грн, за рахунок благодійних внесків (спонсорська і гуманітарна допомога) – 19,4 млн грн; для придбання комп'ютерної техніки та побутового обладнання витрачено 18,6 млн гривень.
4.	Оптимізація цілодобового ліжкового фонду госпітальних закладів охорони здоров'я відповідно до реальних потреб населення.	Станом на 01.01.2020 ліжковий фонд медичних закладів області становить 8774 ліжка (на 31.12.2018р. - 9080). Незважаючи на щорічне скорочення ліжкового фонду, показник забезпеченості ліжко-місцями на 10 тис. населення перевищує показник по Україні (66,08) і становить 88,0 (2018р. – 89,8).
5.	Забезпечення медичних працівників житлом (зокрема, службовим), земельними ділянками.	Всього у 2019 році житлом забезпечено 16 лікарів, з них 9 лікарів молодих спеціалістів - 10,3%), зокрема: Городнянської ЦРЛ - 1; Городнянського ЦПМСД - 1; Ніжинської центральної міської лікарні - 2; Корюківської ЦРЛ - 1; Ріпкинського ЦПМСД - 1; Семенівського ЦПМСД - 1; Сосницької ЦРЛ - 1; Талалаївської ЦРЛ - 1.
6.	Підвищення рівня кваліфікації медичних кадрів первинної ланки.	Постійно розвивається професіоналізм кадрового потенціалу, проводиться підготовка і підвищення кваліфікації фахівців для професійної діяльності в медичних закладах. У 2019 році підвищення професійної кваліфікації пройшли 186 лікарів (26%) первинної ланки, в т.ч. в інститутах - 160 (86%), на місцевій базі - 26 (4%); 201 молодший спеціаліст з медичною освітою (12%), з них 64 – спеціалізацію, 137 – удосконалення.
Завдання 2. Доступна, якісна, сучасна медична допомога населенню області. Покращення надання медичної допомоги матерям та дітям		
8.	Рання діагностика хвороб сечостатевої системи, лікування хронічної ниркової недостатності, застосування діалізу	Спеціалізована лікувально-профілактична допомога хворим нефрологічного профілю проводиться на базах Чернігівської обласної лікарні (обласний центр нефрології та гемодіалізу), у відділеннях амбулаторного гемодіалізу на базі Прилуцької центральної міської

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	терапії.	лікарні, Ніжинської центральної міської лікарні та Корюківської центральної районної лікарні. Станом на 01.01.2020 лікування програмним гемодіалізом в обласній лікарні отримує 171 хворий: 80 хворих у відділенні нефрології та гемодіалізу, 38 хворих у відділенні амбулаторного гемодіалізу на базі Прилуцької центральної міської лікарні, 39 хворих у відділенні амбулаторного гемодіалізу на базі Ніжинської центральної міської лікарні, 14 хворих у відділенні амбулаторного гемодіалізу на базі Корюківської центральної районної лікарні. Лікування програмним гемодіалізом у недержавному діалізованому центрі «Фрезеніус Медікал Кер Україна» отримують 83 хворих (78 – м.Чернігів, 5 – переміщених осіб із зони АТО). 22 хворих лікується постійним амбулаторним перитонеальним діалізом, 18 хворих із трансплантованою ниркою, 3 хворих з трансплантованою печінкою та 1 хворий з трансплантованим серцем отримують імуносупресивну терапію.
9.	Своєчасне діагностування цукрового діабету, забезпечення хворих на цукровий і нецукровий діабет лікарськими засобами та виробами медичного призначення.	<p>В медичних закладах області проводяться заходи по своєчасному виявленню цукрового та нецукрового діабету, забезпеченню хворих на діабет лікарськими засобами та виробами медичного призначення.</p> <p>Станом на 01.01.2020 в області всього зареєстровано 28458 хворих на цукровий діабет, із них 6409 хворих отримують інсулін. Повністю, з повним відшкодуванням вартості інсуліну, забезпечені препаратами інсуліну діти та вагітні.</p> <p>В електронну базу державного Реєстру NovaDiab станом на 01.01.2020 року введено інформацію на 6098 осіб, хворих інсулінозалежним цукровим діабетом.</p> <p>В ендокринологічному відділенні обласної лікарні функціонує кабінет «Діабетична стопа». Продовжується робота шкіл самоконтролю хворих на цукровий діабет. У 2019р. у «Школі соціальної адаптації хворих на цукровий діабет» обласної лікарні пройшли навчання 607 хворих. Навчання проводиться на добровільних засадах.</p> <p>З метою покращення поінформованості населення з проблем цукрового діабету медичні працівники проводять активну санітарно-просвітню роботу. У звітному році проведено 289 лекцій та 822 бесіди, випущено 20 санітарних бюлетенів, підготовлено 2 статті в газету, 1 виступ по телебаченню, 1 виступ по радіо.</p>
10.	Рання діагностика інфаркту міокарда, надання своєчасної медичної допомоги хворим на серцево-судинну та судинно-мозкову патологію.	Для ранньої діагностики інфаркту міокарду в обласному центрі екстреної медичної допомоги та медицини катастроф встановлена та працює телемедична система для розшифровки електрокардіограм, електрокардіографами оснащені всі 99 бригад екстреної медичної допомоги По системі «Телекард» в 2019 році прийнято та розшифровано лише 299 ЕКГ, діагноз інфаркт міокарду виявлений та підтвердився у 69 випадках, або в 23,1% випадків, що дало змогу забезпечити своєчасну діагностику, вибрати тактику лікування на відстані. У 2019 році проведено 1412 коронарентрикулографій; 1244 стентування коронарних артерій (2018р. – 1042), в тому числі при гострому коронарному синдромі – 529, імплантовано

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		132 кардіостимулятори.
Завдання 3. Профілактика та лікування соціально небезпечних хвороб		
11.	Своєчасне виявлення випадків захворювання на туберкульоз та забезпечення контрольованого лікування хворих на туберкульоз на амбулаторному етапі.	<p>Для раннього виявлення випадків захворювань на туберкульоз (ТБ) в області здійснюється скринінгове анкетування осіб, які звертаються за меддопомогою у ЦПМСД; рентгенівське обстеження за результатами опитування та фізикального обстеження; мікроскопія мокротиння на наявність збудника туберкульозу за результатами опитування та фізикального обстеження; обстеження дітей за допомогою р.Манту. Методом мікроскопії мазка мокротиння (маловартісний, але ефективний метод) у закладах первинного та вторинного рівня надання медичної допомоги обстежено 3137 осіб із підозрою на туберкульоз. При цьому було виявлено 107 хворих на бактеріальний туберкульоз.</p> <p>План флюорографічного обстеження населення області по виявленню туберкульозу стаціонарними і пересувними флюорографами виконано на 96,3%, обстежено 411 486 осіб. При цьому, серед обстежених виявлено 178 хворих на туберкульоз. Методом туберкулінодіагностики обстежено 75,3% дітей від запланованих: підлягало – 101 920, зроблено – 76 738. За результатами тубдіагностики виявлено 10 випадків ТБ серед дітей.</p> <p>У жовтні 2019 року в області в 4 лікарнях інтенсивного лікування – Чернігівській міській №2, Прилуцькій та Ніжинській ЦМЛ, Корюківській ЦРЛ – за кошти глобального фонду встановлені системи Gene Xpert для проведення скринінгового обстеження населення. Цим методом обстежено 70 осіб, серед яких у 9 встановлено ТБ.</p>
12.	Профілактика та забезпечення раннього виявлення онкологічних захворювань, насамперед серед населення, що мешкає в сільській місцевості.	<p>Постійно проводяться заходи по забезпеченню раннього виявлення злоякісних новоутворень в закладах ПМСД шляхом підвищення ефективності медичних оглядів населення та диспансерного спостереження за хворими на передракові захворювання. З числа вперше захворівших на злоякісне новоутворення у 2019 році захворювання виявлено при профілактичних оглядах у 25,8% хворих. З числа первинних онкохворих мали I-II стадію захворювання 48,7% хворих.</p> <p>У 2019 році в області зареєстровано 4092 випадки первинних захворювань на злоякісні новоутворення, що на 72 випадки (1,8%) більше, ніж у 2018 році. Показник захворюваності населення області від злоякісних новоутворень становить 410,3 на 100 тис. населення. У 2019 році профілактичним оглядам підлягало 465376 жінок, обстежено 133549 жінок (28,7%), виявлено патології у 33063 (33,74%), у т.ч. передпухлинної у 626 (1,89%), раків 45 (0,14%).</p> <p>По скринінгу раку легенів обстежено 294 особи, виявлено 7 випадків раку легенів.</p> <p>Мамографічний скринінг з метою раннього виявлення передпухлинних та злоякісних новоутворень молочної залози в обласному онкологічному диспансері проведений</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		1264 жінкам, виявлено 2 випадки раку та 33 підозри на рак.
5.5. Освіта		
Завдання 1. Забезпечення цілісного розвитку дитини, її фізичних, інтелектуальних і творчих здібностей		
1.	Формування та розвиток мережі закладів дошкільної освіти та відкриття додаткових місць на базі діючих.	<p>В області функціонують 447 закладів дошкільної освіти, діють групи раннього розвитку дітей у приватних студіях міст Чернігова, Ніжина, Прилук.</p> <p>Протягом 2019 року відкрито у місті Чернігові новозбудований сучасний заклад дошкільної освіти №3 «Дитяча Академія»; Петрівський заклад дошкільної освіти «Струмочок» Бобровицької міської ради; Мохнатинський заклад дошкільної освіти «Малятко» Чернігівського району; дошкільний підрозділ Ніжинської гімназії № 14 Ніжинської міської ради. Проведено реконструкцію Сновського ДНЗ №1.</p> <p>Також розпочали функціонувати 5 додаткових груп (на базі Южненського ДНЗ «Сонечко» Парафіївської селищної ради, Кобижчанського закладу дошкільної освіти «Лісова казка» Бобровицької міської ради, закладів дошкільної освіти №№ 2, 10, 14 Чернігівської міської ради).</p> <p>Завдяки проведеній роботі, в тому числі сприяння приватним ініціативам, створено додатково 681 місце для дошкільнят.</p>
2.	Удосконалення освітнього середовища закладів дошкільної освіти.	<p>Проведено активну науково-методичну та просвітницьку роботу щодо впровадження у практику роботи сучасних технологій та проектів: «Сприяння освіті» – проект щодо впровадження ЛЕГО-технологій із використанням ЛЕГО-конструктора (партнери проекту: МОН України та фонд LEGO Foundation, Королівство Данія); «Освіта для сталого розвитку в дії» – проект з екологічного, економічного й соціального виховання дошкільників (партнери проекту: МОН України, Швеція); «Афлатот» – програма з основ соціальної й фінансової освіти дітей дошкільного віку (партнери проекту: МОН України, міжнародна фундація «AflatoutInternational», Нідерланди); «Вчимося жити разом» – проект щодо адаптації тимчасово переміщених дітей та їх батьків (партнери проекту: МОН України, представництво дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), ГО «Дитячий фонд «Здоров'я через освіту», Європейський Союз «Діти миру»).</p> <p>Для виконання завдань оновлення змісту дошкільної освіти завершено експериментальну роботу регіонального рівня з теми «Сенсорне виховання дітей із затримкою мовленнєвого розвитку в умовах дошкільного навчального закладу» на базі дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 1 комбінованого типу «Світлячок» Борзнянської міської ради.</p> <p>Педагогічні працівники області стали учасниками перших публічних консультацій для батьків, педагогів, управлінців та представників громадських організацій, організованих Міністерством освіти і науки України за сприяння Національного Демократичного Інституту</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		та Інституту «Республіка» та підтримці Уряду Сполученого Королівства Великої Британії, Фонду розвитку ефективного врядування.(18.11.2019 р.)
3.	Організація змісту освітньої діяльності закладів дошкільної освіти відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти, комплексних і парціальних програм та інших видів навчальних видань, рекомендованих Міністерством освіти і науки України або схвалених комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково-методичної ради з питань освіти МОН України, інших нормативно-правових актів.	Проведено два засідання обласної Школи професійного зростання керівника, вихователя-методиста «Успіх» із тем: «Забезпечення діяльнісного підходу формування життєвої компетентності старших дошкільників за освітньою програмою «Впевнений старт», «Реалізація змісту освітнього комплексу «Впевнений старт» у закладах дошкільної освіти» (лютий, квітень 2019). Педагогічні працівники закладів дошкільної освіти області взяли участь у Всеукраїнському науково-методичному семінарі, що проходив у формі фестивалю під гаслом «Діємо разом заради здорового і щасливого життя» з питань упровадження змісту інноваційної парціальної програми «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку» (травень, 2019). Взято участь у Міжнародному науково-практичному семінарі з теми «Соціальний розвиток та фінансова освіта дітей дошкільного віку» (червень, 2019). 02 жовтня 2019 року на базі Козелецького закладу дошкільної освіти №1 Козелецької селищної ради пройшло III засідання обласної школи керівника, вихователя-методиста закладу дошкільної освіти «Успіх» із теми «Хід та результати впровадження програмно-методичного комплексу «Впевнений старт» у практику роботи закладів дошкільної освіти області.
4.	Реалізація права дітей на дошкільну освіту із врахуванням особливих освітніх потреб у навчанні і вихованні кожної дитини відповідно до принципів інклюзивної освіти.	У 36 закладах дошкільної освіти організовано роботу 57 інклюзивних груп, в яких виховується 95 дітей з особливими освітніми потребами. Введено 54 посади асистента вихователя. На базі 46 закладів дошкільної освіти комбінованого типу функціонують 88 спеціальних груп, в яких виховуються 1169 дітей.
Завдання 2. Забезпечення рівного доступу громадян до якісної освіти в умовах переходу до Нової української школи		
5.	Оптимізація мережі закладів загальної середньої освіти та приведення її у відповідність до потреб населення	Постійно вживаються заходи щодо оптимізації мережі закладів освіти, яка в цілому до початку 2019/2020 навчального року зменшилась на 20 одиниць. Станом на 05.09.2019 функціонують 476 закладів загальної середньої освіти, з них у сільській місцевості – 330 (69,3% від загальної кількості шкіл).
6.	Подальше створення опорних закладів освіти, запровадження профільного навчання, раціонального та ефективного використання наявних ресурсів та матеріально-технічної бази.	У центрі уваги залишається робота щодо створення мережі опорних шкіл. В області функціонують 45 опорних закладів освіти та 22 філії. Створено інтерактивну карту освітнього простору Чернігівщини, яка містить перспективну модель старшої профільної школи, мережу закладів загальної середньої, у тому числі опорних закладів освіти, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, яку розміщено на сайті Управління освіти і науки ОДА https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1yvjeWmeiqjyaO8-rWs5wdlqzIH7CxuHN&ll=51.513371100632014%2C33.12248005302729&z=6 .

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
7.	<p>Регулярне безоплатне перевезення у сільській місцевості учнів та педагогічних працівників до місць навчання, роботи та додому.</p>	<p>У 2019/2020 навчальному році всіма видами транспорту організовано безперервний підвіз 9044 учнів сільської місцевості, що становить 100% від потреби. Для підвозу задіяно 318 транспортних одиниць, з них шкільних автобусів – 288. Підвіз здійснюється з 1055 населених пунктів за 393 маршрутами. Добовий пробіг шкільних автобусів становить понад 20 тисяч кілометрів.</p> <p>У 2019 році придбано 7 шкільних автобусів на умовах співфінансування з місцевими бюджетами. Також придбано 9 шкільних автобусів за кошти місцевих бюджетів (із них 2 спеціальних).</p>
8.	<p>Подальше осучаснення освітнього середовища Нової української школи. Підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності педагогічних працівників, які реалізуватимуть основні принципи Концепції Нової української школи відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти.</p>	<p>У 2019 році органами виконавчої влади, місцевого самоврядування спільно з органами управління освітою вжито заходів щодо створення нового освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти області для впровадження компетентнісного навчання.</p> <p>У 2019 році на придбання сучасних меблів, комп'ютерного обладнання для початкових класів закладів освіти області та підготовку тренерів педагогів, підвищення кваліфікації вчителів було використано 27,8 млн грн.</p> <p>У жовтні 2019 року отримано та організовано доставку до закладів загальної середньої освіти 652 ігрові набори LEGO Play Box і 10648 ігрових наборів LEGO Six Bricks. На даний час ігрові набори LEGO використовуються в освітньому процесі.</p> <p>На забезпечення належних санітарно-гігієнічних умов у приміщеннях закладів загальної середньої освіти та на оснащення закладів загальної середньої освіти засобами навчання та обладнанням для кабінетів природничо-математичних предметів було використано 31,2 млн грн (81,7%) та 6,4 млн грн. (99,5%) відповідно.</p> <p>На придбання спеціальних автомобілів, призначених для надання додаткових психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг працівниками ІРЦ, використано 1,0 млн грн, придбано 1 спеціальний автомобіль.</p> <p>На придбання персональних комп'ютерів закладам загальної середньої освіти та придбання послуг з доступу до Інтернету було використано 6,0 млн. грн та 20,4 млн грн відповідно.</p> <p>З метою успішної реалізації реформи Нової української школи впродовж 2019 року проведено курси підвищення кваліфікації для майже 1,3 тисяч вчителів початкових класів.</p> <p>19-20 вересня 2019 року та 01-02 жовтня на базі закладів загальної середньої освіти відбулися одноденні тренінги для 270 вчителів перших та других класів Нової української школи (LEGOFoundation).</p> <p>Також проведено: тренінг «Наставництво як стратегія покращення якості викладання» для педагогів-супервізорів, які здійснюють супервізію у 2019/2020 н.р.; навчання (очна сесія) тренерів-педагогів з підвищення кваліфікації вчителів, які здійснюють викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» в початковій школі відповідно до Концепції «Нова</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		українська школа»; підготовку тренерів-педагогів із підвищення кваліфікації директорів, заступників директорів із навчально-виховної (навчальної, виховної) роботи відповідно до Концепції «Нова українська школа»; навчання директорів, заступників директорів із навчально-виховної роботи на базі закладів загальної середньої освіти області; семінар для 35 директорів опорних закладів з управлінської діяльності із районів, міст та об'єднаних територіальних громад області з теми «Використання інноваційних управлінських технологій в умовах розбудови Нової української школи».
9.	Розширення мережі інклюзивних (спеціальних) класів у закладах загальної середньої освіти.	У 2019/2020 навчальному році у 134 закладах загальної середньої освіти функціонують 323 класи з інклюзивним навчанням, в яких навчаються 407 дітей відповідної категорії. Освітній процес забезпечують 315 асистентів вчителя. Також функціонують 57 інклюзивних груп у 36 закладах дошкільної освіти, в яких виховуються 95 дітей з особливими освітніми потребами, введено 54 посади асистента вихователя.
10.	Подальше створення інклюзивно-ресурсних центрів для забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти.	Станом на 01.01.2020 створено 15 інклюзивно-ресурсних центрів у містах Чернігів, Прилуки, Ніжин, Бахмацькому, Борзнянському, Ічнянському, Ніжинському, Ріпкинському, Чернігівському районах, Бобровицькій, Варвинській, Городнянській, Менській, Носівській, Талалаївській, ОТГ. Для облаштування таких центрів придбано сучасні меблі, інтерактивні та мультимедійні комплекси, дидактичні матеріали, відповідне корекційно-реабілітаційне та комп'ютерне обладнання. Крім того, реорганізовано обласну психолого-медико-педагогічну консультацію в ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти. З метою задоволення інформаційних потреб учасників освітнього процесу у 11 закладах загальної середньої освіти облаштовано 12 медіатек. Також створено 18 ресурсних кімнат у закладах освіти області.
11.	Забезпечення функціонування закладів позашкільної освіти.	В області функціонують 72 заклади позашкільної освіти, в яких свої навички та вміння розвивають 39% вихованців від загальної кількості дітей шкільного віку. Також у закладах загальної середньої освіти (в позаурочний час) та закладах позашкільної освіти гуртковою роботою охоплено 74,7% здобувачів освіти. Вихованці закладів позашкільної освіти є призерами та переможцями конкурсів та змагань на міжнародному та всеукраїнському рівні.
12.	Подальша реалізація Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді.	У 2019 році організовано та проведено: до роковин Чорнобильської катастрофи – уроки пам'яті, години спілкування, кураторські години, читацькі конференції, загальношкільні лінійки пам'яті, зустрічі з учасниками ліквідації аварії на ЧАЕС, обласний заочний конкурс «Вогняні історії» до дня пам'яті аварії на Чорнобильській АЕС, перегляд документальних кінофільмів «Історія катастрофи Чорнобиля», «Радіація: добро і зло»; до Дня пам'яті та примирення, Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні – години спілкування, уроки

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>мужності, уроки пам'яті «Війна і діти - несумісні», «Тих днів не меркне слава», «Я пам'ятаю, я пишаюсь», «Подвигу жити вічно!», читацькі конференції, виставки дитячих малюнків, волонтерські акції щодо надання допомоги ветеранам та учасникам війни «Пам'ять», «Ветеран живе поруч», «Милосердя», «Молодь – ветеранам», патріотичні флешмоби, краєзнавчі уроки, зустрічі з ветеранами та учасниками Другої Світової війни, учасниками антитерористичної операції/операції об'єднаних сил, дітьми війни, оstarбайтерами. Діти та молодь залучаються до упорядкування могил, пам'ятників, обелісків, меморіалів захисникам, загиблим у роки Другої світової війни, воїнам-афганцям. До 75-х роковин депортації кримських татар та інших народів Криму проведено години спілкування, бесіди, засідання «за круглим столом» «Кримськотатарський народ: боротьба за незалежність», «Зі свободою та вірою в серці», «Репресовані земляки», «Крим – це Україна», «Минуле з гірким присмаком: трагічна дата 18 травня 1944 року в пам'яті кримськотатарського народу», перегляд документальних та художніх фільмів «Мустафа», «Хайтарма», «Чужа молитва», «1944»; до Дня пам'яті жертв.</p> <p>Дієвими осередками освіти, пошуково-дослідницької роботи, громадянського та патріотичного виховання, формування національної свідомості учнівської молоді є музеї при закладах освіти області. Станом на 01 грудня 2019 року статус музею при закладах освіти області підтвердили 92 музеї, з яких 83 працюють на базі закладів загальної середньої, 4 – позашкільної, 5 – професійної (професійно-технічної) освіти. Почесне звання «Зразковий музей» мають 26 музеїв. Активістами музеїв історичного профілю проводяться пошукові експедиції, розробляються краєзнавчі маршрути з метою поповнення музеїв новими предметами і правдивими фактами.</p>
13.	Використання сучасних підходів та методів до навчання й виявлення обдарованих і талановитих учнів.	<p>Важливою складовою комплексної програми пошуку, навчання, виховання інтелектуально обдарованих дітей та молоді є їх участь в конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України, учнівських олімпіадах, інтелектуальних конкурсах. У 2019 році 61 переможець здобув 67 дипломів у Всеукраїнських учнівських олімпіадах, конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України, мовних конкурсах. За високі досягнення в інтелектуальних змаганнях 4 здобувачі освіти області є стипендіатами Президента України, 1 – Кабінету Міністрів України, 1 – імені Тараса Шевченка.</p> <p>23 листопада проведено II етап X Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка серед учнів 5–11 класів закладів загальної середньої освіти за завданнями, підготовленими обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського та I етап конкурсу серед учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти, студентів закладів фахової передвищої та вищої освіти за завданнями закладів освіти, у яких проводиться Конкурс.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>7 грудня відбувся обласний етап X Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, в якому взяли участь 144 здобувачі освіти.</p> <p>Обласний етап XX Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика відбувся 14 грудня 2019 року (192 учасника).</p> <p>25 листопада 2019 року у м. Києві в приміщенні Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» відбулося вручення банківських карток на отримання стипендії Президента України переможцям IV етапу Всеукраїнських олімпіад із навчальних предметів та III етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт Малої академії наук України у 2018/2019 навчальному році. До участі в урочистостях були запрошені 2 учні та 2 студенти Чернігівщини.</p> <p>6 грудня 2019 року в закладах освіти області відбувся Всеукраїнський етап Міжнародного математичного конкурсу. Метою конкурсу є популяризація математичних ідей та підтримка талановитих школярів.</p>
14.	Збереження та розвиток мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, забезпечення умов їх функціонування та раціонального використання.	<p>Улітку 2019 року в області забезпечено функціонування 464 дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, підпорядкованих органам управління освітою, з них: 450 табори з денним перебуванням, 2 наметові містечка, 12 дитячих стаціонарних оздоровчих закладів. Заклади дошкільної освіти було переведено на оздоровчий режим роботи.</p> <p>За період літньої оздоровчої компанії оздоровчо-відпочинковими послугами охоплено 30 тис. школярів, що становить 33,4% від контингенту здобувачів освіти 1-10 класів.</p> <p>Оздоровлення вихованців інтернатних закладів обласного підпорядкування проведено на базі дитячих позаміських закладів: «Зміна» Чернігівського району, «Барвінок» Менського району.</p> <p>Дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі дітей з інвалідністю, оздоровлено в позаміському закладі «Веселка» Прилуцького району на базі Удайцівського навчально-реабілітаційного центру, де створено відповідні умови.</p> <p>Відповідно до Програми оздоровлення та відпочинку дітей Чернігівської області на 2016-2020 роки в червні-липні забезпечується функціонування Чернігівської обласної літньої школи для обдарованих та талановитих дітей на базі дитячого табору «Юний турист» Чернігівського району.</p>
Завдання 3. Розвиток професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до потреб регіонального ринку праці, у тому числі розвиток професійної освіти впродовж життя		
15.	Модернізація мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти, підвищення їх наповнюваності шляхом реорганізації та укрупнення.	За підсумками 2019 року закладами професійної (професійно-технічної) освіти проведено випуск 1933 кваліфікованих робітників, підготовлених за регіональним і державним замовленням. Станом на 01.01.2020 67 % (1307) випускників працевлаштувались на підприємствах різних галузей регіону, зокрема: в промисловості – 323 (24,7%), торгівлі і громадському харчуванні – 283 (21,7 %), будівництві – 235 (18 %), сільському господарстві –

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>162 (12,4 %), транспорті – 151 (11,6 %), житлово-комунальному господарстві й сфері побуту – 153 (11,6 %).</p> <p>Реагуючи на запити ринку праці, Державним професійно-технічним навчальним закладом «Чернігівське вище професійне училище» отримано ліцензію на право провадження професійної освіти з професії «Живописець», Чернігівським центром професійно-технічної освіти – «Кухар дитячого харчування», «Калькулятор», «Контролер-касир», Державним професійно-технічним навчальним закладом «Сновське вище професійне училище лісового господарства» – спеціальності «Харчові технології».</p> <p>У листопаді для 13 закладів професійної (професійно-технічної) освіти сформовано регіональне замовлення на 2020 рік в обсязі 2020 осіб. Крім того, 7 із них планують здійснити набір 412 вступників за державним замовленням.</p>
16.	Створення освітнього середовища для забезпечення якісної професійної (професійно-технічної) освіти.	<p>У рамках реалізації Плану розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2019 – 2021 роки, з метою підвищення якості у підготовці робітничих кадрів, задоволення вимог роботодавців щодо рівня компетентності випускників у закладах професійної освіти поступово модернізується освітнє середовище. Так, за державної підтримки у грудні відкрито сучасно обладнаний Регіональний навчально-практичний центр деревообробних технологій на базі Державного професійно-технічного навчального закладу «Сновське вище професійне училище лісового господарства». Вживаються дієві заходи зі створення аналогічного центру сучасних технологій сфери громадського харчування на базі Ніжинського професійного аграрного ліцею.</p> <p>Крім того, удосконалення навчально-матеріальної бази закладів професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється за рахунок власних надходжень.</p> <p>Упродовж 2019 року для навчальних цілей придбано: 44 персональних комп'ютери, 14 ноутбуків, 11 телевізорів, 9 мультимедійних проєкторів, 6 інтерактивних дошок, принтери; обладнання (компресор пересувний, швейна машина, 5 електроплит, піч конвекційна та пароконвекційна, шафа для випікання, фритюрниця, кухонний комбайн, мийки, парогенератор, праски, спортобладнання); робочий інструмент, засоби індивідуального захисту, стенди, витратні матеріали для навчальних цілей; запчастини для сільськогосподарської техніки й автотранспортних засобів, оприскувач рослин, розкидач мінеральних добрив.</p> <p>Упровадження в освітній процес інноваційних виробничих технологій відбувається шляхом співпраці з підприємствами – замовниками кадрів, підприємствами – виробниками сучасного обладнання, матеріалів, інструменту й торгівельними фірмами, що їх реалізують.</p>
17.	Посилення профорієнтаційної роботи серед учнівської молоді.	У закладах професійної (професійно-технічної) освіти області з лютого до травня 2019 року проведено Дні відкритих дверей для шкільної молоді, де презентовано робітничі професії,

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>навчально-матеріальну базу, умови вступу, проведено майстер-класи.</p> <p>З метою сприяння учнівській молоді в усвідомленому виборі професійного майбутнього агітбригадами Куликівського, Дігтярівського, Сокиринського, Ічнянського, Ніжинського професійних агролицеїв, Сновського ВПУ лісового господарства проведено професійну орієнтацію серед старшокласників в закладах загальної середньої освіти районів та ОТГ регіону.</p> <p>У рамках флешмобу «Навчайся та працюй в Україні», що проводився з метою популяризації робітничих професій та закладів професійної (професійно-технічної) освіти на сітілайтах центральних вулиць м. Чернігова розміщувалась зовнішня соціальна реклама.</p> <p>21 березня 2019 року відбулася перша профорієнтаційна виставка-форум «Я – PROFI», учасниками якої стали близько 1200 школярів 8-11 класів ОТГ, районів, міста обласного центру. Учнівська молодь, їх батьки та вчителі ознайомились із діяльністю закладів професійної (професійно-технічної) освіти області, можливістю здобуття робітничих професій, їх особливостями, у тому числі для започаткування в майбутньому власного бізнесу. Водночас учні закладів загальної середньої освіти, з допомогою фахівців міського та обласного центрів зайнятості, мали можливість дізнатися про актуальні вакансії на регіональному ринку праці.</p> <p>Важливим чинником популяризації робітничих професій, професійної орієнтації молоді та стимулювання творчої активності молоді є конкурсні змагання серед здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти. Так, упродовж листопада в рамках Всеукраїнського конкурсу професійної майстерності «WorldSkills Ukraine» на регіональному рівні проведено відбіркові змагання серед учнів та випускників професійних (професійно-технічних) закладів освіти з компетенцій: зварювальні роботи, кулінарне мистецтво, слюсарні роботи, перукарське та кондитерське мистецтво.</p> <p>Для підвищення рівня поінформованості учнів 8-11 класів закладів загальної середньої освіти області про світ професій, спрямування їх до правильного вибору професійного майбутнього в грудні педагогами професійної освіти проведено 50 профорієнтаційних тренінгів</p>
<i>Завдання 4. Підвищення якості і конкурентоспроможності вищої освіти</i>		
18.	Створення умов для підвищення якості підготовки фахівців з урахуванням вимог регіонального ринку праці.	<p>На шляху підвищення якості підготовки фахівців відбувається поступова оптимізація мережі закладів вищої та фахової передвищої освіти області, на вимогу часу зазнає коректив спектр напрямів підготовки спеціалістів.</p> <p>З метою приведення у відповідність до чинного законодавства та створення максимально сприятливих умов для розвитку і навчання студентів рішенням сесії Чернігівської обласної ради від 25 вересня 2019 року Новгород-Сіверському та Прилуцькому медичним училищам</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		надано статус коледжів. Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 10.12.2019 Чернігівський національний технологічний університет перейменовано у Національний університет «Чернігівська політехніка». У закладах вищої освіти області відкрито нові спеціальності та спеціалізації, а саме: «Фармація, промислова фармація», «Харчові технології», «Менеджмент креативних індустрій і соціальних інновацій», «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», «Менеджмент креативних індустрій і соціальних інновацій».
19.	Сприяння створенню умов для розвитку здібностей студентів у процесі навчання та участі в науковій роботі. Впровадження особистісно-зорієнтованих технологій навчання та індивідуалізації навчального процесу.	Координацію і організацію науково-дослідної роботи студентів здійснюють такі підрозділи: Рада молодих вчених, Наукове товариство студентів та аспірантів, до складу яких входять студенти, магістранти, аспіранти та молоді викладачі. На базі закладів вищої освіти області працюють творчі науково-дослідницькі групи та гуртки. Для студентів та молодих вчених проводяться «Літні польові школи» на базі екологічних та археологічних експедицій. Студенти беруть участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук, а також у Всеукраїнських студентських олімпіадах. Молоді вчені постійно публікують власні наукові статті. На базі університетів області організовуються студентські наукові конференції.

5.6. Культура і туризм

Завдання 1. Розвиток культури і мистецтв

1.	Проведення на належному організаційному та творчому рівні культурно-мистецьких заходів з нагоди державних свят, пам'ятних дат, ювілеїв, фестивалів та конкурсів.	Проведено централізовані заходи з нагоди відзначення державних свят, знаменних та пам'ятних дат, зокрема: Дня Соборності України, 100-річчя Акту злуки УНР та ЗУНР, Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту, урочистого зібрання «Чернігівське земляцтво», Дня пам'яті Героїв Крут, Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав та 30-річчя виведення військ з Афганістану, Дня Героїв Небесної Сотні, 100-річчя подій Української революції 1917-1921 років, вшанування Героїв Дебальцевого, Дня національної гвардії України, Дня українського добровольця, вшанування жертв Корюківської трагедії, 350-річчя заснування Гетьманської столиці в м. Батурині, Дня визволення в'язнів фашистських концтаборів, Дня Чорнобильської трагедії, Дня пам'яті та примирення, Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дня матері, Всесвітнього дня вишиванки, Дня пам'яті геноциду кримськотатарського народу, Дня пам'яті жертв політичних репресій, заходи з нагоди 5-річчя утворення 13 батальйону територіальної оборони Чернігівщини, Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні, Дня Конституції України, Дня Державного Прапора України та Дня незалежності України, Дня пам'яті захисників України, Дня партизанської слави, Дня захисника України, Дня українського козацтва та інших. З метою реалізації молодіжної політики та національно-патріотичного виховання проведено
----	--	---

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		ряд фестивалів та свят. Серед учнів мистецьких шкіл проведено обласні конкурси: конкурс виконавців на фортепіано «Первоцвіт» серед учнів молодших класів, конкурс виконавців на народних інструментах «Первоцвіт», конкурс виконавців на фортепіано серед учнів старших класів, конкурс виконавців на струнно-смичкових інструментах, конкурс виконавців з вокалу.
2.	Постановка нових вистав та концертних програм, активізація гастрольно-концертної діяльності.	За 2019 рік репертуар театральних-видовищних підприємств поповнився 88 новими концертними та театралізованими концертними програмами, 22 виставами, з них 3 капітально поновлені. Творчі колективи та окремі виконавці брали участь в Міжнародному театральному фестивалі «Мельпомена Таврії» (м. Херсон), Міжнародному фестивалі театрів ляльок «І люди, і ляльки-2019» (м. Львів), Всеукраїнському театральному фестивалі «Коломийські представлення» (м. Коломия), Всеукраїнському святі театального мистецтва «Вересневі Самоцвіти» (м. Кропивницький), Всеукраїнському театральному фестивалі «Кремечуцька весна» (м. Кременчук), Всеукраїнському фестивалі «Гоголь-фест» (м. Полтава), Всеукраїнському фестивалі «Різдвяний передзвін» (м. Львів), Всеукраїнському театральному фестивалі «Східний експрес» (м. Северодонецьк), Міжнародному фестивалі театрів ляльок «Подільська лялька» (м. Вінниця), Всеукраїнському фестивалі «Барви життя» для осіб з обмеженими можливостями (м. Київ), Всеукраїнському хоровому конкурсі «ЩЕДРИК ФЕСТ» (м. Покровськ), VI відкритому фестивалі духової музики «Фанфары сяброў» (м. Поріччя, Гродненська область, Республіка Білорусь), Міжнародному театральному фестивалі «Гоголь на Каляди» (м. Мінськ, Республіка Білорусь), Міжнародному театральному фестивалі «Слов'янські театральні зустрічі» (м. Гомель, Республіка Білорусь) тощо.
3.	Реалізація обласної цільової довгострокової програми «Мистецька освіта Чернігівщини на 2011-2025рр.», проведення обласних конкурсів і фестивалів серед учнів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів.	На виконання обласної цільової довгострокової Програми «Мистецька освіта Чернігівщини» за рахунок коштів обласного бюджету витрачено 19,3 млн грн, у тому числі на підвищення кваліфікації працівників культури і мистецтв в Чернігівській філії Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв –795,0 тис. грн. Проведено 21 обласний та всеукраїнській конкурс, в яких взяли участь 442 дитячих колективи та 1388 учнів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (ПСМНЗ). На проведення відповідних заходів використано з обласного бюджету 108,8 тис. грн. Проведено 4 засідання обласної Ради директорів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів.
4.	Підвищення кваліфікації працівників культури і мистецтв в Чернігівському інституті мистецтв та менеджменту культури Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.	За 2020 рік підвищили кваліфікацію 19 працівників культурно-мистецької сфери. КЗ «Обласний центр народної творчості» проведено 5 семінарів: семінар-практикум з гончарства та кераміки «Народна іграшка»; семінар-тренінг «Додаткові фінансові можливості для діяльності закладів культури та ОТГ, методичні рекомендації до написання грантів»; семінар-виставка з дерево різьблення «Художнє різьблення Чернігівщини. Розмаїття

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	Проведення семінарських занять для працівників культури.	дерев'яної іграшки»; семінар-виставка з писанки та ляльки-мотанки «Великодній кошик. Обереги». семінар з фольклорного, вокально-хорового та інструментального жанрів
5.	Підтримка розвитку культурно-мистецьких закладів.	У 2019 році виконано 39 капітальних та 295 поточних ремонтів, в тому числі відремонтовано 223 сільські заклади за рахунок коштів бюджету та інших джерел фінансування, передбачених законодавством на загальну суму 20,4 млн грн. Використовувались власні кошти та спонсорська допомога, кошти, які виділялись депутатами та місцевими меценатами. В обласному філармонійному центрі фестивалів та концертних програм облаштована сцена та глядацька зала.
Завдання 2. Популяризація туристично-рекреаційного потенціалу Чернігівщини		
6.	Організація та проведення рекламно-інформаційних турів для представників туристичної галузі та ЗМІ.	У 2019 році проведено 4 рекламно-інформаційні тури по Чернігівській області для засобів масової-інформації, туроператорів та представників туристичної сфери України.
7.	Виготовлення інформаційно-довідкової продукції про туристичний потенціал Чернігівщини.	З метою популяризації туристичного потенціалу області виготовлено 9 різновидів інформаційно-довідкової продукції загальним тиражем 11 тисяч одиниць, яка розповсюджується в обласному туристично-інформаційному центрі, у готелях та туристичних об'єктах області, під час виставок та інших презентаційних заходах.
8.	Участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних презентаціях та виставково-ярмаркових заходах.	Впродовж 2019 року туристичний потенціал області презентовано у рамках 10 туристичних заходів, а саме: на Міжнародній туристичній виставці «NA STYKU KULTUR у місті Лодзь (Республіка Польща), під час конференції «Туризм як інструмент міжкультурної взаємодії», що відбулась у рамках Міжнародного туристичного тижня в Одесі, на 25-й – Міжнародній туристичній виставці UITT 2019 «Україна – подорожі та туризм» у м. Києві, 22-й Міжнародній виставці туристичних послуг у Мінську «Відпочинок – 2019», 20-й Міжнародній виставці «Весна в Гомелі», заходах з нагоди Дня української культури у Мінську, Другому форумі регіонів України та Білорусі у Житомирі, на всеукраїнських виставках у Кропивницькому, Полтаві та Запоріжжі.
Завдання 3. Розвиток сільського та фестивального (подієвого) видів туризму		
9.	Проведення семінарів-практикумів у сфері сільського зеленого та інших видів туризму.	У лютому проведено тренінг-семінар «Розвиток сільського та екологічного туризму як важливий фактор соціально-економічного розвитку сільської місцевості». Також організовано 3 навчальні семінари для представників туристичної сфери області.
10.	Забезпечення туристичної складової під час проведення культурно-мистецьких заходів в області.	Туристичний потенціал області був представлений в рамках заходів з нагоди утворення товариства «Чернігівське земляцтво», річниці бою під Крутами та 350-річчя утворення в Батурині гетьманської столиці.
Завдання 4. Збереження та облік пам'яток містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва		

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
11.	Проведення паспортизації об'єктів містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва Чернігівської області.	У 2019 році фінансування заходів програми з обласного бюджету не здійснювалось.
5.7. Фізична культура і спорт		
Завдання 1. Зміцнення здоров'я населення засобами фізичної культури і спорту		
1.	Виконання заходів з реалізації в області Національної стратегії з оздоровчої рухової активності «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація». Проведення в населених пунктах області спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів серед усіх верств населення.	Реалізовувалась обласна Програма розвитку фізичної культури та спорту в Чернігівській області на період 2017- 2020 роки. Фізкультурно-спортивними товариствами, центрами «Спорт для всіх» спільно з обласним відділенням НОК України проведено 929 масових фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів, серед яких галузеві Спартакіади трудящих, «Веселі старти», «Мама, тато, я – спортивна сім'я», «Хто ти майбутній олімпієць», «Не лінуйся-рухайся», «Спорт для всіх в парках і скверах», «Ти зможеш якщо я зміг», «Олімпійський день», «Олімпійське літо», «Олімпійське лелечення», «Я патріот», тощо з загальною кількістю учасників понад 170 тис. осіб. Для інвалідів, учасників АТО та інших вразливих категорій громадян Центром «Інваспорт» проведено спортивні заходи, спрямовані на реабілітацію спортсменів з інвалідністю за програмою Спартакіади «Повір у себе». Продовжено реалізацію проектів фізкультурно-спортивного спрямування за участі Громадських організацій, для реалізації яких надана фінансова підтримка з обласного бюджету. Для дольової участі в реалізації проектів на 2019 рік виділено 200,0 тис. грн, з яких у звітному році реалізовано 5 проектів на суму 111,7 тис. грн.
2.	Забезпечення функціонування та удосконалення мережі закладів фізичної культури і спорту	Забезпечено функціонування 48 спортивних шкіл, 2-х ШВСМ, обласних центрів «Інваспорт» та «Спорт для всіх», 2-х баз олімпійської підготовки, 69 громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування.
Завдання 2. Покращення матеріально-технічної бази фізичної культури і спорту		
3.	Будівництво, капітальна реконструкція і ремонт капітальних спортивних споруд та оснащення їх сучасним інвентарем і обладнанням.	Протягом 2019 року за підтримки ДФРР в області здійснено реконструкцію зали для фізкультурно-оздоровчих занять в існуючій будівлі Семенівського міського палацу культури, реконструкцію стадіону СДЮШОР з футболу «Юність» у м. Чернігові, інших об'єктів.
4.	Реалізація Програми будівництва міні-футбольних полів зі штучним покриттям для масового використання.	Протягом 2019 року в містах, селищах і селах області здійснено будівництво 26 міні-футбольних полів зі штучним покриттям та мультифункціональних майданчиків для розвитку ігрових видів спорту, у т.ч. 16 майданчиків згідно з державними бюджетними Програмами на умовах співфінансування та 10 за рахунок місцевих бюджетів.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
Завдання 3. Виконання планів підготовки провідних спортсменів Чернігівщини до літніх 2020 року Олімпійських і Паралімпійських ігор у м. Токіо (Японія), чемпіонатів світу та Європи		
5.	Забезпечення фінансування участі провідних спортсменів області у відбіркових і контрольних змаганнях, передбачених індивідуальними планами підготовки до літніх 2020 року Олімпійських і Паралімпійських ігор у м.Токіо (Японія).	Забезпечено фінансування участі провідних спортсменів області, кандидатів на участь в літніх 2020 року Олімпійських іграх у відбіркових і контрольних змаганнях на загальну суму 159,4 тис. грн.
6.	Придбання провідним спортсменам необхідних предметів екіпіровки, інвентарю та обладнання, медичних, відновлювальних і вітамінних препаратів та технічних засобів відповідно до потреби.	Придбано інвентарю і обладнання провідним спортсменам області, кандидатам на участь в літніх 2020 року Олімпійських та Паралімпійських іграх на загальну суму 188,8 тис.грн. (тренажер електронний для стрільби «Скат», пістолет пневматичний, набойки пневматичні – 80 тис.шт., емульсії для змащування лиж 23 упак., накладки для тенісних ракеток - 7).
7.	Розв'язання соціально-побутових проблем і створення максимально сприятливих умов для тренувань провідним спортсменам, кандидатам на участь в літніх 2020 року Олімпійських і Паралімпійських іграх у м.Токіо (Японія).	Кандидату на участь в літніх 2020 року Олімпійських у м. Токіо (Японія) Валентині Кисіль (важка атлетика) придбано квартиру в м.Чернігові.
5.8. Розвиток інформаційного простору		
Завдання 1. Зміцнення інформаційної галузі Чернігівщини		
1.	Проведення семінарів, засідань за «круглим столом», інших заходів з метою підвищення професійного рівня журналістів.	Представники засобів масової інформації (в першу чергу, молоді журналісти) за потребою отримували консультації спеціалістів Департаменту з питань висвітлення ходу реформ в області, реалізації інфраструктурних проектів тощо.
2.	Проведення форуму працівників ЗМІ з нагоди Дня журналіста.	7 червня проведено відкритий форум медійників Чернігівщини з нагоди Дня журналіста. Заходом охоплено 50 учасників. У рамках форуму відбулося спілкування працівників ЗМІ з головою облдержадміністрації, нагородження переможців конкурсу журналістських робіт «МедіаЧе», благодійний аукціон фотопортретів журналістів.
3.	Надання фінансової підтримки друкованим виданням «Сіверянський	За кошти обласного бюджету надано фінансову підтримку: науковому журналу «Сіверянський літопис» – 90 тис. грн (забезпечено випуск 6 номерів загальним накладом 1500

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	літопис», «Літературний Чернігів», «Живи з надією».	примірників); літературному журналу «Літературний Чернігів» – 60 тис. грн (4 номери накладом 1200 примірників); газеті для людей з інвалідністю «Живи з надією» – 70 тис. грн (21 номер загальним накладом 42,63 тис. примірників).
Завдання 2. Забезпечення відкритості у діяльності органів влади, створення умов для реалізації на території області державної інформаційної політики та забезпечення інформаційних потреб населення		
4.	Проведення засідань тематичних прес-брифінгів в ОДА.	Проведено 40 пресбрифінги з найбільш актуальних питань суспільно-політичного та економічного життя області. Зокрема, розглядалися питання перерахунку пенсій, надання населенню житлових субсидій, працевлаштування безробітних, захисту прав споживачів, забезпечення житлом осіб з числа дітей-сиріт, розвитку фізичної культури і спорту в області, виїзду з дитиною за кордон, профілактики домашнього насильства, проведення зовнішнього незалежного оцінювання, попередження пожеж в екосистемах області тощо. Медіазаходи супроводжувалися презентаціями, матеріали за їх результатами розміщувалися на офіційному вебсайті ОДА, а також розповсюджувалися серед ЗМІ області.
5.	Організація висвітлення діяльності облдержадміністрації у засобах масової інформації області.	Забезпечено висвітлення діяльності облдержадміністрації та її структурних підрозділів на офіційному вебсайті ОДА, а також сторінці Чернігівської ОДА в мережі Facebook (з коментарями керівництва ОДА та експертів, інфографіками, фото- та відеоматеріалами). Крім того, здійснювалася розсилка новин на місцеві ЗМІ: телерадіокампанії області, друковані ЗМІ, Інтернет-ресурси. У рамках угод з висвітлення діяльності забезпечено виготовлення і трансляцію 173 телесюжетів в ефірі ТОВ «ТРО «Ліга» та КП «ТК Прилуки» Прилуцької міської ради; створення і ротацію 16 радіороликів в ефірі 7 загальнонаціональних радіостанцій на території м. Чернігів і прилеглих районів; розміщено 241 публікацію у місцевих друкованих ЗМІ, у тому числі оприлюднено регуляторні акти, прийняті облдержадміністрацією.
6.	Координація діяльності інформаційних служб РДА, МВК, ОТГ, територіальних підрозділів ЦОВВ. Проведення семінарів, засідань за «круглим столом», інших заходів з метою підвищення професійного рівня осіб, відповідальних за зв'язки з громадськістю.	Постійно, в оперативному режимі, забезпечено координацію діяльності інформаційних служб РДА, МВК, ОТГ, територіальних підрозділів ЦОВВ. За потреби надавалися консультації задля забезпечення більш ефективної реалізації державної інформаційної політики, взаємодії зі ЗМІ, підготовки інформаційних матеріалів.
7.	Виготовлення та розміщення соціальної реклами.	Протягом 2019 року розміщувалися білборди та сітілайти з нагоди визначних та пам'ятних дат: Дня Соборності України, Дня пам'яті Героїв Крут, Міжнародного дня прав жінок та миру, 380-ї річниці з дня народження Гетьмана України Івана Мазепи, Міжнародного дня визволення в'язнів фашистських концтаборів, Дня пам'яті та примирення і 74-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дня Європи, Дня пам'яті жертв політичних

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>репресій, Дня Конституції України, Дня Незалежності України, Дня захисника України, Дня Гідності і Свободи, Дня пам'яті жертв голодоморів, а також у рамках інформаційних кампаній «Я маю право», «Тютюновий дим – невидимий вбивця», «Державна допомога у запобіганні посттравматичним стресовим розладам», «Реформування інтернатних закладів», на підтримку військовополонених моряків, 75-ої річниці вигнання нацистських окупантів з України та обласного заходу «Єдина родина Чернігівщини» для членів родин воїнів загиблих в АТО / ООС.</p> <p>Забезпечено поширення серед місцевих теле- і радіомовників матеріалів соціальної реклами в рамках інформаційних кампаній «Дим – невидимий вбивця» Міністерства охорони здоров'я України та ГО «Життя», «Я мріяв. А ти – зможеш!» Міністерства у справах ветеранів України, «Герої наших сердець» Міністерства з питань тимчасово окупованих територій України.</p>
8.	Забезпечення сурдоперекладу інформаційних передач Чернігівської ОДТРК.	Забезпечено оплату послуг із сурдоперекладу 2880 хв інформаційних сюжетів філії ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція» (96 випусків).

Завдання 3. Популяризація книжкової продукції Чернігівщини та збагачення її асортименту

9.	Забезпечення видання суспільно значущих творів місцевих авторів, їх розповсюдження серед бібліотек області та поширення іншими шляхами.	<p>Забезпечено підготовку до друку та випуск збірки матеріалів обласної пошуково-дослідницької експедиції дітей та учнівської молоді «Герої Сіверського краю. Книга пам'яті Чернігівської області» (том 1 (2014–2015 роки)), створеної за ініціативи ГО «Єдина родина Чернігівщини». З 500 віддрукованих примірників 300 передано родинам загиблих оборонців України, 200 – розповсюджено серед бібліотек області.</p> <p>За результатами відкритого конкурсу рукописів місцевих авторів забезпечено видання 9 книг загальним накладом 2200 примірників: «За годину до раю», авторка – Лілія Черненко, літературно-художнє видання (повість), 300 примірників; «Кришталевий птах», авторка – Тетяна Винник; літературно-художнє видання (повість для дітей), 300 примірників; «Народна культура Чернігівського району (традиція та сучасний стан побутування)», науково-популярне видання (збірка статей з етнології, фольклористики та мистецтвознавства), 300 примірників; «І лелека не звіє гніздо...»; громадсько-політичне видання (збірка публіцистичних творів), 200 примірників; «Селекція літер», літературно-художнє видання (збірка віршів), 200 примірників; «Право на щастя, або Роздуми сучасної жінки», літературно-художнє видання (збірка поетичних та прозових творів), 200 примірників; «Про те, як надворі дощ моросить», літературно-художнє видання (збірка віршів), 200 примірників; «Хроніки втраченого шансу: Шлях суверенної демократії», літературно-художнє видання (повість), 300 примірників; «На інтимнім фронті тиші не буває», літературно-художнє видання (збірка поетичних творів), 200 примірників.</p>
----	---	---

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
5.9. Розвиток громадянського суспільства		
Завдання 1. Забезпечення тісної взаємодії між органами виконавчої влади області та інститутам громадянського суспільства		
	<p>Підтримка роботи Громадської ради при облдержадміністрації, інших консультативно-дорадчих органів.</p>	<p>13 лютого відбулось підсумкове засідання Громадської ради попереднього скликання, під час якого заслухано звіт голови Громадської ради про роботу консультативно-дорадчого органу за два роки діяльності. 21 лютого Громадська рада провела засідання за «круглим столом» з обговорення найбільш актуальних проблем реформування медичної галузі області.</p> <p>У січні-лютому формувався новий склад Громадської ради при ОДА. 19 березня відбулися установчі збори. До складу Громадської ради увійшли 136 осіб.</p> <p>Під час двох засідань Громадської ради (24 квітня та 29 травня) обрано голову консультативно-дорадчого органу та його першого заступника, затверджено голів 24 комітетів, а також регламентні документи.</p> <p>20 червня президією Громадської ради підтримано пропозицію громадської організації «Чернігівський центр соціальної адаптації бездомних та безпритульних» про створення на базі колишнього комунального закладу «Левоньківська психіатрична лікарня» Регіонального центру соціальної адаптації бездомних та безпритульних.</p> <p>21 червня три комітети Громадської ради провели засідання за «круглим столом» на тему «Обговорення шляхів вирішення питання щодо проведення громадської експертизи в територіальних органах та установах Держпродспоживслужби України», 25 червня за ініціативи комітету з питань сім'ї та захисту прав дітей відбулось засідання за «круглим столом» на тему: «Аналіз організаційних та проблемних питань Ніжинського дитячого будинку-інтернату та шляхи їх вирішення».</p> <p>10 липня відбулись збори членів Громадської ради, 6 серпня – засідання за «круглим столом» на тему: «Загрози і ризики неконтрольованої експлуатації внутрішньобудинкових газорозподільних систем. Шляхи вирішення проблеми».</p> <p>29 жовтня на засіданні за «круглим столом» обговорено роль християнських цінностей у розвитку дитини в сім'ї та в школі, 20 листопада – питання збереження та розвитку КЗ «РЛП «Ялівщина».</p> <p>У 2019 році забезпечено роботу Координаційної ради з питань сприяння розвитку громадянського суспільства при Чернігівській обласній державній адміністрації (до складу входять 27 осіб, з них представників громадськості – 17).</p> <p>Під час засідань розглядалися питання про реалізацію правопросвітницького проекту «Я маю право!» у Чернігівській області; про хід виконання у 2019 році обласної Програми залучення організацій громадянського суспільства до надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів на 2019-2020 роки; про розробку Стратегії сталого розвитку області на період до</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>2027 року; про стан виконання Плану заходів на 2019 рік щодо реалізації в Чернігівській області Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016-2020 роки; про проект Плану заходів на 2020 рік щодо реалізації в Чернігівській області Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016-2020 роки.</p> <p>З метою налагодження співпраці органів виконавчої влади області та громадськості, організацій громадянського суспільства, забезпечення можливості і полегшення комунікації та обміну досвідом між організаціями громадянського суспільства за ініціативи Координаційної ради на сайті Чернігівської ОДА створено Добровільний реєстр організацій громадянського суспільства. Зареєстровано 28 організацій громадянського суспільства.</p>
<i>Завдання 2. Надання сприяння діяльності інститутами громадянського суспільства області у їх діяльності</i>		
2.	Проведення конкурсу програм (проектів, заходів) для інститутів громадянського суспільства (ІГС) області, сприяння у реалізації громадських проектів.	<p>У 2019 році здійснювалася реалізація 6 проектів ІГС – переможців конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених ІГС, на виконання (реалізацію) яких надана фінансова підтримка з обласного бюджету: «Соціологічне дослідження громадської думки з актуальних соціально-політичних проблем Чернігівської області» (громадська організація «Чернігів Європейський»); «Домашнє насильство: соціологічний аналіз явища в Чернігівській області» (громадська організація «Чернігів Європейський»); «Оцінка ефективності використання коштів субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ за 2016-2018 рр.» (громадська організація «Громадський центр «ЧАС»); «Розширення можливостей жінок у прийнятті рішень – успішна децентралізація влади» (громадська організація «Спілка жінок Чернігівщини»); «Поетична платформа «Світ жіночими очима» (Прилуцька міська організація професійної спілки працівників культури); «Літературні родинні читання «Словограй» (громадська організація «Центр «Апельсин»).</p> <p>Також у 2019 році прийнято 7 конкурсних пропозицій від 6 громадських організацій, реалізація яких запланована у 2020 році. За пропозиціями представників ІГС збільшено граничний обсяг коштів на реалізацію одного проекту з 25 до 30 тис. грн.</p>
3.	Сприяння інститутам громадянського суспільства у проведенні громадських моніторингів, здійсненні громадських та антикорупційних експертиз.	Надано сприяння у проведенні Антикорупційною Громадською Спілкою «Совість» громадської експертизи виконання Чернігівською облдержадміністрації покладених на неї завдань і функцій з реалізації Закону України «Про запобігання корупції».
4.	Сприяння поширенню в області меценатства та волонтерського руху. Проведення щорічного обласного конкурсу «Благодійник року» імені меценатів Тарновських.	<p>Упродовж 2019 року надано сприяння об'єднанням громадян у проведенні заходів (організація презентацій, семінарів, інших публічних акцій). Інформація про їхню діяльність, проекти соціального спрямування поширювалась у ЗМІ області.</p> <p>У рамках проведення щорічного обласного конкурсу «Благодійник року» імені меценатів Тарновських відзначено 39 номінантів у 6 номінаціях: «Благодійник року – всеукраїнська</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		бізнес-структура», «Благодійник року – регіональна бізнес-структура», «Благодійник року – неприбуткова організація», «Благодійник року – представник малого бізнесу», «Благодійник року – приватна особа», «Благодійник року – вдячність волонтеру». Урочиста церемонія нагородження відбулася 6 грудня в Чернігівському обласному художньому музеї імені Григорія Галагана.
5.	Надання інформаційної підтримки інститутам громадянського суспільства.	Надано підтримку (інформаційну, сприяння в реалізації проектів) інститутам громадянського суспільства: благодійній організації «Чернігівське відділення благодійної організації «Всеукраїнська Мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД»; громадській організації «Асоціація регіональних засобів масової інформації»; обласній організації ветеранів України; обласному відділенню Української спілки в'язнів-жертв нацизму (УСВЖН); обласному відділенню УСВА (воїнів-інтернаціоналістів); громадській організації «Єдина родина Чернігівщини»; міській громадській організації «Асоціація безперервної фахової освіти «АТЕНЕУМ». громадській організації «Родина воїна»; обласній організації Національної спілки журналістів України; громадській організації «Центр «Апельсин».
6. Природокористування, екологічна безпека		
6.1. Використання природних ресурсів		
Завдання 1. Ефективне використання водних ресурсів		
1.	Забезпечення експлуатації міжгосподарських державних меліоративних систем.	Впродовж 2019 року підтримано в робочому стані меліоративні фонди, забезпечено безаварійну роботу каналів, дамб, гідротехнічних споруд, насосних станцій, зарегулювання води в каналах, виконано поточний ремонт та ремонтно-доглядові роботи, надано послуг з регулювання водно-повітряного режиму на площі 37,7 тис.га. Для забезпечення вологою сільськогосподарських угідь в літній період в каналах міжгосподарської мережі проведено зарегулювання води об'ємом 17,9 млн. м ³ води, з яких 6,0 млн. м ³ на торфових землях.
2.	Забезпечення державного управління водними ресурсами і проведення моніторингу вод.	Деснянське БУВР забезпечило виконання спостережень за гідрохімічним та радіологічним станом масивів поверхневих вод на 8 транскордонних ділянках водотоків у 10 пунктах моніторингу. Проведено 1312 вимірювань показників якості поверхневих вод. Аналіз засвідчив, що значних змін у гідрохімічному стані на контрольованих пунктах моніторингу не відбулось.
Завдання 2. Ефективне використання лісових ресурсів, поліпшення якісного складу лісів		
3.	Проведення заходів з боротьби зі шкідниками лісу, рубок формування і	За 2019 рік винищувальні роботи в осередках шкідників і хвороб проведено на площі 22836 га, рубки формування і оздоровлення лісів проведено на площі 17127,3 га.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	оздоровлення лісів.	
4.	Відтворення лісів на землях лісового фонду	У 2019 році відтворення лісів проведено на площі 2367,1 га (в т.ч. 80,4 га - захисні лісові насадження), з них 1989,7 га - посадка лісових насаджень, 377,4 га - природне поновлення.
5.	Встановлення лімітів використання лісових ресурсів при заготівлі другорядних лісових матеріалів та здійсненні побічних лісових користувань на 2019 рік.	Розпорядженнями голови облдержадміністрації від 25 жовтня 2018 року № 599 встановлено ліміти використання лісових ресурсів при заготівлі другорядних лісових матеріалів та здійсненні побічних лісових користувань.
Завдання 3. Раціональне використання земельних ресурсів		
6.	Проведення робіт з оновлення нормативної грошової оцінки земель населених пунктів та розробки нормативної грошової оцінки земельних ділянок за межами населених пунктів.	Оновлено та затверджено на сесіях місцевих рад нормативну грошову оцінку (НГО) 300 населених пунктів. Проведено оцінку НГО 72 земельних ділянок несільськогосподарського призначення на площі 300,19 га. На території області повністю проведена НГО земель сільськогосподарського призначення за межами населених пунктів.
6.2. Охорона навколишнього природного середовища та техногенна безпека		
Завдання 1. Зменшення негативного впливу відходів на довкілля, збереження і відтворення природного різноманіття		
1.	Утилізація та знешкодження непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин на території області.	Районними інвентаризаційними комісіями в березні 2019 року завершено проведення комплексної інвентаризації місць накопичення хімічних засобів захисту рослин (ХЗЗР). В області залишаються неутілізованими 284,3 тонн непридатних до використання ХЗЗР, а саме: у Бахмацькому, Борзнянському, Варвинському, Ічнянському, Носівському, Прилуцькому, Ріпкинському, Семенівському, Сновському, Сосницькому, Срібнянському, Чернігівському районах та м. Прилуки. Незадовільний стан наявних місць зберігання ХЗЗР (52 складські приміщення) створює загрозу забруднення ґрунтів і підземних водоносних горизонтів та виникнення надзвичайної ситуації. Для утилізації всіх залишків ХЗЗР області необхідно близько 25 млн гривень. Щороку готуються та направляються до Мінекоенерго України запити про виділення коштів для здійснення утилізації ХЗЗР за межами України. В Україні на даний час відсутнє технологічне обладнання та підприємство, яке б мало ліцензію на утилізацію ХЗЗР.
2.	Знешкодження рідких токсичних відходів, що розміщені в ставках-накопичувачах.	Рідкі токсичні промислові відходи розміщені на 5 ставках-накопичувачах, які розташовані на території Новобілоуської сільської ради Чернігівського району. Місце видалення відходів паспортизоване (паспорт № 13 від 30.07.2004). Площа об'єкта – 5,6 га. Загальний обсяг накопичених відходів станом на 01.01.2020 (з початку експлуатації) складає 130,0 тис. тонн. З липня 2005 року експлуатація об'єкту припинена. На даний час відходи в ставках-

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		накопичувачах не розміщуються. 28.12.2019 до Мінекоенерго України подано повідомлення про плановану діяльність «Рекультивация ставків-накопичувачів рідких промислових відходів (район с. Масани) м. Чернігів», яка підлягає оцінці впливу на довкілля. В ході рекультивациі передбачається видобування та транспортування відходів зі ставків-накопичувачів до місця їх перероблення.
3.	Впровадження систем роздільного збирання відходів.	У 2019 році у 42-х населених пунктах області впровадили роздільне збирання твердих побутових відходів.
Завдання 2. Зменшення обсягів скидів забруднюючих речовин у поверхневі водні об'єкти та попередження забруднення підземних водоносних горизонтів		
4.	Будівництво нових чи реконструкція існуючих об'єктів водовідведення та очисних споруд.	Упродовж 2019 року в рамках Програми охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2014-2020 роки за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища (далі – Фонд) виконувалися роботи з реконструкції каналізаційних мереж в м. Сновськ. Для каналізаційної насосної станції в м. Прилуки придбано каналізаційний насос взамін зношеного. За рахунок коштів Фонду проведені роботи з будівництва системи водовідведення в м. Ніжин на умовах співфінансування з міського бюджету м. Ніжин. Крім того, протягом року виконано роботи з реконструкції каналізаційних очисних споруд в смт Короп, каналізаційної насосної станції КНП «Куликівська ЦРЛ» в смт Куликівка, проведено коригування проектно-кошторисної документації з реконструкції блоку ємностей очисних споруд в м. Ічня. У 2019 році проведено: реконструкцію каналізаційної насосної станції у м. Ічня, каналізаційних очисних споруд смт Варва (модернізована та автоматизована установка очищення стічних вод на основі енергозберігаючої технології «УМКА-БІО» продуктивністю 500 м ³ /добу).
5.	Проведення ліквідаційного санітарно-технічного тампонажу недіючих артезіанських свердловин.	У 2019 році на загальну суму 1995,84 тис. грн проведено тампонаж 25 недіючих безхазяйних артезіанських свердловин у двох районах: Семенівський – 19 свердловин (1440,17 тис. грн), Городнянський – 6 свердловин (555,67 тис. гривень). Зазначені природоохоронні заходи проведені з метою недопущення забруднення підземних водоносних горизонтів.
Завдання 3. Збереження і відтворення біологічного та ландшафтного різноманіття, формування екологічної мережі		
6.	Запровадження системи природоохоронних заходів збереження біо- та ландшафтного різноманіття.	У 2019 році в рамках Програми охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2014-2020 роки для попередження незаконного використання земель природно-заповідного фонду, з метою збереження та відтворення природних екологічних систем за кошти Фонду розроблено проект організації території, охорони, відтворення та рекреаційного використання РЛП «Міжрічинський». Для забезпечення його належного функціонування, охорони території і швидкого реагування на факти порушення

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>природоохоронного законодавства, комунальним закладом «РЛП «Міжричинський» Чернігівської обласної ради за кошти Фонду придбано технічні засоби (автомобіль, квадроцикл, три трицикли, десять велосипедів) на загальну суму 950,0 тис. гривень.</p> <p>Крім того, з Фонду профінансовано роботи з облаштування доріжок і стежок у парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва «Городнянський» м. Городня.</p>
7.	Розширення площі природно-заповідного фонду.	<p>За кількістю об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) область посідає перше місце в Україні, четверте – за їх площею. Зокрема, створено 669 об'єктів ПЗФ загальною площею 262,424 тис. га, що становить 7,87 % площі області.</p> <p>Упродовж 2019 року, з метою розширення мережі об'єктів і територій ПЗФ області, збереження ландшафтного та біологічного різноманіття, в тому числі червонокнижних видів та тих, що охороняються відповідно до міжнародних договорів, було оголошено 3 об'єкти ПЗФ загальною площею 1179,9345 га (+ 1164 га проти 2018 року):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Мурав'ївський» площею 1095,6832 га на території Грем'яцької та Кам'янсько-Слобідської сільських рад Новгород-Сіверського району (при цьому вперше за останні 13 років на Чернігівщині створено об'єкт ПЗФ загальнодержавного значення). 2. Ботанічний заказник місцевого значення «Цикля» площею 49,6 га на території Озерянської сільської ради Варвинського району. 3. Ландшафтний заказник місцевого значення «Сосна» площею 34,6513 га на території Валківської сільської ради Прилуцького району.
Завдання 4. Безпечний стан навколишнього природного середовища. Підвищення рівня суспільної екологічної свідомості		
8.	Удосконалення екологічного моніторингу навколишнього природного середовища шляхом модернізації, посилення координації діяльності суб'єктів моніторингу та вдосконалення систем управління даними як основи для прийняття управлінських рішень	<p>За фінансуванням міжнародного проекту THEOREMS-Dnipro «Транскордонна система гідрометеорологічного та екологічного моніторингу річки Дніпро» введено в дію автоматизовану станцію гідрологічного, метеорологічного та екологічного моніторингу (АНMES) з бездротовим підключенням до веб-сервера.</p> <p>У 2019 році проведено наукове дослідження стану водних ресурсів, атмосферного повітря, ґрунтів, рослинного та тваринного світу на території Ічнянського району після надзвичайної ситуації внаслідок вибухів боєприпасів. Проведено два засідання Комісії з питань моніторингу довкілля області, за результатами яких оновлено Порядок інформаційної взаємодії суб'єктів моніторингу довкілля Чернігівської області, розпочато діяльність з реалізації в області основних аспектів реформування системи державного моніторингу атмосферного повітря.</p>
9.	Збільшення частки екологічної інформації природоохоронного	Проводиться інформаційно-просвітницька робота природоохоронного спрямування під час тематичних нарад, засідань, круглих столів, громадських слухань тощо.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	спрямування, що поширюється через засоби масової інформації	<p>Серед основних розглянутих та висвітлених протягом 2019 року питань: недопущення незаконного полювання з використанням мисливських веж, вольєрів на території РЛП «Міжрічинський»; проблеми функціонування та розвитку території РЛП «Ялівщина» в рамках природоохоронного законодавства; видача та анулювання ліцензій на право провадження господарської діяльності щодо поводження з небезпечними відходами; використання водних ресурсів та оренди водних об'єктів області; проведення весняно-літньої нерестової заборони в області, зокрема недопущення незаконного вилову водних живих біоресурсів; запобігання виникненню пожеж в екосистемах на території області; обговорення робочого проекту «Реконструкція об'єкту «Екологічне покращення гідрологічного режиму та санітарного стану водойми № 3 в районі вул. Стрілецької у м. Чернігові»; впровадження на території Чернігівської області програми ПРООН: «Стале управління тваринництвом та збереження природних ресурсів на Півночі України»; реформування системи моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря; ефективні методи запровадження культури сортування; розвиток «зелених» технологій; проведення оцінки впливу на довкілля; реалізація повноважень служби державної охорони регіональних ландшафтних парків області; проведення санітарних заходів в Ічнянському національному природному парку; реалізація державної політики у сфері моніторингу довкілля та промислового забруднення; механізми та шляхи збільшення сплати ставки екологічного податку; реалізація Програми охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2014-2020 роки; виконання природоохоронних заходів за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення природоохоронних заходів на об'єктах комунальної власності; підвищення рівня обізнаності населення щодо захисту озонового шару та пом'якшення наслідків зміни клімату; вміст радіонуклідів в агропродукції Чернігівщини; рівень забруднення повітря області; охорона та збереження територій та об'єктів ПЗФ.</p> <p>Крім того, щомісяця на сайті Департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації розміщуються інформаційно-аналітичні дані екологічного моніторингу. У 2019 році надруковано Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Чернігівській області за 2018 рік, Екологічний паспорт Чернігівської області за 2018 рік, екологічні календарі на 2020 рік, книгу «Цікаво про тварин Чернігівщини», буклети «Оцінка впливу на довкілля» та «Стратегічна екологічна оцінка», рекламні постери для зовнішніх носіїв (сітілайти) – «Викинуте сміття повернеться у Ваш дім» та «Що вибираєте Ви?».</p> <p>Проведений щорічний екологічний конкурс «Одна планета – одне майбутнє»; щорічний екологічний фестиваль «Життя в стилі «ЕКО». Обидва заходи широко висвітлювалися в регіональних ЗМІ та на сторінках Інтернет-видань.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
10.	<p>Всебічне інформування громадськості про діяльність органів виконавчої влади у сфері охорони навколишнього природного середовища через власний веб-сайт, регіональні ЗМІ</p>	<p>З метою всебічного інформування громадськості про діяльність органів виконавчої влади у сфері охорони навколишнього природного середовища постійно розміщується та оновлюється відповідна інформація на вебсайті облдержадміністрації та її структурних підрозділів, в регіональних ЗМІ, на сторінках Інтернет-видань.</p> <p>6 березня взято участь у програмі «Тема дня» на телеканалі UA:Чернігів щодо обговорення питання причин гальмування розвитку регіонального ландшафтного парку «Ялівщина». Крім того, з даного питання підготовлено ряд коментарів для ЗМІ області, надані роз'яснення представникам громадськості в рамках забезпечення доступу до публічної інформації.</p>
<p>Завдання 5. Забезпечення захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій.</p>		
11.	<p>Проведення профілактично-роз'яснювальної роботи серед населення з метою попередження виникнення пожеж, надзвичайних ситуацій та подій, випадків загибелі та травмування людей на них.</p>	<p>В органи влади різних рівнів, на розгляд їх постійно діючих комісій, до органів місцевого самоврядування, відомчих, релігійних та громадських організацій 1069 рази направлено інформацію щодо організації та проведення на місцях профілактично-роз'яснювальної роботи серед населення. Також у вказані вище установи, організації та заклади направлено 273 інформацій з прикладами пожеж, надзвичайних подій, випадків загибелі і травмування людей на них для використання під час проведення профілактичних бесід, інструктажів громадян. Органами виконавчої влади на місцях прийнято або затверджено 281 розпорядження, рішення та план.</p> <p>Питання попередження виникнення пожеж, надзвичайних ситуацій і подій, випадків загибелі та травмування людей на них висвітлювалися у засобах масової інформації. У загальнонаціональних друкованих та електронних виданнях висвітлено 234 матеріали, у регіональних - 1086, у районних - 6131. По Українському радіо інформацію передано 38 разів, по регіональному та ФМ - 470, по районним - 1094, по гучномовним вузлам об'єктів - 52056 разів.</p> <p>Проведено етапи Всеукраїнського конкурсу "Безпека в житті - життя в безпеці", обласний та районні етапи Всеукраїнського фестивалю Дружин юних пожежних.</p> <p>У травні та жовтні-листопаді в закладах загальної середньої, дошкільної та професійно-технічної освіти області проведено "Тижні знань з основ безпеки життєдіяльності". Для використання педагогічним колективом, а також співробітниками підрозділів Управління державної служби України з надзвичайних ситуацій в області під час даних заходів був розроблений методичний матеріал та тексти "Звернення до батьків". Організовано виїзди пожежно-рятувальної техніки у вище зазначені заклади, 2560 виступів рятувальників серед дітей та на батьківських зборах, 1088 відвідувань дітьми пожежно-технічної виставки Управління та підпорядкованих підрозділів.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
12.	Планування і реалізація заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій	<p>У січні-лютому здійснювалися організаційні заходи щодо забезпечення сталого функціонування систем житлово-комунального господарства та об'єктів енергетичного комплексу в зимових умовах та недопущення порушення нормальних умов життєдіяльності населення області. Проводився моніторинг стану автомобільних доріг та забезпечення безперебійного руху автомобільного транспорту, стану функціонування систем житлово- комунального господарства і об'єктів енергетичного комплексу у зимовий період. Здійснювались організаційні заходи щодо запобігання загибелі людей на водних об'єктах області.</p> <p>В ході командно-штабного навчання відпрацьовані дії органів управління, сил та засобів ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту: Коропського району (ОТГ) у період загрози та виникнення весняної повені; Чернігівської області щодо виконання завдань під час пропуску весняного льодоходу та повені; Семенівського району (ОТГ) у період загрози та виникнення пожеж у лісових масивах та на торфовищах; м. Ніжина у період загрози та виникнення пожежі на ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»; Бобровицького району (ОТГ) під час загрози виникнення надзвичайної ситуації на залізничному транспорті; Борзнянського району (ОТГ) у період загрози та виникнення буревію і сильної зливи; виконання завдань у складних умовах осінньо-зимового періоду (із залученням органів з евакуації).</p> <p>У 2019 році підготовлено і проведено 7 засідань обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, на яких розглянуто 27 питань, та 4 засідання регіональної Ради з питань безпечної життєдіяльності населення, на яких було розглянуто 19 питань.</p>
13.	Створення регіонального, місцевих і об'єктових резервів матеріально-технічних ресурсів для ліквідації надзвичайних ситуацій і їх наслідків.	Протягом 2019 року були створені запаси матеріально-технічних резервів на суму 12,6 млн грн, з них: за рахунок обласного бюджету – 640,0 тис. гривень, за рахунок місцевих бюджетів – 1,2 млн гривень, за рахунок коштів підприємств – 10,7 млн грн.
14.	Підтримання в постійній готовності обласної системи оповіщення.	<p>В області працює регіональна автоматизована система централізованого оповіщення "Сигнал-ВО". Для підтримання постійної готовності системи оповіщення регулярно проводяться: щоденні, щомісячні, комплексні, вибіркові та позапланові перевірки технічного стану засобів оповіщення і зв'язку цивільного захисту міст та районів області.</p> <p>Протягом 2019 року проведено 365 щоденних, 12 щомісячних, 7 вибіркового та 8 позапланових технічних перевірок системи оповіщення, отримано 1 контрольний сигнал Державної служби України з надзвичайних ситуацій по системі "Габардин" та доведено його до керівного складу міст і районів області, отримано 26 учбово-тренувальних сигналів по системі "Габардин", передані 3 контрольні сигнали Чернігівської обласної державної адміністрації та 1 навчальний для керівного складу міст та районів області, передано в</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>райони і міста 43 штормові попередження. Випадків відмови апаратури оповіщення та несанкціонованого запуску засобів оповіщення не зареєстровано. Намітилася позитивна тенденція в розвитку питання оповіщення населення за рахунок використання можливостей телебачення та Інтернет-ресурсів. Укладені договори з філією ПАТ «Національна суспільна телекомпанія України» «регіональна дирекція UA:Чернігів» і місцевим кабельним телеканалом «Дитинець» на розміщення в телерадіоефірі інформації про виникнення або загрозу надзвичайних ситуацій. В цілому централізованим оповіщенням, з урахуванням телебачення, ефірного та проводового радіомовлення, охоплено до 85 % населення області.</p>
15.	Підтримання в постійній готовності до використання за призначенням захисних споруд.	<p>За останні роки накопичення фонду захисних споруд не проводилося, погіршується технічний стан наявних засобів колективного захисту, знижується їх готовність до прийому осіб, що укриваються. Фонд захисних споруд цивільного захисту Чернігівської області налічує 595 об'єктів, серед яких 151 сховище та 444 протирадіаційних укриттів. Протягом 2019 року проведено огляд 595 захисних споруд цивільного захисту (100%). За результатами комплексних перевірок "готові" до використання за призначенням 85 споруд (14,3 %), "обмежено готові" – 363 споруди (60,9%), "не готові" – 148 споруд (24,8%). Станом на 1 січня 2020 року проведено технічну інвентаризацію 498 захисних споруд цивільного захисту (83,6 % від загальної кількості споруд).</p>
7. Формування спроможних територіальних громад області		
<i>Завдання 1. Сприяння добровільному об'єднанню та приєднанню територіальних громад</i>		
1.	Розгляд проектів рішень місцевих рад про добровільне об'єднання територіальних громад, добровільне приєднання до об'єднаних територіальних громад, міст обласного значення, підготовка висновків про відповідність рішень Конституції та законам України.	Протягом 2019 року надано 7 висновків облдержадміністрації щодо відповідності Конституції та законам України проектів рішень місцевих рад про добровільне об'єднання територіальних громад та 6 висновків облдержадміністрації щодо відповідності Конституції та законам України проектів рішень місцевих рад про добровільне приєднання до раніше утворених об'єднаних територіальних громад. Відповідні висновки затверджено розпорядженнями, видані у встановлений законодавством строк та оприлюднено на офіційному сайті облдержадміністрації.
2.	Надання консультативної допомоги органам місцевого самоврядування щодо процесу добровільного об'єднання та	Постійно надається методична та консультативна допомога з питань добровільного об'єднання та приєднання до вже об'єднаних територіальних громад.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	добровільного приєднання територіальних громад.	
3.	Постійне висвітлення в мережі Інтернет інформації з питань добровільного об'єднання та приєднання територіальних громад.	<p>Новини з питань децентралізації, реформування місцевого самоврядування, добровільного об'єднання та приєднання територіальних громад постійно розміщуються на сайті облдержадміністрації та сайті ОТГ.sp.ua, створеному Аналітично-консалтинговою спілкою «ОТГ» у партнерстві з громадською організацією «Асоціація регіональних ЗМІ» для висвітлення інформації про діяльність утворених об'єднаних територіальних громад області. На сайті Департаменту розвитку економіки та сільського господарства Чернігівської облдержадміністрації розміщено методичку формування спроможних територіальних громад, форму проектної заявки на проект, який може реалізовуватися за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад, а також розміщено методичні рекомендації щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади.</p> <p>Інформація стосовно децентралізації систематично оприлюднюється на веб-сайті облдержадміністрації.</p>
4.	Організація та проведення для представників об'єднаних територіальних громад області навчальних заходів, що сприятимуть вирішенню проблемних питань місцевого значення.	<p>У 2019 році проведено: 16 січня - тренінг з просторового планування «Управління земельними ресурсами»; 17 січня - семінар «Організація роботи ради та виконкому ОТГ»; 21-25 січня - воркшоп з інтегрованого просторового планування для ОТГ. Змінювати міста та села, робити їх зручними та комфортними для проживання, туризму, розвитку економіки та бізнесу, планувати ландшафт та архітектуру, розуміти як ефективно вкладати гроші у інфраструктуру – цьому вчилися учасники Програми «Інтегроване просторове планування для об'єднаних територіальних громад»; 12 лютого - тренінг «Шляхи удосконалення надання освітніх послуг в ОТГ»; 26 лютого - тренінг «Комунальні підприємства – інструмент втілення стратегії розвитку громади»; 27 лютого - семінар «Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва на теренах громади: наявні можливості»; 27-28 березня - семінар "Просторове планування та управління земельними ресурсами в ОТГ; 29 березня - семінар, під час якого мова йшла про сільський розвиток в умовах дії Угоди про асоціацію України з ЄС та його вплив на об'єднані територіальні громади Чернігівщини; 12 квітня - тренінг «Storytelling: історія успіху громади як частина комунікаційного плану та стратегії розвитку»; 13-14 червня - тренінг «Розвиток сільського туризму у громаді: фестивальний, гастрономічний та музейний»; 20 червня - семінар «Перші кроки ОТГ після виборів»; 4 липня - тренінг «Залучення громадян до участі у житті громади; 25-26 липня - семінар «Літня школа управління проектного циклу»; 29 серпня - «Громадянин та громада: як подолати "великий поділ"»; 26-27 вересня - тренінг для «Можливості реалізації проектів міжмуніципального</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		співробітництва за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від ЄС»; 9-10 жовтня - семінар «Інвентаризація бюджетних коштів та державна допомога».